

Vimpelin kunta
Tilinpäätös 2018

Kunnanhallitus 25.3.2019 § 74
Valtuusto 17.6.2019 §

Sisällys

1.	JOHDANTO	4
1.1.	Tilinpäätössäännökset	4
1.2.	Tilinpäätösasiakirjat	4
2.	TOIMINTAKERTOMUS	5
2.1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
2.1.1	Kunnanjohtajan katsaus.....	5
2.1.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	9
2.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	11
2.1.4	Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	16
2.1.5	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	19
2.1.6	Kunnan henkilöstö	21
2.1.7	Ympäristökijät.....	23
2.1.8.	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	24
2.2	Selonteko Vimpelin kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	25
2.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	29
2.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	29
2.3.2	Toiminnan rahoitus	31
2.4	Rahoitusasema ja sen muutokset	33
2.5.	Kokonaistulot ja -menot	35
2.6.	Kuntakonsernin toiminta ja talous	36
2.6.1.	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	36
2.6.2.	Konsernin toiminnan ohjaus.....	37
2.6.3.	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	39
2.6.4.	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	41
2.6.5.	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	41
2.6.6.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	42
2.7.	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamis-toimenpiteet.....	48
2.7.1.	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	48
2.7.2.	Tilikauden tuloksen käsittely	48
2.7.3.	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	49
3	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	50
3.1	Tavoitteiden toteutuminen	50
3.1.1	Keskusvaalilautakunta	51
3.1.2	Tarkastuslautakunta	52
3.1.3	Kunnanhallitus	52
3.1.4.	Talous- ja velkaneuvonta.....	63
3.1.5.	Tekninen lautakunta	64
3.1.5.1	Yhdyskuntasuunnittelu.....	64
3.1.5.2	Yhdyskuntapalvelut	66
3.1.5.3	Toimitilat ja vuokrauspalvelut	69
3.1.5.4	Puhdistus- ja ravitsemuspalvelu.....	71
3.1.5.5.	Vesihuoltolaitos	73
3.1.6.	Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta.....	75
3.1.6.1.	Lautakuntahallinto + projektit	79
3.1.6.2.	Terveyspalvelut.....	83
3.1.6.3.	Vastaanottopalvelut ja terveysneuvonta	84
3.1.6.4.	Erikoissairaanhoido	85
3.1.6.5.	Suun terveydenhoito	86
3.1.6.6.	Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuolto	87

3.1.6.7.	Työterveyshuolto.....	87
3.1.6.8.	Hoiva ja hoito.....	88
3.1.6.9.	Kuntoutus	89
3.1.6.10.	Sosiaalipalvelut	90
3.1.6.11.	Aikuissosiaalityö.....	93
3.1.6.12.	Aikuisten psykososiaaliset palvelut	94
3.1.6.13	Vammaispalvelut	97
3.1.7.	Alajärven sivistyslautakunta	105
3.1.7.1.	Sivistystoimen hallinto.....	107
3.1.7.2.	Varhaiskasvatus	109
3.1.7.3.	Esi – ja perusopetus.....	111
3.1.7.4.	Lukio-opetus	113
3.1.7.5.	Musiikkiopisto.....	114
3.1.7.6.	Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto.....	115
3.1.7.7.	Kirjastotoimi	116
3.1.7.8.	Museopalvelut.....	117
3.1.7.9.	Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan liikunta- ja nuorisopalvelut.....	118
3.1.7.10.	Projektit 2018	120
3.1.8.	Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi.....	121
3.1.8.1.	Toimintakertomus	121
3.1.8.2.	Maaseutupalvelut hallinto.....	122
3.1.8.3.	Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	123
3.1.8.4.	Maaseutupalvelut kehittäminen	124
3.1.8.5.	Lomituspalvelut hallinto	125
3.1.8.6.	Lomituspalvelut kotieläintilat	127
3.1.8.7.	Lomituspalvelut turkistuottajat.....	128
3.2.	Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	130
3.2.1.	Käyttötalouden toteutuminen sitovuustasolla	130
3.2.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	131
3.2.3.	Investointien toteutuminen.....	133
3.2.4.	Rahoitusosan toteutuminen.....	137
4.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	137
4.1.	Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet.....	137
4.2.	Tuloslaskelma.....	138
4.3.	Rahoituslaskelma.....	139
4.4.	Tase	140
4.5.	Konsernilaskelmat	142
4.5.1.	Konsernituloslaskelma	142
4.5.2.	Konsernin rahoituslaskelma	143
4.5.3.	Konsernitase.....	144
5.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	146
5.1.	Selvitys tilinpäätöksen 2018 ja vuoden 2017 tilinpäätöstietojen vertailukelpoisuudesta .	146
5.2.	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät	146
5.3.	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	147
5.3.1.	Toimintatuotot.....	147
5.3.2.	Verotulojen erittely	147
5.3.3.	Valtionosuuksien erittely	148
5.3.4.	Palvelujen ostojen erittely	148
5.3.5.	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista.....	149
5.3.6.	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja tappiot.....	155

5.4.	Tasetta koskevat liitetiedot	156
5.4.1.	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	156
5.4.1.2.	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset.....	156
5.4.1.2.	Arvonkorotukset.....	157
5.4.1.3.	Olelliset kuntayhtymäosuusien arvon muutokset.....	157
5.4.1.4.	Omistukset muissa yhteisöissä	157
5.4.1.5.	Saamisten erittely.....	158
5.4.1.6.	Siirtosaamiin sisältyvät olelliset erät	159
5.4.2.	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	159
5.4.2.1.	Oman pääoman erittely.....	159
5.4.2.2.	Velat jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	160
5.4.2.3.	Vieras pääoma, erittely.....	160
5.4.2.4.	Siirtovelkoihin liittyvät olelliset erät.....	161
5.5.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	161
5.5.1.	Vastuusitoumukset	161
5.5.2.	Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	161
5.5.3.	Muut kuntaa koskevat ulkopuoliset järjestelyt	162
5.6.	Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot.....	163
6.	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	164
7.	YHTEENVETO YHTESTOIMINTAKUSTANNUKSISTA	168
8.	LUETTELOT JA SELVITYKSET	169

1. JOHDANTO

1.1. Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laadinnasta on säännökset kuntalaissa ja kirjanpitolaissa. Kuntalain (410/2015) 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Lisäksi kuntalain 114 §:ssä säädetään konsernitilinpäätöksestä. Tilintarkastajien on kuntalain 123 §:n tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja.

1.2. Tilinpäätösasiakirjat

Kunnan tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus sekä konsernitilinpäätös. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus ja tarkastuslautakunnan arviointikertomus. Nämä kertomukset esitetään erillisinä asiakirjoina.

Kunnan tilinpäätös ja siihen sisältyvät asiakirjat ovat julkisia sen jälkeen, kun kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja ovat allekirjoittaneet tilinpäätöksen (julkisuuslain 6 §:n 2. kohta). Julkisia ovat tuloslaskelman, rahoituslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen lisäksi myös muut tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja (julkisuuslain 24 §).

Tilinpäätös sekä luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista samoin kuin tieto niiden säilytystavoista on kirjoitettava sidottuun tai välittömästi tilinpäätöksen jälkeen sidottavaan tasekirjaan, jonka sivut tai aukeamat on numeroitava (KPL 3:8.1 §).

Työ- ja elinkeinoministeriön kirjanpitolautakunta ja sen kuntajaosto on laatinut yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta. Yleisohje on annettu toukokuussa 2017 ja sitä noudatettava laadittaessa kunnan tilinpäätöstä tilikaudesta 2017 alkaen.

2. TOIMINTAKERTOMUS

2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Kolmen perättäisen ylijäämäisen vuoden jälkeen kunta teki vuodelta 2018 alijäämäisen tuloksen. Vimpelin kunnan talous heikkeni vuonna 2018 valtakunnallisestikin heikon kunnallisveron kertymän vuoksi. Kunnan verotulojen lasku oli vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna lähes 800 000 euroa. Samanaikaisesti myös valtionosuudet laskivat n. 315 000 euroa. Vero- ja valtionosuustulojen vähenys oli siten yhteensä 1.105.698,37 euroa.

Samanaikaisesti peruspalvelut, perusturva ja opetus- ja sivistystoimi ovat vaatineet lisäresurssointia. Toimintamenoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkauksen päätyminen.

Vimpelin kunnan viime vuoden alijäämäinen tulos ja verotulojen alenema eivät olleet poikkeus kuntakentässä. Kuntaliitto arvioi kuntien tilinpäätösarvioiden perusteella, että tulos painuu vuonna 2018 negatiiviseksi 196:ssa eli noin kahdessa kolmasosassa kunnista, kun vuotta aiemmin miinusmerkkisiä tuloksia oli 55 kunnassa.

Valtiovarainministeriön julkaisemassa kuntatalousohjelmassa vuodelle 2019 kuntatalouden yhteenlaskettu tilikauden tulos ja rahoitusasema muodostuivat huomattavasti kevään 2018 kuntatalousohjelmassa esitettyä heikommaksi. Suotuisasta suhdannetilanteesta huolimatta kuntien verotulojen kehitys jäi likimain viime vuoden tasolle eli lähes 600 milj. pienemmiksi kuin keväällä oli arvioitu. Kuntien verokertymää vuonna 2018 pienentävät vuodelta 2017 verovelvollisille vuoden 2018 joulukuussa maksetut poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset sekä vuonna 2017 sovellettujen veronsaajaryhmien jako-osuuksien oikaisu.

Vimpelin kunnan lainakantaa on pystytty lyhentämään pitkäaikaisten lainojen osalta. Vuoden 2018 aikana lyhytaikaisten lainojen määrä lisääntyi yhteensä 0,4 miljoonan euron arvosta. Kuntatodistusohjelman kautta hankittuja lainoja on taseessa 4,5 miljoonaa euroa. Lainan korkojen ollessa tällä hetkellä miinusmerkkisiä, ei näistä lainoista koidu taloudellista kuormitusta korkojen muodossa. Lainojen korot tulevat kuitenkin nousemaan nykyisestä ja siksi on ensisijaisen tärkeää, että lyhytaikaisten lainojen osuutta pyritään edelleen pienentämään Vimpelin kunnan lainakannasta. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin v. 2018 yhteensä 456 574 euroa. Korkotilannetta seurataan aktiivisesti ja riittävän aikaisessa vaiheessa harkitaan edelleen kuntatodistuslainan muuttamista pitkäaikaiseksi lainaksi. Investointien rahoitukseen otetaan pitkäaikaista lainaa, mikäli korkokehitys sitä puoltaa.

Henkilöstöorganisaatio on vakiintumassa määrältään nykyisen palvelutoiminnan tarpeisiin. Henkilöstön eläköityessä harkitaan jokaisen tehtävän kohdalla erikseen, voidaanko tehtävät hoitaa jäljelle jäävällä henkilöstöllä. Kunnan henkilöstöorganisaatio on verraten ohut ja poikkeavissa tilanteissa, erityisesti uutta henkilöä rekrytoitaessa, kasaantuvat tehtävät ja vastuu harvojen harteille. Määräänsä enempää tehtäviä ei voida yhdistää, etteikö se tule näkymään henkilöstön työhyvinvoinnissa ja -terveydessä.

Sote- ja maakuntauudistuksen kariutuminen keväällä 2019 heijastuu epävarmuustekijänä kunnan talouteen. Etelä-Pohjanmaalla jatkettaneen vapaaehtoiselta pohjalta sosiaali- ja terveystalouden rakenteen uudistamistyötä. Vuosittain vaihtelevat erikoissairaanmenot ja niiden heikko ennustettavuus vaikeuttavat pitkän aikavälin talouden suunnittelua.

Joulukuussa 2018 hyväksytyn elinkeinostrategian linjausten mukaisesti kunnan elinvoiman kehittämistä jatketaan kolmen kärkiteeman ympärillä. Työ on lähtenyt hyvin käyntiin ja kunnan alueella ole-

vat toimijat, yritykset ja yhdistykset ovat aktiivisesti mukana kehittämistyössä. Tämä antaa uskoa siihen, että yhteisen päämäärän eteen tehtävällä pitkäjänteisellä työllä saadaan yhdessä aikaan tuloksia. Tulosten odotetaan näkyvän pitemmällä aikavälillä myös taloudellisena tuloksena ja palvelujen kehittämisenä kunnan asukkaiden hyvinvoinnin hyväksi.

Vimpelin kunnan hyvinvointikertomus vuodelta 2018 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 17.12.2018 § 96. Hyvinvointikertomuksen perusteella voidaan todeta, että vimpeliläisten hyvinvointi kertomukseen valituilla mittareilla ja tilastojen valossa ei poikkea mitenkään merkittävästi vertailukuntien asukkaiden hyvinvoinnista.

Hyvinvointikertomuksen perusteella erityistä huomiota tulee kiinnittää ja resursseja suunnata seuraavasti:

Lapset ja lapsiperheet:	Lapsiperheiden kotipalvelu
Nuoret:	Syrjäytymisen ehkäisy
Ikäihmiset:	Kotiin vietävät palvelut

Vuoden 2019 talousarviossa perusturvan ja varhaiskasvatus- ja sivistystoimen toiminnallisissa tavoitteissa on edellä mainittuihin seikkoihin jo kiinnitetty huomiota.

Kiitämme kunnan luottamushenkilöitä, kaikkia hallintokuntia ja kunnan koko henkilöstöä yhdessä ja erikseen rakentavasta ja tuloksellisesta yhteistyöstä tilinpäätösvedolta 2018.

Sami Gustafsson

kunnanjohtaja

Seija Kimmunen

hallinto- ja talousjohtaja

Vimpelin kunnan talous tilinpäätöksen 2018 lukujen valossa

Vuosikate ja tilikauden tulos

Vuoden 2018 vuosikate oli 354 357,50 € (v. 2017 /1 825 451,73 €) ja tilikauden tulos – 503 010,33 € (v. 2017 / 961 529,27 €).

Toimintakate eli toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus oli -17 287 441,90 € (v. 2017 – 16 911 807,96 €).

Verotulot ja valtionosuudet

Vimpelin kunnan verotulojen kertymä (kunnallisvero, osuus yhteisöveron tuotosta ja kiinteistövero) oli yhteensä 9 851 071,54 € (v. 2017 10 642 317,91 €).

Valtionosuuksia kertyi yhteensä 7 815 257,00 € (v. 2017 8 129 709 €).

Lainamäärä

Kunnan lainakanta vuoden 2018 lopussa 9 479 021 € , 3 264 €/asukas (v. 2017 = 9 540 855 € eli (v. 2017 3.208 €/asukas).

Taseen yli-/alijäämä

Taseeseen kertynyt yli-/alijäämä oli 31.12.2018 - 252 257,98 € (v. 2017 +250 752,35 euroa).

Merkittävimmät investoinnit

Vuoden 2018 merkittävin investointi oli Opintien sillan, Kaarisillan rakentaminen ja jätevesipuhdistamon saneeraus. Vimpelin kunnan investoinnit vuonna 2018 olivat yhteensä 1 259 106 euroa / netto (v. 2017 640 837 euroa (netto).

Vimpelin kunnanvaltuuston keskeisimpiä päätöksiä vuonna 2018

Kunnanvaltuusto valitsi 29.1.2018 kokouksessaan kunnanjohtajan virkaan Timo Kärkkäisen.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 23.4.2018 kokouksessaan Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunnan valmisteleman vanhuspalvelusuunnitelman vv. 2018 - 2019.

Kunnanvaltuusto päätti 23.4.2018 kokouksessaan Opintien sillan rakentamista varten lisämäärärahan vuoden 2018 talousarvioon sekä määritteli kunnan rahoitusosuuden kantatie 68 Vimpelin keskustan risteysten parantamiseen.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 23.4.2018 kokouksessaan yhteistoimintasopimuksen Alajärvi – Vimpeli – Lappajärvi, joka sisälsi Lappajärven kunnan liittymisen Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueeseen.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 11.6.2018 Vimpelin kunnan vuoden 2017 tilinpäätöksen sekä myönsi vastuuvapauden tilivelvollisille. Valtuusto myös merkitsi tiedoksi vuoden 2017 arviointikertomuksen.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 11.6.2018 Vimpelin kunnan vuoden 2017 henkilöstötilinpäätöksen.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 11.6.2018 kokouksessaan hallintosäännön, sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeen ja kunnan konserniohjeen.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 11.6.2018 kokouksessa kauppakirjan, jolla Itärannan vesiosuuskunnan viemäriverkosto laitteineen siirtyi Vimpelin kunnan omistukseen.

Kunnanvaltuusto myönsi 27.8.2018 Timo Kärkkäiselle eron kunnanjohtajan virasta.

Kunnanvaltuusto päätti 10.9.2018 kokouksessa jäsenten valinnasta Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakuntaan valtuuston jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 10.9.2018 kokouksessa määrärahan entisen Mirjanpellon kiinteistön muutostöihin.

Kunnanvaltuusto päätti 1.10.2018 kokouksessa kunnanjohtajan viran auki julistamisesta ja viran kel-
poisuusehdoista.

Kunnanvaltuusto päätti 12.11.2018 kokouksessa Kantatie 68 kaavamuutosten vireillepanosta

Kunnanvaltuusto päätti 12.11.2018 kunnan tuloveroprosentiksi vuodelle 2019 edelleen 22,25.

Kunnanvaltuusto päätti 12.11.2018 pitää kunnan kiinteistöveroprosentit vuodelle 2019 samalla tasolla
kuin v. 2018.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 12.11.2018 ostopalvelusopimuksen muutosesityksestä Alajärven kaupun-
gilta ostettaviin sivistystoimen palveluihin (kulttuuri, museot ja liikuntapalvelut).

Kunnanvaltuusto hyväksyi 17.12.2018 kokouksessa talousarvion vuodelle 2019 ja taloussuunnitelman
vuosille 2020 - 2021.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 17.12.2018 kokouksessa hyvinvointikertomuksen vuodelta 2018.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 17.12.2018 kokouksessa elinkeinostrategian vv. 2019 - 2021.

Kunnanvaltuusto valitsi 17.12.2018 kunnanjohtajan virkaan Sami Gustafssonin.

Yleistietoja Vimpelin kunnasta

Perustettu	1866
Asukkaita 31.12.2018	2904
(Tilastokeskuksen ennakkotieto 3.2.2019)	
Henkilöstö 31.12.2018	44
<u>Verot vuonna 2018:</u>	
Veroprosentti	22,25 %
Yleinen kiinteistövero - %	1,10 %
Vakituisten asuinrakennusten vero-%	0,65 %
Muiden asuinrakennusten vero - %	1,30 %
Rakentamattomien tonttien (kaava-alue)	3,00 %
Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistövero	0 %

2.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Vimpelin kunnassa vaalikaudella 2017 - 2021 valtuuston jäsenmäärä on 21.

Valtuusto vuonna 2017-2021	Puolue	Nimi
Puheenjohtaja 1.6.2017-31.5.2019	Haloo Vimp	Tuomisalo Seppo
1. vpj 1.6.2017-31.5.2019	Keskusta	Koivukoski Yrjö
2. vpj 1.6.2017-31.5.2019	KD	Vasalampi Lea
valtuutettu	Keskusta	Ammesmäki Anita
valtuutettu	PS	Arpala Jarmo
valtuutettu	Keskusta	Herrala Jouni
valtuutettu	PS	Hongisto Reijo
valtuutettu	Keskusta	Hänninen Harri
valtuutettu	VAS	Järvelä Matti
valtuutettu	Haloo Vimp	Kangas Hanna
valtuutettu	Keskusta	Laakso Marja-Leena
valtuutettu	Haloo Vimp	Lapinkorpi Markku
valtuutettu	Haloo Vimp	Lassila Martti
valtuutettu	Haloo Vimp	Latvala Matti
valtuutettu	Keskusta	Mikola Mikael
valtuutettu	Keskusta	Niemi Anne
valtuutettu	Haloo Vimp	Niemi Jyrki
valtuutettu	VAS	Rannanpää Eija
valtuutettu	Keskusta	Savola Juho
valtuutettu	Haloo Vimp	Sova Pasi
valtuutettu	Keskusta	Timo Marko

Kunnanhallitus vuonna 1.6.2017-31.5.2019	Puolue	Nimi
Puheenjohtaja	Keskusta	Laakso Marja-Leena
1. varapuheenjohtaja	Haloo Vimp	Sova Pasi 30.4.2018 saakka
1. varapuheenjohtaja	Haloo Vimp	Lassila Martti 1.5.2018 alkaen
2. varapuheenjohtaja	Keskusta	Ammesmäki Anita
	Haloo Vimp	Honkonen Terhi
	PS	Niemitalo Harri
	VAS	Rannanpää Eija
	Keskusta	Timo Marko

Tarkastuslautakunta 2017-2021	Puolue	Nimi
Puheenjohtaja	Haloo Vimp	Niemi Jyrki
1. varapuheenjohtaja	Keskusta	Mikael Mikola
jäsen		Aho Aila
jäsen	KD	Järvenpää Laila
jäsen	VAS	Leppäaho Jouni

Tekninen lautakunta	Puolue	Nimi
Puheenjohtaja	Keskusta	Hänninen Harri, pj.
1. varapuheenjohtaja	Haloo Vimpeli	Lapinkorpi Markku, vpj.
jäsen	Haloo Vimpeli	Anttila Loviisa
jäsen	PS	Arpala Jarmo
jäsen	VAS	Järvelä Matti
jäsen	Keskusta	Mustonen Tanja
jäsen	Keskusta	Niemi Anne

Sivistystoimen tilaajalautakunta	Puolue	Nimi
Puheenjohtaja	Keskusta	Takala Hannu, pj.
1. varapuheenjohtaja	Haloo Vimpeli	Latvala Matti, vpj.
jäsen	Vihreät	Arpala Eeva
jäsen	PS	Ilomäki Roosa
jäsen	Haloo Vimpeli	Nahkala Mari
jäsen	Keskusta	Savola Juho
jäsen	Keskusta	Yliahtela Mari

Valtuusto on määrännyt talousarviovuodelta 2018 tilivelvollisiksi tilauksittain seuraavat viranhaltijat:

Kunnanhallitus	Kunnanjohtaja (Timo Kärkkäinen ajalla 1.3.-22.8.2018, Vt. kunnanjohtaja Seija Kinnunen 1.1.-28.2.2018 ja 23.08.2018 lukien)
Kunnanhallitus	Hallinto- ja talousjohtaja
Tekninen lautakunta	Tekninen johtaja
	Ympäristösihteeri
Investoinnit	Tekninen johtaja

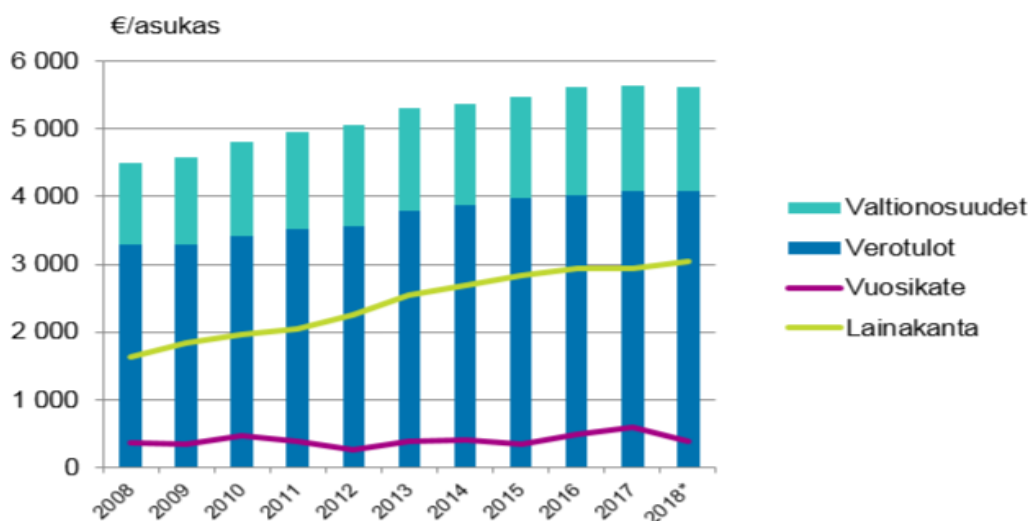
Kuntalain 125 §:n kukaan tilivelvollisia ovat lisäksi kunnan toimielimen jäsenet:
Vimpelissä kunnanhallituksen ja teknisen lautakunnan jäsenet.

2.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntien talous

Manner-Suomen kuntien ilmoittamien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni 1,2 miljardia euroa vuonna 2018, eli yli kolmanneksen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätöksiin. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen ”kuntatalous neljännesvuosittain-tilastosta”, jota varten kerättiin vuoden 2018 tilinpäätösarvotietoja kaikilta Manner-Suomen 295 kunnalta ja 134 kuntayhtymältä.

Manner-Suomen kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta asukasta kohden 2008–2018*

Vuosien 2008–2017 väestötietona on käytetty kunkin vuoden väkilukua 31.12. Vuoden 2018 arviotiedoissa on käytetty väkilukua 31.12.2017.

Lähde: Tilastokeskus

Vuoden 2018 tilinpäätösarvotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien ulkoiset toimintakulut olivat 3,3 prosenttia edellistä vuotta suuremmat ja niitä oli yhteensä 36,9 miljardia euroa. Ulkoiset toimintatuotot kasvoivat 4,6 prosenttia 7,5 miljardiin euroon. Toimintakate oli -29,1 miljardia euroa ja se heikkeni 3,4 prosenttia edellisen vuoden tilinpäätöksistä.

Manner-Suomen kuntien verotulot olivat tilinpäätösarvioiden mukaan yhteensä 22,3 miljardia euroa vuonna 2018. Ne vähenivät edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna 0,5 prosenttia. Tuloveroprosenttia korotti 53 kuntaa ja laski 6 kuntaa. Korkein tuloveroprosentti oli 22,50 ja alhaisin 16,50.

Korotusten taustalla vaikuttaneita syitä oli eräissä kunnissa mm.

- heikko verotulojen kehitys
 - korkeana pysynyt työttömyys ja asukasluvun pieneneminen
 - kiky-sopimuksen veropohjaa heikentävä vaikutus
- valtionosuuksien pieneneminen
 - kiky-sopimukseen ja valtiontalouden sopeutustoimiin liittyvät säästöoletukset vähensivät valtionosuuksia
- investointien kasvu
 - homekoulu, muut rakennushankkeet, kunnallistekniikka
- raskas palveluverkko ja tuloja voimakkaammin kasvavat menot, muun muassa erikoissairaanhoidossa

Lähde: Kuntaliitto: Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvot 2018.

Tiedotustilaisuus 13.2.2109

Valtionosuuksia kunnat saivat 8,5 miljardia euroa, ja ne vähenivät 0,6 prosenttia. Verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli asukasta kohden 5 613 euroa.²⁾ Kuntien yhteenlaskettu vuosikate pieneni edellisestä vuodesta 35,5 prosenttia ja oli 2,1 miljardia euroa. Vuosikate oli tilinpäätösarvioissa negatiivinen 38 kunnalla. Edellisenä vuonna vuosikate oli tilinpäätöstietojen mukaan negatiivinen neljällä kunnalla.

Kuntien arvioiden perusteella niiden yhteenlaskettu lainakanta vuoden 2018 lopussa oli 16,7 miljardia euroa. Asukasta kohden se oli 3 051 euroa.³⁾ Lainakanta kasvoi vuotta aikaisemmasta ajankohdasta 3,8 prosenttia. Investointimenoja kunnilla oli vuoden aikana 3,6 miljardia euroa. Kasvua edellisvuodesta oli 3,4 prosenttia.

Asukasta kohden Manner-Suomen kuntien lainat olivat 3 052 euroa, kun edellisenä vuonna vastaava lainamäärä oli 2 921 euroa. (Suomen Kuntaliitto, Tietoja kuntien taloudesta vuosina 2017 – 2018, Lähde Tilastokeskus).

Kuntaliitto arvioi kuntien tilinpäätösarvioiden perusteella, että tulos painuu vuonna 2018 negatiiviseksi 196:ssa eli noin kahdessa kolmasosassa kunnista, kun vuotta aiemmin miinusmerkkisiä tuloksia oli 55 kunnassa.

Tilinpäätösarviot kertovat, että verotulot ja valtionosuudet tippuivat vuonna 2018. Samaan aikaan kuntien ja kuntayhtymien menot kasvoivat yli 3 prosenttia. Valtaosa menojen kasvusta tulee materiaalien ja palvelujen ostoista. Henkilöstömenot kasvoivat varsin maltillisesti. Isoin yksittäinen tekijä kuntatalouden heikentymisessä on kilpailukykysojimus (kiky). Sen negatiivinen vaikutus on arviolta 115 miljoonaa. Kuntaliiton arvion mukaan lähes puolet kikyn vaikutuksista ei kompensoidu. Näitä vaikutuksia ovat palkansaajien vakuutusmaksut, palkkojen nollakorotukset, lomarahojen leikkaus sekä työajan pidennys.

(Lähde: Artikkelit Kuntalehden verkkojulkaisussa 13.2.2019).

Alueelliset kehitysnäkymät Etelä-Pohjanmaalla ja Järviseudun seutukunnassa

Väestö

Järviseudun seutukunnassa asui vuoden 2018 lopussa tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 20 291 henkilöä. Vuoden aikana vähennyistä oli 313 henkilöä. Vimpelin kunnan väkiluku oli vuoden lopussa Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 2 904 henkeä, vähennyistä väkiluvussa vuoteen 2017 verrattuna on 70 henkeä. Vuoden 2018 aikana Vimpeliin syntyi 16 lasta (vuonna 2017 16 lasta) ja kuoli 51 henkilöä (vuonna 2017 vastaava luku 27 henkilöä). (lähde: tilastokeskuksen PX-Web-tietokannat)

Työllisyys

Etelä-Pohjanmaan työ ja elinkeinotoimistossa oli joulukuun lopussa 6797 työtöntä työnhakijaa. Vuoden takaisesta vertailuajankohdasta määrä laski 1170 henkilöllä, eli 14,7prosentilla. Koko maassa työttömien määrä laski samalla ajanjaksolla 13,2 prosentilla. Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 7,9 prosenttia. Lukema oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Alhaisin lukema oli Pohjanmaan ELY-keskusalueella (6,7 %). Koko maassa vastaava osuus oli 9,7prosenttia.

Järviseudun seutukunnassa työttömyysprosentti oli 31.12.2018 yhteensä 8,6 prosenttia (v. 2017 10,2 %). Vimpelissä työttömyysprosentti vuoden lopussa oli 6,8 prosenttia (v. 2017 9,1).

Etelä-Pohjanmaalla työttömyys laski kaikissa alueen seutukunnissa. Suhteellisesti eniten työttömien työnhakijoiden määrä laski Kuusiokuntien seutukunnassa, jossa laskua oli 25 % (212 henkilöä).

Työttömien työnhakijoiden määrät laskivat kaikissa kunnissa. Suhteellisesti tarkasteltuna työttömien työnhakijoiden määrät laskivat eniten Teuvalla (31 %), Vimpelissä (28 %), Ähtärissä (26 %) ja Isojoella (26 %). Maakunnan alhaisimmat työttömien työnhakijoiden osuudet olivat Kuortaneella (5,2 %), Isojoella (5,7 %) ja Ilmajoella (6,5 %). Korkeimmat osuudet olivat Soinissa (10,6 %), Alajärvellä (9,9 %) ja Kauhajoella (9,1 %).

Työttömien työnhakijoiden määrä laski suhteellisesti eniten toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijöiden (-22,5 %), prosessi- ja kuljetustyöntekijöiden (18,3 %), sekä asiantuntijoiden (17,8 %) ammattiryhmissä. Määrällisessä tarkastelussa työttömien työnhakijoiden määrä laski eniten rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden ammattiryhmässä (250 henkilöä).

Etelä-Pohjanmaalla uusia avoimia työpaikkoja oli enemmän kuin vuosi sitten. Kuukauden aikana avoimeksi ilmoitettuja uusia työpaikkoja oli Etelä-Pohjanmaan työ ja elinkeinotoimistossa 2680 kappaletta. Kuukauden uusien työpaikkojen määrä nousi edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 27,9 prosentilla. Kuukauden aikana avoimena oli kaikkiaan 3886 työpaikkaa. Edellisvuoteen verrattuna kasvua oli 29,2 % (+879 työpaikkaa). (Lähde: *Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus, joulukuu 2018*)

Elinkeinoelämän tilanne ja näkymät

Etelä-Pohjanmaan maakuntaa määrittää pk-yritysvaltainen elinkeinoelämä, tiheä yritys- kanta ja merkittävä yrittäjyysmyönteinen asenneilmapiiri. Vahvat yritystoiminnan klusterit ovat elintarviketalous, metalli- ja teknologiateollisuus sekä puutuoteteollisuus. Etelä-Pohjanmaalla oli heinäkuussa 2017 noin 14 000 yritystoimipaikkaa. Valtaosa maakunnan yrityksistä on kooltaan pieniä ja isoja veturiyrityksiä on vähän. Alle 5 hengen toimipaikkoja on 82 % kaikista toimipaikoista. Toimipaikkoja oli eniten kaupan (2 704) ja rakentamisen (2 173) toimialoilla. Vientiä tai ulkomaista liiketoimintaa oli 18 prosentilla Etelä-Pohjanmaan vastaaja- yrityksistä, kun koko maan osalta vastaava osuus oli 23 %. Yritystoimipaikkojen osuus suhteessa väestöön on maakunnassa korkea, mutta yritysten nettomäärän lisäys on tällä hetkellä alle maan keskitason. Dynamiikan puute vaikuttaa yritys-kentän uusiutumiseen ja kasvuun. Maakunnan yrityssektori on kuitenkin osoittautunut varsin resilentiksi, jolloin maailmantalouden kriisiytymisen ja taantuman vaikutukset jäivät Etelä- Pohjanmaalla pelättyä vähäisemmiksi. Pitkän taantuman ja matalan kasvun vuosikymmenen jälkeen yritysten liikevaihto kääntyi vuoden 2016 aikana merkittävään kasvuun ja positiivinen trendi näkyy useimmilla toimialoilla.

Pk-yritysten suhdannetilanne parantui alkuvuonna 2017 ja seuraavan vuoden suhdannenäkymiä pidettiin oman yrityksen kannalta parempina kuin vuotta aiemmin. Suhdannetilanteessa on kuitenkin alueellisia eroja maakunnan sisällä. Etelä-Pohjanmaan maakunnan kärkenä on agrobiotalous, joka pitää sisällään ruokaketjun eli maatalouden ja elintarvikesektorin. Ruoka-alalla on hyvin merkittävä aluetaloudellinen vaikutus. Kokonaisuudessaan koko ruoka-ala tuottaa arvonlisäystä kansantaloudelle runsaalla 15 miljardilla eurolla. Tämä on lähes yhdeksän prosenttia koko maan arvonlisäyksestä. Suurin aluetaloudellinen merkitys ruoka-alalla on Etelä-Pohjanmaan maakunnassa, jossa alan välitön ja välillinen vaikutus maakunnan arvonlisäykseen on lähes 15 % ja työllisyyteen 21 % (2014).

Etelä-Pohjanmaalla maatilojen lukumäärä on vähentynyt tasaisesti noin 100–200 kappaleella vuosittain. Tilakoon kasvattaminen on edellytys jatkavien tilojen toiminnalle. Osa tiloista lopettaa tuotannon, koska jatkajaa ei ole. Tehtyjen sukupolvenvaihdosten määrän väheneminen johtuu kilpailevien työmahdollisuuksien lisäksi muun muassa tarvittavan pääoman määrän kasvusta sekä maatalouden heikoista tuotto-odotuksista. Luomutilojen määrä on kasvanut viime vuosina ja tuotantoalalla on suuri vientipotentiaali. Elintarviketeollisuutta on perinteisesti pidetty varsin vakaana ja hitaasti muuttavana toimialana, mutta haasteita lisäävät poliittinen epävakaus, kiristynyt kilpailu kansallisella ja kansainvälisellä tasolla sekä viime vuosien aikana jatkunut kuluttajien ostovoiman laahaava kehitys. Elintarviketuotannon jalostusarvo on vähentynyt merkittävästi maakunnassa viime vuosien aikana. Osaltaan syynä voivat olla Venäjä-pakotteet, joiden vuoksi on tuotettu matalamman jalostusasteen tuotteita. Alan kasvun ja kilpailukykyyn kannalta olisi tärkeää saada jalostus- arvoa kasvatettua.

Viennin sisältämä kotimainen arvonlisäys vaihtelee voimakkaasti toimialoittain ja sen osuus on kaikkein suurin elintarviketeollisuudessa sekä puu- ja paperialalla. Etelä-Pohjanmaan metsäbiotalouden suurin toimiala on puutuoteteollisuus, joka työllistää lähes 60 % maakunnan metsäbiotalouden työntekijöistä. Kokonaisuudessaan metsäbiotalous työllistää noin 4 % maakunnan työllisistä. Maakunnassa on run-

saasti pieniä ja keskisuuria sahoja sekä puuteollisuuden yrityksiä, jotka ovat usein perheyriksiä. Maakunnassa ei ole sellu- tai paperitehtaita ja metsäbiotalouden taloudellinen merkitys Etelä-Pohjanmaalla on selvästi maakuntien keskiarvoa pienempi. Vuonna 2016 maassamme hakattiin teollisuuden käyttöön raakapuuta 61,8 miljoonaa kuutiometriä, mikä on tilastohistorian korkein hakkuumäärä. Etelä-Pohjanmaalla hakkuumäärä oli 2,41 miljoonaa kuutiometriä eli 3,9 % koko maan määrästä. Teknologia-teollisuudella on merkittävä aluetaloudellinen ja työllistävä vaikutus maakunnassa.

Ylivoimaisesti suurin toimiala on kone- ja metallituoteteollisuus, jonka lisäksi maakunnassa on jonkin verran elektroniikka- ja sähköteollisuutta sekä tietotekniikka-alan yrityksiä. Teknologia-teollisuus työllisti vuonna 2015 Etelä-Pohjanmaalla noin 8 700 henkeä ja 85 % sen 1,64 miljardin euron liikevaihdosta maakunnassa tuli kone- ja metallituoteteollisuudesta.

Digitalisaatiolla on iso ja kasvava merkitys taloudessa. Seinäjoen ammattikorkeakoulun vuonna 2017 tekemän selvityksen mukaan eteläpohjalaisten pk-yritysten digitalisaation taso on kuitenkin vielä melko matala. Digitalisaatio toisaalta vähentää työvoiman tarvetta, mutta toisaalta sen myötä haetaan uudenlaista osaamista. Tällä hetkellä osaamisintensiivisten yritysten määrä Etelä-Pohjanmaalla on lisääntynyt ja alan kasvu tuo myös paljon epäsuoria hyötyjä maakunnan yritys kentälle. Entistä suurempi osa arvonnäköisestä muodostuu aineettomasta pääomasta. On havaittu, että luoviin aloihin ja luovan osaamisen hyödyntämiseen tehdyt panostukset nopeuttavat elinkeinorakenteen monipuolistumista, lisäävät vientiä ja tuotannon jalostus-arvoa. Luovien alojen yrityksillä on tulevaisuudessa yhä enemmän yhtymäkohtia teollisuus- ja palvelutoimialoille ja liiketoiminnan kasvu luovilla aloilla tuo myös paljon epäsuoria hyötyjä maakuntaan.

Maakunnan matkailuelinkeinolla on positiiviset näkymät ja alalla on voimakasta kehitystä. Etelä-Pohjanmaalla oli vuoden 2014 lopulla majoitus- ja ravitsemistoiminnan toimialalla hieman yli 2 000 työpaikkaa. Ala uudistuu ja investoi, uusia vetovoimatekijöitä ollaan synnyttämässä olemassa olevien rinnalle. Kansallisesti matkailu- ja ravintola-ala on hyvässä vireessä, mutta yritysten kannattavuus on heikkoa ja palvelujen kysyntä on vasta saavuttamassa finanssikriisiä 2008 edeltävän tason. Toimialalla ennakoitaan kuitenkin olevan erinomaiset kasvunäkymät: korkealla tasolla oleva kuluttajien luottamus, parantunut talousvire ja erityisesti ulkomaisten matkailijoiden määrän kasvu näkyvät alan kasvuodotuksissa.

Lähde: Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2018–2021

Työvoiman kysynnän ja osaamistarpeiden näkymät

Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman 2019-2020 mukaan talouden yleinen noususuhdanne on edelleen vaikuttanut myönteisesti myös eteläpohjalaiseen toimeliaisuuteen. Jo valmiiksi valtakunnan tasoon verrattuna matala työttömyys on jatkanut laskuaan ja samalla työllisyys on noussut. Myönteisen kehityksen käänköpuolella on paheneva pula osaavasta työvoimasta, ja rekrytointiongelmia tulevat laajenemaan yhä useampia ammattiryhmiä kattavaksi ongelmaksi. Työvoiman saatavuusongelmiin vaikuttaa osaltaan myös maakunnan vanheneva ikärakenne ja negatiivinen väestönkehitys, joka jatkuu huolestuttavana kaikissa kunnissa lukuun ottamatta Seinäjokea, Ilmajokea ja Lapuaa. Suurimmat muuttotappiot syntyvät opintojen perässä yliopistokaupunkeihin muuttavista nuorista.

Samaan aikaan maakunnan omat koulutuspaikat niin toisella asteella kuin ammattikorkeakoulussakin ovat joutuneet mittavien leikkausten kohteeksi. Kehitys on kohtalokas, etenkin kun Etelä-Pohjanmaalla näyttäisi olevan hyvät mahdollisuudet pitää kiinni itse kouluttamistaan opiskelijoista valmistumisen jälkeen. Opetus-hallituksen tilastojen mukaan vuonna 2016 60 % Etelä-Pohjanmaalla korkeakoulututkinnon suorittaneista oli vuoden kuluttua edelleen maakunnassa, mikä on kolmanneksi korkein osuus valtakunnallisesti. Sen sijaan muualla kouluttautuneiden houkuttelu maakuntaan on huomattavasti vaikeampaa. Saman tilaston mukaan 2,6 % koko Suomen korkeakoulutetuista oli aset-

tunut Etelä-Pohjanmaalle. Maakunnan osaamisperustaa uhkaa mureneminen samalla, kun työn murros ja digitalisaatio edellyttävät viemään osaamista kansainväliselle tasolle. Osaamisen kehittämisen on myös perustuttava jatkuvalle oppimiselle. Yrityksiltä kaivattaisiin laajempia panostuksia tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Selvää on, ettei osaamis- ja väestövajetta pystytä ratkaisemaan kotimaisin voimin, vaan ulkomaisen työvoiman tarve tulee väistämättä eteen. Niukasti kansainvälistyneenä maakuntana Etelä-Pohjanmaalla on tässä erityisesti kirittävää.

Väestön keskittyminen ja kaupungistuminen ovat globaaleja trendejä ja näkyvät myös Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla. Seinäjoki maakuntakeskuksena on kasvanut viime vuosina nopeasti, mutta kilpailu suurempien kotimaisten kaupunkien kanssa on kovaa. Hajautunut asutus- ja yritys rakenne on tähän saakka ollut tyypillistä Etelä-Pohjanmaalle, mutta jatkossa tämän rakenteen ylläpitäminen vaatii kovempia ponnistuksia elinkeinojen kehittämisessä ja kuntien elinvoimatoimissa. Pohjalaismaakuntien hyvinvointibarometrin mukaan hyvinvoinnin haasteista merkittävimiksi riskitekijöiksi on nostettu nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys, psyykkiset pitkäaikaissairaudet, yksinäisyys, päihteiden käyttö ja alhainen tulotaso.

Lähde: Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma 2019-2020

2.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnanjohtaja irtisanoutui 22.8.2018 ja hallinto- ja talousjohtaja hoiti kunnanjohtajan virkaa 23.08.2018 alkaen vt. kunnanjohtajana oman virkansa ohella. Kunnanjohtajan virka julistettiin haettavaksi.

Vimpelin kunnan talous heikkeni vuonna 2018 valtakunnallisestikin heikon kunnallisveron kertymän vuoksi. Kuntien valtionosuuksia leikattiin edelleen, mikä osaltaan heikensi kunnan tulosta. Tilikauden tulos poistojen jälkeen oli – 503.010,33 euroa. Vuoden 2017 tilinpäätöksen taseessa oli ylijäämää yhteensä 250.752,35 euroa. Alijäämäinen vuoden 2018 tilinpäätös merkitsee, että taseessa on 31.12.2018 - 252 257,98 €:n alijäämä. Toimintatuottoja vuonna 2018 Vimpelin kunnalle kertyi yhteensä 3.704.743,93 euroa. Vuonna 2018 toimintakulut olivat -20.992.185,83 euroa. Toimintakate vuonna 2018 oli -17.287.441,90 euroa.

Vimpelin kunnan verotulot laskivat v. 2018 ja olivat 9.851.071,54 euroa (vuonna 2017 yhteensä 10.642.317,91). Vähennystä verotuloihin peräti 791.246,37 euroa. Valtionosuudet vuonna 2018 olivat 7.815.257 euroa ollen 314.452 euroa vähemmän kuin vuonna 2017. Vero- ja valtionosuustulojen vähennys oli siten yhteensä 1.105.698,37 euroa.

Eräitä talouden volyymitietoja

Seuraavassa taulukossa tuloslaskelmasta on poimittu eräitä keskeisiä tuloslaskelman tunnuslukuja, jotka kuvaavat kehitystä vuosina 2011 - 2018.

ulkoinen	TP 2011	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Toimintatuotot	2 014 041	2 048 466	1 851 714	1 855 840	2 182 501	2 004 205	3 537 514	3 704 744
Toimintakulut	-19 003 472	-19 335 343	-19 665 958	-19 784 197	-18 483 646	-18 441 978	-20 449 322	-20 992 186
Toimintakate	-16 989 431	-17 286 877	-17 814 244	-17 928 357	-16 301 144	-16 437 773	-16 911 808	-17 287 442

Verotulot

Kuntien tuloista verotulojen osuus on keskimäärin puolet, joten verotuksella on merkittävä vaikutus kuntatalouteen. Kunnan verotulot muodostuvat kunnallisverosta, yhteisöveron osuudesta sekä kiinteistöverosta. Kunta on myös verovelvollinen, sillä kunnat ovat liiketoiminnastaan arvonlisäverovelvollisia ja joskus myös tuloverovelvollisia. Lisäksi kunnat joutuvat maksamaan tietyin poikkeuksin varainsiirtoveroa hankkimistaan arvopapereista.

Verotulot	TP 2011	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Kunnan tulovero	7 837 900	8 250 870	9 042 115	8 849 337	9 147 885	9 192 000	9 088 400	8 445 979
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 360 898	451 432	422 491	550 011	614 662	571 187	648 543	592 670
Kiinteistövero	409 864	519 451	583 562	677 603	766 358	866 442	905 375	812 423
Yhteensä	9 608 662	9 221 753	10 048 168	10 076 951	10 528 906	10 629 629	10 642 318	9 851 072
Verotulot, €/as	2 982	2 877	3 169	3 243	3 426	3 513	3 578	3 392
Muutos, %	-0,03	-4,0	9,0	0,3	4,5	1,0	0,1	-7,4

Vero%	TP 2011	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Kunnan tulovero	19,75	20,50	21,00	21,50	22,00	22,25	22,25	22,25
Kiinteistö- vero% yleinen	0,73	0,80	1,0	1,1	1,3	1,3	1,30	1,10
Vak.as.rak	0,37	0,5	0,5	0,5	0,55	0,55	0,70	0,65
Muu as. rak	0,93	1,1	1,1	1,1	1,15	1,15	1,30	1,30
Rakentamatt. tontit					3,0	3,0	3,0	3,0

Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja.

Valtionosuusrahoitus maksetaan kunnille ja muille rahoituksen saajille yhtenä eränä jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä. Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät seuraavat valtionosuudet:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi ja
- taiteen perusopetus.

Suomen valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan tasaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

Tasauksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta. Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta laskettaessa käytetään koko maan keskimääräistä kunnallisveroprosenttia, eikä yksittäisen kunnan veroprosentin muutoksella ole täten vaikutusta kunnan saaman tasauslisän tai maksaman tasausvähennyksen määrään.

Kilpailukykysovimuksen vaikutus Vimpelin kunnan valtionosuuteen oli v. 2018 - 258.547 euroa ja vuonna v. 2017 -196.641 euroa.

Kotikuntakorvaus vimpeliläisten lasten esi- ja perusopetuksen oppilaista Alajärven kaupungille oli 2 643 579 euroa, Vetelin kunnalle 13 024 euroa ja Ypäjän 10 419 euroa. Kotikuntakorvaukset yhteensä 2 667 022 euroa. Valtio tilittää kotikuntakorvaukset suoraan sille kaupungille tai kunnalle, jonka järjestämässä esi- tai perusopetuksessa lapsi on, ennen valtionosuuden maksamista kotikunnalle.

Vuosi	Peruspalv. vos	Siitä tasaus	Opetus- ja kultt.toim. vos	Hark.var. vos	Yhteensä
2010	7 371 521	944 094	-963 581	490 000	6 897 940
2011	7 775 537	1 065 516	-1 006 942		6 768 595
2012	7 802 203	715 638	-1 117 027	420 000	7 105 176
2013	8 493 961	1 082 268	-960 087	415 000	7 948 875
2014	9 382 979	1 626 616	-1 090 186	446 000	8 738 793
2015	8 988 222	2 159 172	-929 330		8 058 892
2016	9 118 358	2 161 896	-891 224		8 227 134
2017	8 896 237	2 169 834	-766 528		8 129 709
2018	8 566 607	2 138 256	-751 351		7 815 256

Toimintatuotot

Vimpelin kunnan toimintatuotot (ulkoinen) olivat vuonna 2018 yhteensä 3.704.743,93 euroa, jossa kasvua 167.229,69 euroa eli kasvua n. 4,7 %.

Toimintatuotot muodostuvat seuraavista tuotoista:

Myyntituotot

Myyntituotot ovat tuloja tavaroiden ja palvelujen myynnistä, jotka on tarkoitettu myytäväksi pääsääntöisesti tuotantokustannukset peittävään hintaan. Kunnan liiketoiminnan (mm. vesi-, energia-, jätehuolto-, liikenne-, satamalaitos, kanttiini, pesula, autokoulu yms. liikeluontoinen toiminta) suoritteista perimät korvaukset merkitään kuitenkin myyntituottoihin riippumatta siitä, kattavatko ne tuotantokustannukset.

Vimpelin kunnan myyntituotot olivat vuonna 2018 yhteensä 2.771.732,96 euroa, jossa kasvua edellisvuoteen 127.377,04 euroa.

Maksutuotot

Maksutuotot ovat asiakasmaksuja ja muita maksuja tavaroista ja palveluista, joiden hinnoittelun tarkoituksena ei ole kattaa tuotantokustannuksia kokonaisuudessaan tai joiden hinnat määritellään asiakkaan maksukyvyyn mukaan. Usein maksujen perusteista säädetään laissa tai asetuksessa.

Vimpelin kunnan maksutuotot olivat vuonna 2018 yhteensä 31.692,12, joka oli lähes edellisvuoden tasolla.

Tuet ja avustukset

Tuet, avustukset ja muut tulon siirrot valtiolta, EU:lta ja muulta yhteisöltä silloin, kun tuki tai avustus ei ole kunnan suoritteiden perusteella saama korvaus eikä investoinnin rahoitusosuus.

Vimpelin kunnan tuet ja avustukset olivat vuonna 2018 yhteensä 63.451,13 euroa. Vuoden 2017 vastaava oli yhteensä 14,635,44 euroa. Tuki on valtion työllistämiseen maksettua palkkatukea.

Muut toimintatuotot

Muihin toimintatuottoihin sisältyvät mm. vuokratuotot ja käyttöomaisuuden myyntivoitot sekä muut sekalaiset tulot. Vuokratuotot sisältävät asuntojen, muiden rakennusten, maa- ja vesialueiden sekä koneiden ja laitteiden vuokratuloja.

Vimpelin kunnan muut toimintatuotot olivat vuonna 2018 yhteensä 837.867,72 euroa, kun ne vuonna 2017 olivat 845.709 euroa.

2.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kolmen perättäisen ylijäämäisen vuoden jälkeen kunta teki vuodelta 2018 alijäämäisen tuloksen. Suurimpana syynä olivat tähän kunnan verotulojen lasku vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna lähes 800 000 euroa. Samanaikaisesti myös valtionosuus laski n. 315 000 euroa. Samanaikaisesti peruspalvelut, perusturva ja opetus- ja sivistystoimi ovat vaatineet lisäresurssointia. Tilanne on kunnan talouden kannalta heikko, mikäli valtio ei lupaustensa mukaan kompensoi kunnille kiky aiheuttamia valtionosuusleikkauksia. Valtionosuusleikkauksien kompensatio ja sen ohella verotulojen kertymän paluu veroennustekehikon ennusteen mukaisesti vuosien 2016 ja 2017 tasolle tuovat kunnalle mahdollisuutta talouden tasapainottamiseen.

Vimpelin kunnan lainakantaa on pystytty lyhentämään pitkäaikaisten lainojen osalta. Vuoden 2018 aikana lyhytaikaisten lainojen määrä lisääntyi yhteensä 0,4 miljoonan euron arvosta. Kuntatodistusohjelman kautta hankittuja lainoja on taseessa 4,5 miljoonaa euroa. Lainan korkojen ollessa tällä hetkellä miinusmerkkisiä, ei näistä lainoista koidu taloudellista kuormitusta korkojen muodossa. Lainojen korot tulevat kuitenkin nousemaan nykyisestä ja siksi on ensisijaisen tärkeää, että lyhytaikaisten lainojen osuutta pyritään edelleen pienentämään Vimpelin kunnan lainakannasta. Pitkäaikaisia lainoja maksettiin v. 2018 yhteensä 456 574 euroa. Korkotilannetta seurataan aktiivisesti ja riittävän aikaisessa vaiheessa harkitaan edelleen kuntatodistuslainan muuttamista pitkäaikaiseksi lainaksi. Investointien rahoitukseen otetaan pitkäaikaista lainaa, mikäli korkokehitys sitä puoltaa.

Henkilöstöorganisaatio on vakiintumassa määrältään nykyisen palvelutoiminnan tarpeisiin. Henkilöstön eläköityessä harkitaan jokaisen tehtävän kohdalla erikseen, voidaanko tehtävät hoitaa jäljelle jäävällä henkilöstöllä.

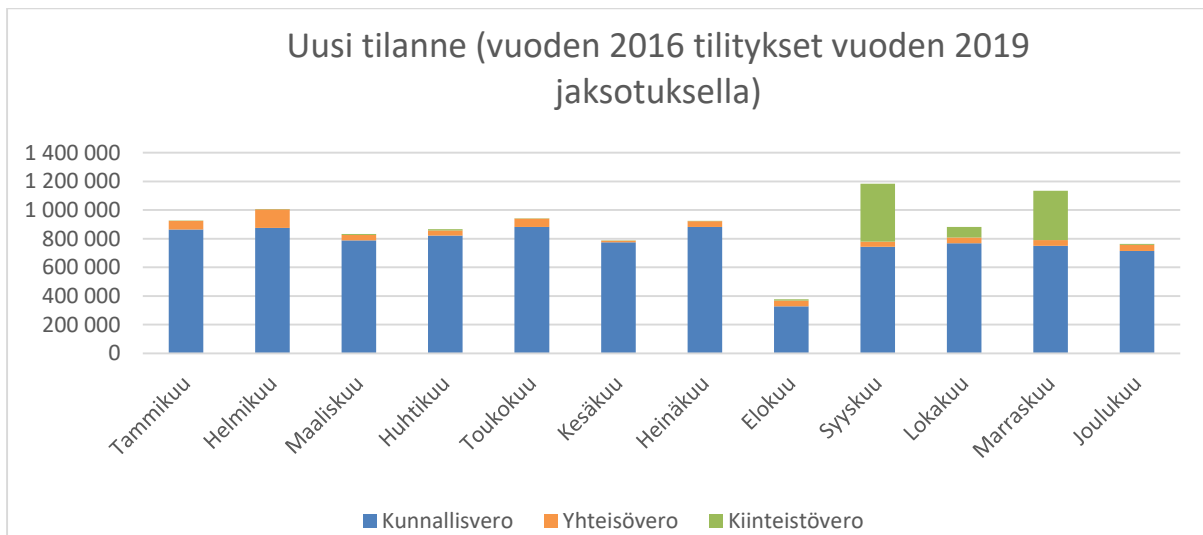
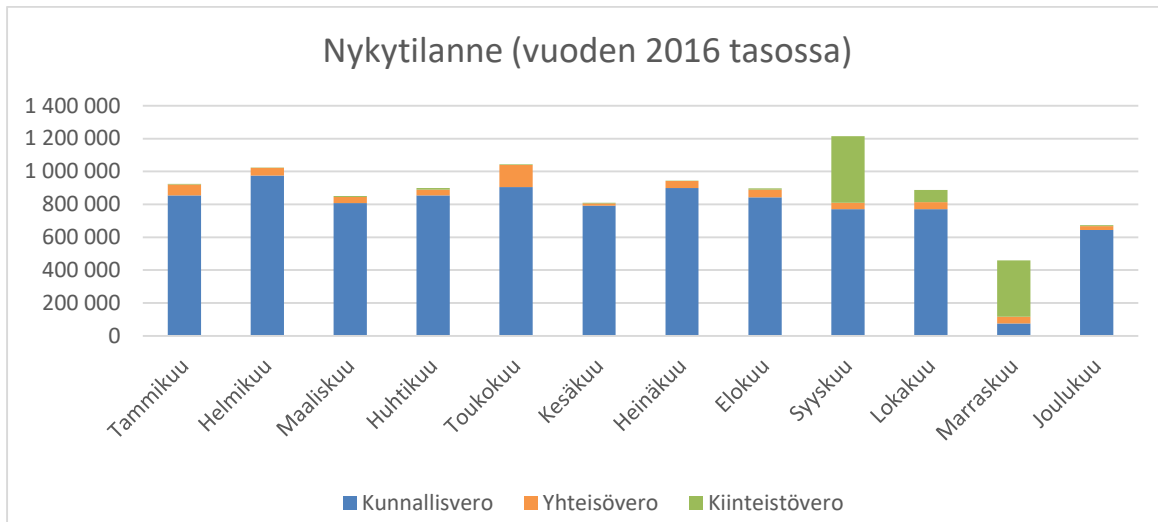
Valtiovarainministeriön julkaisemassa kuntatalousohjelmassa vuodelle 2019 kuntatalouden yhteenlaskettu tilikauden tulos ja rahoitusasema muodostuivat huomattavasti kevään 2018 kuntatalousohjelmassa esitettyä heikommaksi. Suotuisasta suhdannetilanteesta huolimatta kuntien verotulojen kehitys jäi likimain viime vuoden tasolle eli lähes 600 milj. pienemmiksi kuin keväällä oli arvioitu. Kuntien verokertymää vuonna 2018 pienentävät vuodelta 2017 verovelvollisille vuoden 2018 joulukuussa maksetut poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset sekä vuonna 2017 sovellettujen veronsaajaryhmien jako-osuuksien oikaisu.

Toimintamenoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen. Kunta-alan sopimuskorotukset nostavat palkkasummaa vuonna 2019 keskimäärin 2,4 prosenttia. Toisaalta vuoteen 2019 kohdistuu myös tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän kustannusvaikutuksen poistuminen, jonka arvioidaan pienentävän palkkamenoja noin 0,7 prosenttia vuonna 2019. Vuoden 2019 palkkamenojen kasvua kiihdyttää sopimuskorotusten lisäksi myös kilpailukyky sopimuksen mukaisen lomarahaleikkauksen päättymisen. Vuoden 2019 lomarahojen leikkaus koskee lomanmääräytymisvuotta 1.4.2018–31.3.2019. Suoriteperusteisuuden vuoksi noin 75 prosenttia lomarahaleikkauksen päättymisen kustannuksista kohdistuu vuoteen 2019 ja loput vuoteen 2020.

Vuonna 2019 verotulojen kasvun ennustetaan piristyvän. Tämän seurauksena myös vuosikate vahvistunee hieman kuluvasta vuodesta. Kuntien saamien verotulojen kasvua kiihdyttävät muun muassa poikkeuksellisen matalat verotulo-kertymät vuonna 2018 ja kertaluonteinen verotulojen lisäys, joka johtuu siirtymisestä vero-velvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen. Tämän seurauksena jäännösverojen maksu aikaistuu, mikä kasvattaa vuoden 2019 verotuloja.

Verovuodesta 2018 alkaen luonnollisten henkilöiden ja yritysten tuloverotuksessa siirrytään verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen (ns. verotuksen joustava valmistuminen). Verotus ei enää päätykään kaikilla verovelvollisilla samaan aikaan esimerkiksi lokakuun lopussa vaan joustavasti kesä-lokakuun välillä. Esimerkiksi luonnollisten henkilöiden, jotka eivät tee muutoksia esitetyyn veroilmoitukseen, verotus päättyisi jo kesäkuussa. Muutos tarkoittaa myös sitä, että jäännösverojen periminen ja veronpalautusten maksatus aikaistuu. Jos verotus päättyy jo kesäkuussa, niin veronpalautukset maksettaisiin verovelvolliselle elokuussa nykyisen joulukuun sijaan. Koska veronpalautukset peritään veronsaajilta ja jäännösverot tilitetään veronsaajille, niin myös tilitykset aikaistuvat tältä osin.

Tällä on suuria vaikutuksia kuntien verontilitysten jaksottumiseen eri kuukausien välillä, kuten alla olevista taulukoista Vimpelin osalta voidaan todeta.

Kilpailukykysovimuksen toteuttamisesta aiheutuva valtionosuuden kaksinkertainen väheneminen vuosina 2019 ja 2020 kompensoidaan kunnille vuonna 2020, jolloin peruspalvelujen valtionosuutta on esitetty lisättäväksi yhteensä 237 milj. euroa (+43,22 €/as). Vimpelin osalta tämä tarkoittaisi n. 125 000 euron lisäystä valtionosuuteen. Verotulojen menetykset kompensoidaan valtion-osuuksien kautta vastaamaan veroperustemuutosten aiheuttamaa verotulojen menetystä kuntakohtaisesti. Ensimmäiset ennakkolaskelmat vuoden 2020 talousarviota varten saadaan kuntiin toukokuussa 2019.

Mikäli lupaukset em. kompensoinneista toteutuvat ja verotulojen kertymä palautuu edes vuoden 2017 tasolle, voidaan kunnan talouden ennustettavuutta parantaa ja kunnan tuottamien palvelujen rahoitus turvata poikkeuksellista vuotta 2018 paremmin.

Sote- ja maakuntauudistuksen kariutuminen keväällä 2019 heijastuu epävarmuustekijänä kunnan talouteen. Etelä-Pohjanmaalla jatketaan vapaaehtoiselta pohjalta sosiaali- ja terveystalouden rakenteen uudistamistyötä. Vuosittain vaihtelevat erikoissairaanmenot ja niiden heikko ennustettavuus vaikeuttavat pitkän aikavälin talouden suunnittelua.

Investointeja jatketaan vuosittain maltillisesti siten, että kunnan lainamäärää voidaan hallitusti alentaa.

Joulukuussa 2018 hyväksytyin elinkeinostrategian linjausten mukaisesti kunnan elinvoiman kehittämistä jatketaan kolmen kärkiteeman ympärillä. Työ on lähtenyt hyvin käyntiin ja kunnan alueella olevat toimijat, yritykset ja yhdistykset ovat aktiivisesti mukana kehittämistyössä.

2.1.6 Kunnan henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne

Vimpelin kunnan henkilöstön määrä 31.12.2018 on 44 henkilöä.

Vakituisesta henkilöstöstä naisia on 30 (68,18 %) ja miehiä 14 (31,82 %).

Vakituisesta henkilöstöstä 79,55 % on 50 –vuotiaita tai vanhempia. Vakituisten henkilöstön ikä oli keskimäärin 55 vuotta ja on pysynyt samana verrattuna edelliseen vuoteen.

Vuonna 2017 henkilöstömäärä oli yhteensä 42 henkilöä. Lisäys 1,5 tekniseen henkilöstöön.

Vakituiset ikärakennet 2018	Naiset	Miehet	Yhteensä	%
alle 20	0	0	0	0 %
20-24	0	0	0	0 %
25-29	0	0	0	0 %
30-34	0	1	1	2,27 %
35-39	2	1	3	6,82 %
40-44	0	1	1	2,27 %
45-49	3	1	4	9,09 %
50-54	8	4	12	27,27 %
55-59	7	4	11	25,00 %
60-68	10	2	12	27,27 %
Yhteensä	30	14	44	100,00 %

Maksetut palkat ja palkkiot 2017 ja 2018

	TP 2018	TP 2017
Maksetut palkat ja palkkiot	-1.270.070,81	-1.167.605,14
Sijaisten palkat ja palkkiot	-107.250,88	-118.168,73
Erilliskorvaukset	-55.189,80	-46.182,57
Luottamustoimipalkkiot	-51.161,87	-52.332,72
Työllistämistukipalkat	-96.010,91	-44.221,60
Luottamustoimen vuosipalkkiot	-6.400,00	-5.566,72
Jaksotetut palkat ja palkkiot	-22.504,24	12.554,07
Aktivoidut palkat ja palkkiot	11.052,28	
Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma	-1.597.536,23	-1.421.523,41

Sairaslomien määrä v. 2018 oli keskimäärin 10 päivää / työntekijä (v. 2017 keskimäärin 14 työpäivää). Kunta-alalla oli v. 2016 keskimäärin 16,7 sairauslomapäivää/työntekijä.

Henkilöstötilinpäätös vuodelta 2018 esitetään valtuustolle erillisenä asiakirjana.

Tapaturmavakuutusyhtiö v. 2018 If Vahinkovakuutusyhtiö Oy.

Työterveyshuolto ostettiin 31.8.2018 saakka Lääkäriasema Ilo:lta ja sen jälkeen Terveystalo Oy:ltä.

2.1.7 Ympäristötekijät

Ympäristömenoihin sisällytetään vain yksilöitävissä olevat lisäkustannukset, joilla pyritään pääasiassa torjumaan, korjaamaan tai lieventämään ympäristövahinkoja. Ympäristömenoihin ei sisällytetä menoja, jotka vaikuttavat suotuisasti ympäristöön, mutta joilla pyritään pääasiassa edistämään muita tarpeita kuten yrityksen kannattavuutta, työturvallisuutta ja –terveyttä, yrityksen tuotteiden turvallista käyttöä tai tuotannon tehokkuutta.

Ympäristönsuojelun investointimenoiksi lasketaan menot, jotka syntyvät ympäristöhyötyjen tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi tai korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelun tason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävä käytön edistämiseksi hankituista hyödykkeistä. Inventoinneissa huomioidaan varsinaisten ympäristönsuojeluinventointien lisäksi ympäristönsuojelun tasoa parantavista osainventoinneista johtuva lisämeno. Ympäristömenojen vastineeksi kunta voi saada ympäristötuloja. Niitä ovat esimerkiksi jätehuolto- ja jätevesimaksut.

Vimpelin kunnan ympäristömenot 2018

Kuluneen vuoden aikana jätevesiverkkoon on liittynyt 8 uutta asuin- ja vapaa-ajan rakennusta.

Jäteveden puhdistamolla käsiteltiin 206 720 m³ jätevesiä, joka on 33 266 m³ vähemmän, kuin edellisvuonna.

Jätevesipumppaamoja ja tarkastuskaivoja sekä viemäriverkostoa uusittiin.

Jätevedenpuhdistamoa saneerattiin 192 514 €:lla.

Sako- ja umpikaivolietettä on ajettu jätevedenpuhdistamolle 555 m³. Tämä on 89 m³ vähemmän, kuin vuonna 2017. Vimpelissä sako- ja umpikaivolietteen määrä on vähäinen laajan viemäriverkon vuoksi.

Jätevesipuhdistamon puhdistetun jäteveden tarkkailun hoitaa Eurofins Ahma Oy. Tarkkailun kustannukset vuonna 2018 olivat 7 105 €.

Kirkonkylän suljetun kaatopaikan tarkkailu hoidetaan omana työnä ja ilmoitus tarkkailusta lähetetään Ahma Ympäristö Oy:lle.

Kunnan kaikkien kiinteistöjen jätekuljetukset hoiti Jätehuolto P. Nuolikoski Oy hintaan 58 384 €.

Puhdistamon kuivattu liete kuljetetaan Alajärven kompostikentälle ja sen hoidosta maksettiin 24 150 € vuonna 2018.

Kesän 2018 aikana valmistui leikkikenttien yleissuunnittelu. Tällä pyritään keskittämään ja kehittämään alueemme leikkikenttätoimintaa. Tekninen toimi on tehnyt metsänhoidollisia töitä kunnan omistamilla kiinteistöillä Rantakylän ja Jukkalan alueilla. Lautakunnan tekemän ympäristökatselmuksen perusteella kiinteistöille on lähetetty kunnostuskehotuksia 12 kpl.

Ympäristötuloja kunta sai v. 2018 jätevedenpuhdistamon jätevesimaksuja 339 914 €. Lisäksi jätevesilietteen käsittelystä tuli tuloja 3 550 €.

Tekninen lautakunta on käsitellyt tämän ympäristötilinpäätöksen kokouksessaan 6.3.2019 § 27.

2.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida, hallita ja raportoida toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinta käsittää kuntakonsernin lyhyen ja pitkän aikavälin strategiset, taloudelliset, toiminnalliset ja vahinkoriskit, jotka voivat olla ulkoisia tai sisäisiä. Riskienhallinta kohdistuu koko kuntakonserniin sekä ulkoistettuihin palveluihin. Riskienhallinta on osaltaan kytketty osaksi johtamista sekä toiminnan ja talouden suunnittelu-, ohjaus-, seuranta- ja raportointiprosesseja.

Tämän tilinpäätösasiakirjan liitteenä on ”Riskien kartoitus” –asiakirja, jossa on kuvattu ja arvioitu kunnan strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset riskit systemaattisesti, laadittu alustavat kehittämisehdotukset ja määritelty vastuuhenkilöt. Riskien systemaattinen arviointi osoittaa, että kunnan toimintaan vaikuttavia riskejä on useita. Riskien toteutumisen todennäköisyyttä pystytään omalla toiminnalla pienentämään sääntöjen, ohjeiden ja menettelytapojen terävöittämisellä, koulutuksella ja tiedottamista lisäämällä.

Strategiset riskit liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin ja niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin

- Kunnan asukasmäärän väheneminen on riskitekijä. Asukasmäärän positiivinen kehitys riippuu monista tekijöistä, joista keskeisimpiä ovat työpaikkatilanne, yritysten ongelmat osaavan työvoiman saamiseksi, asumismahdollisuudet ja erilaiset viihtyvyystekijät. Väestön väheneminen on myös kansallinen ongelma; toisaalta väestön hakeutuminen kasvukeskuksiin ja eteläiseen Suomeen lisää rakenteellisia ongelmia kauempana kasvukeskuksista sijaitsevien kuntien alueella.
- Vuoden lopulla hyväksyttiin elinkeinostrategia, jonka jalkauttamiseen konkreettiseksi toimenpiteiksi vaatii sitoutumista sekä päätösten tekijöiltä että toimivilta yrityksiltä ja palvelujen tuottajilta.

Toiminnalliset riskit koskevat mm. päivittäistä toimintaa, prosesseja ja tietojärjestelmiä, henkilöstön osaamista ja saatavuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia.

- Vuoden 2018 aikana merkittävin toimintaan liittyvä riski oli viranhaltijoiden vaihtuvuus. Väliaikaisjärjestelyjen avulla kunnan toiminta ja päätöksenteko eivät kuitenkaan vaarantuneet.
- Toimielintyöskentelyn yhteisiä pelisääntöjä ei ole määritelty, joka saattaa vaikeuttaa päätöksentekoa
- Oikea-aikaisen tiedottamisen ja tiedostusvastuiden selkeytys ajantasaistettava ja koulutus järjestettävä

Taloudelliset riskit liittyvät mm. talouden tasapainoon, tulorahoituksen riittävyyteen, investointeihin ja rahoitukseen.

- vuoden 2018 tilinpäätöksessä kunnan tase painuu jälleen alijäämäiseksi. Kunta edelleen täyttää kaksi kriisikuntakriteeriä; keskimääräistä korkeampi tuloveroprosentti ja suhteellinen velkaantuneisuus ylittää 50 %:n rajan. Kunta on tulorahoituksessaan voimakkaasti riippuvainen verotulojen ja valtionosuuden kehityksestä. Verotulojen vuosittainen heilahtelu tuo kunnan talouden pitkäjärjestykseen kehittämiseen ennakoimattoman riskin.

Rahoitusriskit ryhmitellään korkoriskiksi, valuuttariskiksi, likviditeettiriskiksi ja luottoriskiksi. Kunnan lainasalkusta n. 42 % on lyhytkorkoista lainaa kuntatodistusohjelman kautta. Lyhytkorkoinen laina on suhdanneherkkä.

Vahinkoriskit koskevat vakuutuksia, joilla varaudutaan omaisuus- ja henkilövahinkoihin. Kunnan vakuutukset kattavat omaisuusvakuutuksen (rakennukset ja irtaimistot), julkisyhteisön vastuuvakuutuksen, hallinnon vastuuvakuutuksen, ajoneuvovakuutuksen ja tapaturmavakuutukset (sekä työntekijöiden että kuntalaiset osallistuessaan kunnan järjestämään toimintaan). Vakuutuksia hoitaa vakuutusmeklariliike Semita ja vakuutukset ovat tällä hetkellä If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:llä. Vakuutusturva käydään läpi vähintään kerran vuodessa ja täydennetään ajantasaisesti tarpeen vaatiessa.

2.2 Selonteko Vimpelin kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kunnan sisäisen valvonnan ohje päivitettiin keväällä 2018 ja hyväksyttiin kunnanvaltuustossa tulemaan voimaan hallintosäännön liitteenä 1.7.2018 lukien. Kunnan sisäinen valvonta on vuoden 2018 aikana järjestetty 1.7.2018 voimaan tulleiden Vimpelin kunnan ja kuntakonsernin *Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen* mukaisesti.

Sisäisen valvonnan ohjeen tarkoituksena on varmistaa ja edistää sisäisen valvonnan käytännön toteutusta Vimpelin kuntakonsernissa sekä tiedottaa sisäisen valvonnan merkityksestä, velvoitteista ja vastuista koko henkilöstölle.

Vimpelin kunnan konserniohjeen mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeita tulee noudattaa myös konserniyhtiöissä. Ohjeessa määritetään sisäisen valvonnan vastuita sekä tehtäviä toimenpiteitä ja toimintaan liittyviä raportointivelvoitteita. Kuntalaki (410/2015) pitää sisällään säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

- 14.7 §: Valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.
- 90 §: Hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.
- 115 §: Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.
- Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernintalouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.
- 123 §: Tilintarkastajien on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.
- Tilintarkastajien on tarkastettava onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvontajärjestetty asianmukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi

Kuntalain säännöksen tavoitteena on terävöittää kuntien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja siitä raportointia. Tästä syystä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulisi perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan.

Kunnanhallitus on 21.5.2018 § 124 päättänyt, että kunnan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeeseen lisätään asiakirja, jossa kuvataan ja arvioidaan kunnan strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset riskit systemaattisesti, laaditaan kehittämisehdotukset ja määritellään vastuuhenkilöt. Asiakirja tuodaan kunnanhallitukselle vuosittain tammikuussa tiedoksi ja sen pohjalta laaditaan toimintakertomukseen arvio riskeistä ja sisäisen valvonnan toimivuudesta. Riskiarvio on tilinpäätösasiakirjan liitteenä.

Sisäisen valvonnan pääkohteet jaotellaan Vimpelin kunnassa seuraavasti:

- a) Toimintaympäristö ja toiminnan organisointi
- b) Päätöksenteko
- c) Henkilöstö ja henkilöstöhallinnon prosessit
- d) Toiminta ja talous
- e) Ympäristöasiat
- f) Omaisuuden hallinnointi
- g) Hankinnat
- h) Tietohallinto, tietoturva ja tietosuoja

a) Toimintaympäristö ja toiminnan organisointi

Hallintosääntö päivitettiin ja hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 11.6.2018.

Kunnan toimivalta ja vastuut on määritelty hallintosäännössä, jolla valtuusto on siirtänyt toimivaltaansa toimielimille, luottamushenkilöille ja viranhaltijoille. Samalla valtuusto on antanut viranomaiselle oikeuden siirtää eli delegoida sille siirrettyä toimivaltaa edelleen. Toimivallan voi siirtää sekä toimintasäännöllä että yksittäisellä päätöksellä. Toimielin tai viranhaltija, jolle toimivaltaa on siirretty, on sekä oikeutettu että velvoitettu tekemään päätöksen asiasta. Se, jolle on siirretty toimivaltaa, on vastuussa tehdystä päätöksestä. Toimielimissä päätöstä vastaan äänestänyt tai eriävän mielipiteen ilmoittanut ei kuitenkaan ole vastuussa päätöksestä. Asian esittelijällä on, mikäli päätös poikkeaa hänen päätösehdotuksestaan, oikeus ilmoittaa eriävä mielipide. Jos esittelijä ei ilmoita eriävää mielipidettään, myös hän on vastuussa esittelystään poikkeavasta päätöksestä.

b) Päätöksenteko

Päätöksentekoprosessiin sisältyvät asian vireille tulo, valmistelu, päätöksenteko, tiedottaminen, toimeenpano sekä toimeenpanon valvonta. Päätöksenteon tulee perustua oikeisiin ja riittäviin tietoihin. Päätöskstien on oltava yksiselitteinen ja täsmällinen. Päätökset on perusteltava. Tiedon on säilyttävä muuttumattomana asian kaikissa käsittelyvaiheissa.

Päätöksenteossa ja -valmistelussa sekä täytäntöönpanossa on noudatettava lainsäädäntöä sekä sääntöjä ja ohjeita. Lainvastaiset ja virheellisesti tehdyt päätökset voidaan valitusteitse oikeudessa kumota. Päätöksen-teossa on muistettava, ettei esteellinen henkilö osallistu asian käsittelyyn, mikä tarkoittaa asian käsittelyn kaikkia vaiheita valmistelusta täytäntöönpanoon saakka. Jokainen päätöksentekijä on ensisijaisesti itse vastuussa siitä, ettei osallistu esteellisenä asian käsittelyyn. Toimielimien jäsenten ja esimiesten tulee valvoa alaiensa päätöksentekoa tarvittaessa otto-oikeutta käyttämällä. Otto-oikeus on ylemmän viranomaisen keino valvoa alemman viranomaisen päätöksenteon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Kunnan toimielinten päätökset sekä viranhaltijapäätökset julkaistaan kunnan internet-sivuilla.

Päätöksentekoprosessin toimivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta seurataan vuosittain toimielinten antamissa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteoissa, joihin kootaan yhteenveto viranhaltija ja toimielinpäätöksistä: kokousten ja päätösten määrät, oikaisuvaatimukset, valitukset, otto-oikeuden käyttämiset, vireillä olevat oikeusprosessit sekä eri oikeusasteiden päätökset.

Kokousten ja päätösten määrät:	Kunnanvaltuusto Kunnanhallitus Tekninen lautakunta
--------------------------------	--

Oikaisuvaatimukset:

Valitukset hallinto-oikeudessa v. 2018:	7 kpl, joista 3:een ratkaisu v. 2018 aikana
---	---

Otto-oikeuden käyttämiset:	0 kpl
----------------------------	-------

Vireillä olevat oikeusprosessit:

Eri oikeusasteiden päätökset:

c) Henkilöstö ja henkilöstöhallinnon prosessit

Henkilöstön oikeudenmukainen kohtelu edellyttää voimassa olevan lainsäädännön, virka- ja työehtosopimusten sekä muiden henkilöstöasioita koskevien määräysten, päätösten ja ohjeiden noudattamista. Toimintayksiköiden tulee omassa päätöksenteossään noudattaa konsernihallinnon antamia ohjeita ja linjauksia ja huolehtia tarvittavien yhteistoimintavelvoitteiden toteuttamisesta ennen päätöksentekoa. Vastuu työyhteisön hyvinvoinnista on sekä esimiehellä että työntekijöillä. Vimpelin kunnassa palkanlaskenta siihen liittyvine menettelyineen on ulkoistettu Järvinet Oy:lle.

Henkilöstötilinpäätös annetaan valtuustolle erikseen käsiteltäväksi.

d) Toiminta ja talous

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on esitetty kunnantoiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä resurssit. Palvelukokonaisuudet ja liikelaitokset määrittelevät vuosittain talousarviossaan, miten ne toteuttavat omaa perustehtäväänsä tavoitteellisesti. Kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden pohjalta toimielimet hyväksyvät tehtäväalueensa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä käyttösunnitelmat määrärahoille ja tuloarvioille. Valtuusto hyväksyy talousarviossa investointisuunnitelman talous-suunnittelukaudelle.

Kunnanhallitus antoi 22.1.2018 § 20 talousarvion täytäntöönpano-ohjeet:

Ohjeiden mukaan toimielinten tulee vuosittain määrittää ne henkilöt, joilla on oikeus hyväksyä menoja ja muita kirjanpidon tositteita. Asiatarkastaja ja menon hyväksyjä ei saa olla sama henkilö.

Menon hyväksyjän on tarkastettava tosittien muodollinen oikeellisuus sekä varmistettava, että tavara, palvelunosto tai työsuoritus on merkitty vastaanotetuksi. Hyväksyjä vastaa, että tositteessa on oikeat tiliöintimerkinnät ja että menon suorittamiseen on käytettävissä siihen budjetoitua määrärahaa.

Kausiraporttien toteumat raportoidaan kunnan johtoryhmälle ja raportoinnista vastaa kunnanjohtaja. Tuloraporttien toteumat raportoidaan kunnanhallitukselle ja raportoinnista vastaavat kunnanjohtaja. Tuloraporttien yhteydessä laaditaan ennuste koko vuoden toteumasta suhteessa talousarvioon.

Vimpelin kunnassa kirjanpito on ulkoistettu Järvinet Oy:lle. Perinnän hoitaa Intrum Justitia Oy.

e) Ympäristöasiat

Kertomus ympäristöjärjestelmästä ja ympäristötilinpäätös julkaistaan vuosittain osana kunnantilinpäätöstä ja toimintakertomusta.

f) Omaisuuden hallinnointi

Palvelukokonaisuudet ja tytäryhteisöt ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että kunnankonsernin omistama ja hoidossa oleva omaisuus pidetään kunnossa ja että sitä käytetään taloudellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Toimialajohtajat vastaavat, että omaisuudesta ja irtaimesta omaisuudesta laaditaan asianmukaiset luettelot talouspalveluiden ohjeistuksen mukaisesti. Omaisuuteen kohdistuvia riskejä on arvioitava säännöllisesti.

Riskienhallinnasta vastaa se yksikkö, jonka hoitoon omaisuus on uskottu. Kunnan kiinteä ja irtain omaisuus vakuutetaan kunnanhallituksen hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Toimintayksiköiden on välittömästi ilmoitettava kunnanomaisuuteen kohdistuneista vahingoista kunnanjohtajalle.

Kunnan kiinteä ja irtain omaisuuden vakuutukset hoitaa Vahinkovakuutusyhtiö If ja vakuutusmeklari-palvelut on ostettu Semitalta.

Vuonna 2018 merkittäviä omaisuusvahinkoja 1 kpl.

g) Hankinnat

Hankinnoissa noudatetaan konsernilaajuisesti hankintalainsäädäntöä ja Vimpelin kunnan hankintaohjetta. Toimintayksiköiden johdon on varmistettava, että hankintatoiminta on järjestetty tarkoituksenmukaisesti, yksikössä on riittävä hankintaosaaminen ja hankinnat tehdään oikein, asianmukaisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti. Hankintojen yhteydessä ei saa antaa eikä ottaa vastaan lahjoja tai palveluksia. Henkilökohtaisia hankintoja ei saa tehdä kunnan hankintojen yhteydessä eikä käyttää kunnan hankintasopimuksia omaksi edukseen. Esteellinen henkilö ei saa osallistua hankintojen valmisteluun tai päätöksentekoon.

Hankintaohje palautettiin kunnanvaltuustosta uuteen valmisteluun. Valmistelu on kesken.

Hankintavaltuudet on määritelty kunnanhallituksen hyväksymässä talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa.

h) Tietohallinto, tietoturva ja tietosuojat

Vimpelin kunnan ICT-palvelut on ulkoistettu Järvinet Oy:lle. Kuntakonsernin tietotekniikkatoiminnassa on huomioitava suunnitelmallisuus, kustannustehokkuus ja kokonaisuuden hallinta siten, että turvataan tieto-resurssien hyväksikäyttö suunnittelussa, johtamisessa, toteuttamisessa ja valvonnassa. Järvinet Oy vastaa tietoturvan ja tietosuojan hallinnan kehittämisestä ja koordinoinnista, mutta vastuu toimintayksikön ja toiminnan tietoturvasta ja tietosuojasta on jokaisella esimiehellä ja työntekijällä.

Vimpelin kunta ostaa tietosuojavastaavan palvelun Järvinet Oy:ltä ja yhdyshenkilönä kunnassa on keskusarkistonhoitaja. Kevään 2018 aikana valmistauduttiin tietosuoja-asetuksen voimaan tuloon henkilöstöä kouluttamalla ja toimintatapojen ja asiakirjahallinnan prosessien tarkistamisella. Henkilörekisteriselosteet ja tietosuojaselosteet tarkistettiin ja päivitettiin.

Yhteenveto

Kunnanhallitus toteaa arvionaan, että kunnan hallinto on toiminut velvoittavien lakien ja säännösten mukaisesti. Yleisesti ottaen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty.

2.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tulot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
ulkoinen		
	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3 705	3 537
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-20 992	-20 449
Toimintakate	-17 287	-16 912
Verotulot	9 851	10 642
Valtionosuudet	7 815	8 130
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	3	
Muut rahoitustuotot	35	25
Korkokulut	-61	-58
Muut rahoituskulut	-2	-2
Vuosikate	354	1 825
Poistot ja arvonalentumiset	-857	-864
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-503	961
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-503	961

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2018	2017
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	17,6	17,3
Vuosikate/Poistot, %	41,3	211,3
Vuosikate, euroa/asukas	122,0	613,8
Asukasmäärä	2904	2974

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vimpelin kunnan toimintatuotot / toimintakulut % oli 17,6, kun se edellisenä vuonna oli 17,3 %.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Vimpelin kunnan vuosikate oli 354 357,50 euroa vuonna 2018, kun se edellisenä vuonna oli 1 825 451,73 euroa.

Vuosikate prosenttia poistoista on tunnusluku, joka osoittaa kunnan tulorahoituksen riittävyyden investointeihin. Tunnusluvun ollessa 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vimpelin kunnan vuosikate poistoista on 41,3 % vuonna 2017, kun se edellisenä vuonna oli 211,3 %.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, jota käytetään tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Vimpelissä vuonna 2018 vuosikate per asukas oli 122,0 euroa, kun se vuonna 2017 oli 613,8 euroa.

2.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2018	2 017
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	354	1 825
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	7	1
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 260	-688
Rahoitusosuudet investointimenoihin		45
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1	2
Toiminnan ja investointien rahavirta	-898	1 185
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-562	-565
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500	-500
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutokset	2	-3
Pitkäaikaisten saamisten muutokset	-331	
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	170	-41
Korott. pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset	704	163
Rahoituksen rahavirta	483	-946
Rahavarojen muutos	-415	239
Rahavarat 31.12.	1 049	1 464
Rahavarat 1.1.	1 464	1 225
	-415	239

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2018	2017
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1000 €	-563	-616
Investointien tulorahoitus, %	28,1	265,1
Lainanhoitokate	0,67	3,02
Kassan riittävyys, pv	17	25
Asukasmäärä	2904	2974

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymän (5 vuodelta) avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Tunnusluku v. 2018 oli 334 990 euroa, kun se v. 2017 oli -616 474 euroa.

Investointien tulorahoitus – Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitusprosentti Vimpelissä oli 28,1 %.

Lainanhoitokate kertoo kunnan/konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Vimpelin kunnan lainanhoitokate oli 0,67 %, kun se edellisellä vuonna oli 3,02 %. Kunnan lainakanta vuoden 2018 lopussa 9 479 021 €, 3 264 €/asukas (v. 2017 = 9 540 855 € eli v. 2017 3 208 €/asukas).

Kassan riittävyys (pv) – tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Kassan riittävyys kunnalla oli 31.12.2018 yhteensä 17 päivää. Kassan riittävyys laski edelliseen vuoteen verrattuna 8 päivää.

2.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
		1 000 €			1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT			A OMA PÄÄOMA		
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma	10 970	10 970
Muut pitkävaikutteiset menot	17	32	II Arvonkorotusrahastot		
			III Muut omat rahastot		
II Aineelliset hyödykkeet			IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	251	-711
Maa- ja vesialueet	2 071	2 072	V Tilikauden yli-/alijäämä	-503	962
Rakennukset	9 590	9 972			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 579	3 131	B POISTOERO JA VAPAA-		
Koneet ja kalusto	136	132	EHTOISET VARAUKSET		
Enn.maksut ja keskener. hank.	705	357			
			C PAKOLLISET VARAUKSET		
III Sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	3 992	3 999	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut lainasaamiset	632	632	Valtion toimeksiannot		
Muut saamiset	96	96	Lahjoitusrahastojen pääomat	12	40
			Muut toimeksiantojen pääomat	4	4
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT					
Valtion toimeksiannot		1	E VIERAS PÄÄOMA		
Lahjoitusrahastojen erityiskatt.	12	40	I Pitkäaikainen		
			Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	4 523	4 979
C VAIHTUVAT VASTAAVAT					
I Vaihto-omaisuus			Lainat julkisyhteisöiltä		
			Saadut ennakot		
II Saamiset			Liittymismaksut ja muut velat	1 172	1 153
Pitkäaikaiset saamiset	331		Siirtovelat		
Lyhytaikaiset saamiset			II Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	615	696	Lyhytaik. joukkovelkakirjalai-	4 500	4 000
Lainasaamiset		135	nat		
Muut saamiset	115	71	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	457	562
Siirtosaamiset	22	20	Lainat julkisyhteisöiltä		
			Saadut ennakot		
			Ostovelat	821	575
			Liittymismaksut ja muut velat	76	41
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	6		Siirtovelat	679	275
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 043	1 464			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	22 962	22 850	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	22 962	22 850

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	46,68	49,10
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	57,21	51,93
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-252	251
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	57,25	51,96
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-86,87	84,31
Lainakanta 31.12., 1000 € (sis. lyh. aik)	9 479	9 541
Lainakanta 31.12., €/asukas(sis. lyh. aik.)	3 264	3 208
Lainasaamiset, 1000 €	632	632
Asukasmäärä	2904	2974

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuuden, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä taloudellisista sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusaste on erinomainen, mikäli se on yli 50 % ja normaali, jos se on 30–50%. Alle 20 % omavaraisuusaste on heikko.

Vimpelin kunnan vuoden 2018 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 46,68 %, kun se vuoden 2017 lopussa oli 49,10 %.

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku kertoo kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluku 31.12.2018 oli 57,21 % ja vuonna 2017 se oli 51,93 %.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokratuotot ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista oli 31.12.2018 57,25 prosenttia.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä) luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Vimpelin kunnan edellisen tilikauden yli- /alijäämä	250 752,35
Tilikauden 1.1.-31.12.2018 alijäämä	-503 010,33
Erotus = kertynyt alijäämä	-252 257,98

Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas -86,87

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. = vieras pääoma – (saadut ennakot + osto-velat + siirtovelat + muut velat)

Vimpelin kunnan lainakanta 31.12.2018 oli 9 479 021 €, kun se edellisenä vuonna oli 9 540 855,00 euroa.

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella asukasmäärällä.

Kunnan lainakanta vuoden 2018 lopussa 9 479 021 €, 3 264 €/asukas (v. 2017 = 9 540 855 € eli v. 2017 3.208 €/asukas).

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Lainasaamiset olivat 31.12.2018 yhteensä 631 577,00 euroa.

2.5. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja – menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

KOKONAISTULOT JA -MENOT

(ulkoinen)

TULOT	1000 €	%	MENOT	1000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	3 705	16,91	Toimintakulut	20 992	91,76
Verotulot	9 851	44,95	- Valmistus omaan käyttöön		
Valtionosuudet	7 815	35,66	Korkokulut	61	0,27
Korkotuotot	3		Muut rahoituskulut	1	0,00
Muut rahoitustuotot	35	0,16	Satunnaiset kulut		
Satunnaiset tuotot			Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät	6		Pakollisten varausten muutos		
- Pysyvien vastaavien			- Pakoll. varausten lis. (+), väh. (-)		
hyödykkeiden luovutusvoitot	0	0,00	- Pysyvien vastaavien		
			hyödykkeiden luovutustappiot	1	
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0,00	Investointimenot	1 260	5,51
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	1	0,00			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset			Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,00	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	562	2,46
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	500	2,28	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman lisäykset			Oman pääoman vähennykset		
Kokonaistulot yhteensä	21 916	100,00	Kokonaismenot yhteensä	22 877	100,00

2.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	4	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1	
Muut yhtiöt		
Osuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt		
Kuntayhtymät	5	
Osakkuusyhteisöt		
Muut omistusyhteisyhteisöt		
Yhteensä	10	

Kuntalaissa (410/2015) on säännökset kuntakonsernista ja kunnallisista liikelaitoksista. Kunnan, joka 16a §:n tarkoittamalla tavalla muodostaa tytäryhteisöineen kuntakonsernin, tulee laatia konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätöksen laadintavelvollisuus koskee kuntaa, jolla on yksi tai useampia tytäryhteisöjä.

Kuntalain 47 §:ssä säädetään kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta ja konserniohjeesta: Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- 1) kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- 3) tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- 4) velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- 5) konsernin sisäisistä palveluista;
- 6) kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- 7) kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.

Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

2.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Vimpelin kunnan kuntalain (410/2015) mukaiset konserniohjeet on hyväksytty kunnanvaltuuston kokouksessa 11.6.2018 § 39.

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kuntakonserni on määritelty kuntalain 6 §:ssä. Konsernikäsitteellä kuvataan kunta-alalla kunnan tai kuntayhtymän määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostama kokonaisuus. Määritelmä vastaa kirjanpitolain tarkoittamaa konsernia.

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjauksella tarkoitetaan omistajaohjausta ja tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamista. Omistajaohjaus on kunnan edustajien päätösvallan käytön ohjaamista yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä

Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kunta tai kuntayhtymä on konsernin emoyhteisö ja sen tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kunnalla tai kuntayhtymällä on yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta. Määräysvallalla tarkoitetaan emoyhteisön oikeutta käyttää yli puolta kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä. Määräysvalta voi tarkoittaa myös oikeutta nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyrityksen hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä tai toimielimessä, jolla on tämä sama oikeus. Määräysvalta voi perustua myös muihin seikkoihin, jotka luovat kunnalle oikeuden tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa kohdeyhteisössä.

Konserniohje ei oikeudellisesti suoraan sido tytäryhteisöjen toimielimiä. Sitovuus syntyy vasta siinä vaiheessa, kun tytäryhteisöjen toimivaltainen elin, yleensä hallitus, on hyväksynyt ohjeet yhteisöä sitovaksi (Kuntalaki 47 §).

Kuntakonsernissa hyväksytyt konserniohjeet noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu. Tytäryhteisöjen johto toimii kuitenkin konsernin emoyhteisön eli kunnan luottamuksen varassa.

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

- Kiinteistö Oy Rentolankartano (omistusosuus 100 %)
- Vimpelin Lämpö Oy (omistusosuus 70,8 %)
- Vimpelin Keskuskiinteistöt Oy (omistusosuus 59,2 %)
- Asunto Oy Kotipiha (omistusosuus 100 %)

Muut Konserniyhtiöt

- Sairaanhoidopiiri (omistusosuus 2,16%)
- Eskoo (omistusosuus 1,8795%)
- Järvisseudun koulutuskuntayhtymä (omistusosuus 10,11%)
- Etelä- Pohjanmaan Liitto (omistusosuus 1,75%)
- Järvisseudun Sähkövoiman Ky (omistusosuus 33,33%)

Kunnan toimielinten vastuunjako konsernin toiminnan seurannassa ja raportoinnissa**Valtuusto**

- Määrittelee kunnan tavoitteet ja sen mukaiset kunnan omistajapolitiikan linjaukset
- Päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- Hyväksyy tilinpäätöksen joka sisältää konsernitilinpäätöksen
- Nimeää kunnan edustajat kuntayhtymien valtuustoihin/yhtymäkokouksiin
- Hyväksyy konserniohjeet.

Kunnanhallitus

- Nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin.
- Antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole johtosäännöllä annettu kunnan muulle viranomaiselle
- Valvoo kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista
- Vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- Antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kunnan tilinpäätöksen yhteydessä.
- Kunnanhallitus antaa kuntaa eri yhteisöjen, laitosten tai säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille ohjeita kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Kunnanjohtaja

- Johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa
- Vastaa konserniohjeen mukaan kunnanjohtajalle kuuluvista tehtävistä
- Seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle
- Seuraa kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kunnanhallitukselle.
- Kunnanjohtajalla on oikeus käyttää kunnan puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta.
- Huolehtii konsernin toiminnan ja talouden suunnittelusta.

2.6.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitoa. Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnalle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

Raportoinnin sisältö ja rajoitukset

- Liiketalouden piiriin ja muut salassa pidettävät asiat käsitellään emoyhteisönä toimivassa kunnassa salassa pidettävänä.
- Tytäryhteisöjen tulee toimittaa toimintakatsaus maksukausittainen, jossa on arvioitu tavoitteiden toteutumista koko kuluvalle suunnittelukaudella ja mahdollisia poikkeamia tavoitteista sekä tarvetta korjaaviin toimenpiteisiin.
- Raportoinnin yhteydessä yhtiöiden toimitusjohtajat esittelevät kunnanhallituksen kokouksessa sekä välintilinpäätökset, tilinpäätökset ja tulevien vuosien budjetin ja investointisuunnitelmat.

Toiminnan ja talouden suunnittelu

- Tytäryhteisö toimittaa kunnanhallitukselle tiedoksi 4- vuotisen taloussuunnitelman sekä taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.
- Taloussuunnitelmasta tulee käydä ilmi valtuuston tytäryhteisölle asettamat toimintatavoitteet. Investointiohjelman suunnittelukauden tulee olla 4 vuotta ja se tulee toimittaa kunnanhallitukselle tiedoksi. Taloussuunnitteluun liittyvistä käytännöistä ja suunnittelumalleista päättää viimekädessä tytäryhteisön hallitus.
- Henkilöstösuunnitelma

Kunnanjohtaja on osallistunut Kiinteistö Oy Rentilankartanon Koy Rentolankartano (omistusosuus 100 %)

	Talous-arvio 2018 tavoitteet	Tavoiteluokka	Arvio
Tilojen käyttöaste	95 %	Toiminnallinen tavoite	Ei toteutunut
Talouden tervehdyttämissuunnitelma	Tehty	Taloudellinen tavoite	Toteutui
Tilikauden tulos vähintään	>0	Taloudellinen tavoite	Toteutui
Alijäämä		Taloudellinen tavoite (katettuna vuoteen 2020 menn.)	Toteutuu suunnitelma-vuosina
Omavaraisuusaste %	>5	Taloudellinen tavoite (pitäisi olla vähintään 20 %)	Toteutui
Pitkäaikainen vieras pääoma €/asukas	<964 €/asukas	Taloudellinen tavoite (alle 960 €/asukas)	Toteutui
Korjausinvestointien suunnitelma	Tehty	Toiminnallinen tavoite	Toteutui
Korjausinvestointien taso % liikev.	10 %	Toiminnallinen tavoite	Toteutui

Vimpelin Lämpö Oy (omistusosuus 70,8 %)

	Talousarvio 2018 tavoitteet	Tavoiteluokka	Arvio
Liittymien osuus kunnan talouksista	Pyritään lisäämään liittymiä, kuitenkin huomioiden niiden taloudellinen kannattavuus.	Vaikuttavuustavoite	Toteutui
Yksikköhinta kunnallisen tuotannon keskiarvosta	=	Tuotantotavoite	Toteutui
Katetuotto %	>30%	Kannattavuustavoite	Toteutui
Sijoitetun pääoman tuotto	>4%	Kannattavuustavoite	Toteutui
Toimintatulot toimintamenoista	>60%	Taloudellinen tavoite	Käyttökate hyvä
Tilikauden voitto / liikevaihdosta	>8%	Taloudellinen tavoite	7,8 % (ilman veroja)
Omavaraisuusaste %	>75%	Taloudellinen tavoite	Erinomainen yli 50 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	<30 %	Taloudellinen tavoite	Toteutuu suunnitelmavuosina
Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä €/asukas	< 70 €/asukas	Taloudellinen tavoite	Toteutui

Vimpelin Keskuskiinteistö Oy (omistusosuus 59,2%)

	Talous-arvio 2018 tavoitteet	Tavoiteluokka	Arvio
Tilojen käyttöaste	100 %	Toiminnallinen tavoite	Ei toteutunut
Tilikauden tulos	>0	Taloudellinen tavoite	Toteutui
Omavaraisuusaste %	>20	Taloudellinen tavoite	Toteutui

Asunto Oy Kotipiha (omistusosuus 100%)

	Talous-arvio 2018 tavoitteet	Tavoiteluokka	Arvio
Tilojen käyttöaste	100 %	Toiminnallinen tavoite	Ei toteutunut
Tilikauden tulos	>0	Taloudellinen tavoite	Toteutui
Alijäämä / ylijäämä	Alijäämä katettu	Taloudellinen tavoite	Toteutui

2.6.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuoden 2018 aikana ei ollut olennaisia konsernia koskevia tapahtumia.

2.6.5. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kiinteistö Oy Rentolankartano

Yhtiön taloudellinen tilanne on kohentunut talouden tervehdyttämishojelman toteuttamisen myötä. Yhtiön taloudellinen tilanne on edelleen joiltain osin huolestuttava, mutta toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi on tehty ja suunnitelmissa on edelleen toiminnan järkevöittäminen ja tervehdyttäminen. Yhtiö teetti kiinteistöjen peruskorjaussuunnitelman Rakennuttajan Laskentavoima Oy:llä vuonna 2018. Suunnitelmaa käsiteltiin valtuustoseminaarissa Oulussa 5. – 6.10.2018. Peruskorjaussuunnitelmaa on lähdetty toteuttamaan siitä tehdyn aikataulun mukaisesti. Asuntojen remonteista johtuen käyttöaste on jäänyt tavoitteesta, mutta valmistuvien remonttien myötä käyttöastetta saadaan nostettua. Yhtiö panostaa kiinteistöjen kunnostamiseen vuokra-asuntokannan laadun ja asumisviihtyvyyden parantamiseksi. Tällä tuetaan osaltaan kunnan strategista tavoitetta asukasmäärän kasvattamiseksi.

Vimpelin Lämpö Oy

Tilanteessa ei ole näköpiirissä erityisiä muutoksia.

Vimpelin Keskuskiinteistö Oy

Vimpelin Keskuskiinteistö Oy:n kunnan hallinnoimiin tiloihin ei ole saatu vuokralaisia koko vuodeksi, mutta tiloja on vuokrattu myös lyhyemmiksi ajoiksi.

2.6.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2018	2017
Toimintatuotot	14 041	13 185
Toimintakulut	-31 072	-29 727
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	5	
Toimintakate	-17 026	-16 542
Verotulot	9 851	10 643
Valtionosuudet	8 315	8 645
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5	
Muut rahoitustuotot	78	68
Korkokulut	-117	-124
Muut rahoituskulut	-47	-27
Vuosikate	1 059	2 663
Poistot ja arvonalentamiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 547	-1 489
Arvonalentumiset		-3
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-488	1 171
Tilinpäätössiirrot	4	1
Tilikauden vero	-10	-10
Laskennalliset verot	-2	-2
Vähemmistöosuudet	-11	-21
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-507	1 139
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2018	2017
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	45	44
Vuosikate/Poistot, %	68	179
Vuosikate, euroa/asukas	365	895
Asukasmäärä	2 904	2 974

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vimpelin kunnan konsernin toimintatuotot / toimintakulut % oli 45 %.

Vuosikate prosenttia poistoista on tunnusluku, joka osoittaa kunnan konsernin tulorahoituksen riittävyyden investointeihin. Tunnusluvun ollessa 100 %, oletetaan kunnan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vimpelin kunnan konsernin vuosikate poistoista on 68 % vuonna 2018.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, jota käytetään tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Vimpelin vuoden 2018 konsernin vuosikate per asukas oli 365 euroa.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 059	2 663
Satunnaiset erät		0
Tilikauden verot	-10	-10
Tulorahoituksen korjaukset		-60
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 593	-1 581
Rahoitusosuudet investointeihin	1	45
Pys. vastaavien hyödykk. luovutustulot	4	231
Käyttöomaisuuden myyntivoitot		-1
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 539	1 287
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys	3	1
Antolainauksen muutokset yhteensä	3	1
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 372	973
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 232	-1 311
Lyhytaikaisten lainojen muutos	515	-500
Lainakannan muutokset yhteensä	655	-838
Oman pääoman muutokset	-148	-44
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	60	20
Vaihto-omaisuuden muutos	-4	-4
Saamisten muutos	-214	87
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	707	43
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	401	102
Rahoituksen rahavirta	1 059	-735
Rahavarojen muutos	-480	552
Rahavarat 31.12.	2 368	2 847
Rahavarat 1.1.	2 848	2 295
Rahavarojen muutos	-480	552

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
	2018	2017	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä			
5 vuodelta, 1000 €	-897	-848	*
Investointien tulorahoitus %	41	164	*
Lainan hoitokate	0,9	1,9	
Kassan riittävyys (pv)	24,61	31,71	
*Vertailuvuoden tietoa korjattu			

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymän (5 vuodelta) avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Konsernin toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta

2018	1 539 524,11
2017	1 286 912,10
2016	1 792 520,91
2015	955 780,97
2014	-3 391 963,47
	2 181 712,62

Investointien tulorahoitus – Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitusprosentti oli konsernitasolla 41%.

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Vimpelin kunnan konsernin lainanhoitokate oli 0,9 %.

Kassan riittävyys (pv) – tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla.

Kassan riittävyys konsernissa oli 31.12.2018 yhteensä 24,61 päivää.

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	114	109
Muut pitkävaikutteiset menot	17	32
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 331	2 275
Rakennukset	17 874	17 525
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 803	3 221
Koneet ja kalusto	923	823
Muut aineelliset hyödykkeet	31	31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 025	1 180
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	115	110
Osakkeet ja osuudet	2 045	1 931
Lainasaamiset	3	5
Muut saamiset	131	131
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	12	14
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	26	54
Muut toimeksiannot	1	1
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	147	143
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 604	1 600
Lainasaamiset		2
Muut saamiset	212	127
Siirtosaamiset	137	90
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		
Muut arvopaperit	175	175
Rahat ja pankkisaamiset	2 193	2 672
VASTAAVAA YHTEENSÄ	32 919	32 251

VASTATTAVAA	2018	2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	10 970	10 970
Muu oma pääoma	27	32
Edellisten tilikausien yli (alijäämä)	524	-466
Tilikauden yli (alijäämä)	-507	1 139
VÄHEMMISTÖOSUUDET	352	341
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	277	276
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	94	35
Lahjoitusrahaston pääomat	19	46
Muiden toimeksiantojen pääomat	13	13
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 841	10 782
Lainat julkisyhteisöiltä		
Muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat	1 172	1 153
Laskennalliset verot	22	21
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	4 500	4 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 314	1 413
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	68	53
Ostovelat	1 239	985
Muut velat	584	497
Siirtovelat	1 410	961
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	32 919	32 251

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2018	2017
Konsernin omavaraisuusaste %	35	37
Suhteellinen velkaantuneisuus%	65,36	61,01
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	73,59	69,52
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	17	673
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	6	226
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	16 655	16 193
Konsernin lainat €/as	5 735	5 445
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	3	5
Asukasluku 31.12.	2 904	2 974

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuuden, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä taloudellisista sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusaste on erinomainen, mikäli se on yli 50 % ja normaali, jos se on 30–50%. Alle 20 % omavaraisuusaste on heikko.

Vimpelin kunnan konsernin vuoden 2018 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 35 %.

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku kertoo kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluku 31.12.2018 oli 65,36 %.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista 31.12.2018 oli 73,59 prosenttia.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä) luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Vimpelin kunnan konsernin edellisen tilikauden yli- /alijäämä	523 996,04
Tilikauden 1.1.-31.12.2018 alijäämä	-506 538,61
Erotus = kertynyt ylijäämä	166 275,06

Kertynyt yli-/alijäämä € / asukas 6 € / asukas

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. = vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Vimpelin kunnan konsernin lainakanta 31.12.2018 oli 16 655 063,65 euroa.

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella asukasmäärällä.

Vimpelin kunnan konsernin lainat euroa / asukas 31.12.2018 oli 5 735,21 euroa.

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Lainasaamiset olivat 31.12.2018 yhteensä 2 589,30 euroa.

2.7. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.7.1. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 110.3 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kuntalain 115.2 §:n mukaan, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Usealle vuodelle ulottuva toimenpideohjelma tarkistetaan ja hyväksytään vuosittain talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Toimenpideohjelmaan otetaan ne tuloja lisäävät ja menoja vähentävät toimenpiteet, jotka eivät sisälly varsinaiseen taloussuunnitelmaan. Toimenpiteet on esitettävä yksilöityinä, rahamääräisinä ja ajallisesti kohdistettuina. Erillisessä toimenpideohjelmassa voidaan tehdä periaateratkaisut tarvittavien toimenpiteiden määrästä ja rahamääräisestä tasosta, vaikka niiden kohdistumista tehtävittäin ei vielä olisikaan ratkaistu.

Talousarvio toteutui pääosin suunnitellusti toimintakatteen osalta, toteutumaprosentti 99,3 %; valtuustoon nähden sitovalla tasolla kunnanhallituksen toimintakate toteutui 98,0 %. Teknisen toimen toimintakate oli 64 611,82, kun se talousarvioon oli arvioitu olevan 313 634 euroa. Kustannuksia ovat nostaneet arvioitua enemmän hallinnon kulut (kokouksia arvioitua enemmän), kaavateiden kunnossapito, rakennusten kunnossapito ja henkilöstökustannusten ja palvelujen oston kasvu. Verotulot alittivat talousarvioon ennakoitua 568 929 euroa. Tämä johti alijäämäiseen tilinpäätökseen.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

2.7.2. Tilikauden tuloksen käsittely

Vimpelin kunnan taseen alijäämän muodostuminen vuodesta 2011 lukien näkyy seuraavasta taulukosta. Kunnanhallitus esittää, että vuoden 2018 tilikauden tulos -503 010,33 euroa siirretään edellisen tilikauden yli-/alijäämätilille. Tilikauden tuloksen siirron jälkeen alijäämää on kunnan taseessa **252 257,98** euroa.

Tilinpäätösten ja taseen yli-/alijäämät	
TP 2011 alijäämä	-1.335.917,82
Alijäämä taseessa 31.12.2011	-1.187.049,06
TP 2012 alijäämä	-1.655.612,09
TP 2013 alijäämä	-527.547,56
TP 2014 alijäämä	-221.139,17
TP 2015 ylijäämä	1.397.726,12
TP 2016 ylijäämä	1.482.844,84
TP 2017 ylijäämä	961.529,27
Taseen ylijäämä 31.12.2017	250 752,35
TP 2018 alijäämä	-503 010,33
Taseen alijäämä 31.12.2018	-252 257,98

2.7.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Uuden kuntalain (410/2015) 110 § mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona kateetaan.

Arviointimenettely

Kuntalain 118 § (8.2.2019/175) mukaan

”Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa. ”Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään **neljän** vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.”

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Laki tulee voimaan 1.3.2019. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Vimpelin kunta täyttää uusista kriteereistä yhden kohdan eli kohdan 2, tuloveroprosenttia koskeva kriteeri. Vielä voimassa olevista kriteereistä kaksi eli tuloveroprosenttia koskeva kriteeri sekä suhteellisen velkaantuneisuuden kriteeri. Kunta sai taseessa jäljellä olevan alijäämän katettu vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä oleva alijäämä tulee olla katettu viimeistään tilikauteen 2023 mennessä. Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan tai kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Vuoden 2019 talousarviossa on arvioitu tilinpäätöksen vuodelta 2018 olevan negatiivinen. Talousarviossa on esitetty vaihtoehtoisia keinoja alijäämän kattamiselle. Vaihtoehtoisia keinoja ovat myyntituottojen ja muiden tuottojen lisääminen joko maksuja korottamalla tai myyntiä lisäämällä 5 % v. 2020 ja 2,5 % vuonna 2021. Muita keinoja ovat kunnan palvelutuotannossa tarpeettomien kiinteistöjen reali-

sointi, jolla vähennetään kiinteistöjen ylläpitokustannuksia. Henkilöstömenojen arvioidaan kasvavan suunnitelmavuosina ansiotasoindeksin mukaan n. 2 % / vuosi. Henkilöstömenoja tulee sekä jo talousarviovuonna 2019 että suunnitelmavuosina tarkastella kriittisesti ja kustannusten vähentämiseksi käytetään sisäisiä henkilöstösiirtoja sekä avoimiksi tulevien toimien ja virkojen täyttämättä jättämistä, mikäli mahdollista. Näillä toimilla talous tasapainottuu suunnitelmavuosien aikana, edellyttäen, että verotulot ja valtionosuudet kertyvät suunnitelmassa esitetyllä tavalla.

Talouden tasapainottamistoimikunnan tulee valmistella esitys vuoden 2020 talousarvioon ja vuosien 2021 – 2022 taloussuunnitelmaan konkreettiseksi toimenpideohjelmaksi talouden tasapainottamiseksi.

3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

3.1 Tavoitteiden toteutuminen

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110.5 §). Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutusvertailussa on lisäksi käytävä ilmi, ovatko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla (KuntaL 110.4 §). Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous-, ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toteutusvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- ja toimihaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa annetaan talousarvion toteutusvertailuosassa (KuntaL 113, 115 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista (KuntaL 121.2 §).

Toteutusvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteutuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteutuman välillä. Euromääräisen poikkeaman lisäksi poikkeama voidaan esittää suhteellisena osuutena.

Vuoden 2018 talousarvion käyttötalouden osalta määrärahat ovat sitovia bruttomääräisinä:

- valtuustoon nähden kunnanhallitus- ja lautakuntatasolla (sitovuustaso osasto 02)
- lautakuntaan nähden vastuualuetasolla (sitovuustaso osasto 03)

Investoinnit ovat sitovia valtuustoon nähden hankkeittain.

Sitovia eriä tuloslaskelmassa ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja menot ja tulot. Poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti.

Rahoitusosassa sitovia eriä ovat rahoitustoiminnan, lainakannan ja muut maksuvalmiuden muutokset.

Valtuusto on määrännyt talousarviovuodelta 2018 tilivelvollisiksi tilauksittain seuraavat viranhaltijat:

Kunnanhallitus	Kunnanjohtaja (Timo Kärkkäinen ajalla 1.3.-22.8.2018, Vt. kunnanjohtaja Seija Kinnunen 1.1.-28.2.2018 ja 23.08.2018 lukien)
Kunnanhallitus	Hallinto- ja talousjohtaja
Tekninen lautakunta	Tekninen johtaja Ympäristösihteeri
Investoinnit	Tekninen johtaja

Kuntalain 125 §:n kukaan tilivelvollisia ovat lisäksi kunnan toimielimen jäsenet:
Vimpelissä kunnanhallituksen ja teknisen lautakunnan jäsenet.

3.1.1 Keskusvaalilautakunta

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

ulk.	TP 2017	TA 2018	TP 2018	%:a TA:sta	TP 2018 / TA 2018 €	TP 2018 / TP 2017 €
Tulot		10 000,00	5 277,80	52,8	-4 722,20	5 277,80
Menot	-9 001,03	-15 196,00	-6 420,27	42,2	-8 775,73	-2 580,76
Netto	-9 001,03	-5 196,00	-1 142,47	22,0	-4 053,53	-7 858,56

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Vuonna 2018 toimitetaan presidentinvaali 28.1.2018 ja mahdollinen toinen kierros 11.2.2018 sekä Suomen hallituksen 5.7.2017 linjauksen mukaan ensimmäiset maakuntavaalit lokakuussa 2018.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle presidentinvaalissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden. Jos presidentinvaalissa toimitetaan toinen vaali, korvaus suoritetaan kaksinkertaisena. Kertakorvausta ei suoriteta maakuntavaalien osalta.

Arvio:

Vuoden 2018 presidentinvaalit järjestettiin lainmukaisesti 28.1.2018 ja toista kierrosta ei järjestetty.

Maakuntavaaleja ei järjestetty.

3.1.2 Tarkastuslautakunta

TARKASTUSLAUTAKUNTA

ulk.	TP 2017	TA 2018	TP 2018	%:a TA:sta	TP 2018 / TA 2018 €	TP 2018 / TP 2017 €
Tulot						
Menot	-10 563,74	-12 141,00	-10 778,47	88,8	-1 362,53	214,73
Netto	-10 563,74	-12 141,00	-10 778,47	88,8	-1 362,53	214,73

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Tarkastuslautakunnan talousarvio käsittää luottamushenkilöpohjaisen tarkastuslautakunnan toiminnan sekä ammattitilintarkastuksen.

Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tilintarkastuksen tehtävänä on hyvän tilintarkastustavan mukaisesti tarkastaa, onko kunnan hallintoa ja taloutta hoidettu kunnanvaltuuston päätösten mukaisesti sekä muutoin asianmukaisesti.

Tilikausilla 2017–2020 tarkastusyhtiönä toimii BDO Auditor Oy vastuullisena tilintarkastajana Tuula Ylikangas.

Arvio:

Tilintarkastus toteutui vuonna 2018 asianmukaisesti ja hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2017 käsiteltiin kunnanvaltuustossa 11.6.2018 § 35. Tilinpäätös vuodelta 2017 hyväksyttiin ja tilivelvollisille myönnettiin vastuuvapaus 11.6.2018 § 36.

3.1.3 Kunnanhallitus

KUNNANHALLITUS: VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TASO

Kunnanhallitus yhteensä

ulk.	TP 2017	TA 2018	TP 2018	%:a TA:sta	TP 2018 / TA 2018 €	TP 2018 / TP 2017 €
Tulot	12 375	48 800	14 787,09	30,3	-34 012,91	2 412,05
Menot	-17 113 028	-17 750 136	-17 354 919,87	97,8	-395 216,13	241 892,31
Netto	-17 100 653	-17 701 336	-17 340 132,78	98,0	-361 203,22	239 480,26

Kunnanhallitus: sisältää kokonaisuutena seuraavat toimintamenot: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, hallinto- ja toimisto, muu toiminta, nuorten työllistäminen, löytöeläinten säilytys, yhteiskuntasuhteet, toimikunnat, catering, kunnan markkinointi ja isännöintipalvelut. , sivistystoimen tilaajalautakunnan palkkiot ja tukityöllistäminen. Lisäksi valtuuston nähden sitovaan tasoon sisältyvät perusturvan, sivistys- ja varhaiskasvatuspalveluiden sekä maaseutuhallinnon palveluiden ostot, joista esitetään erittely erikseen.

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin vuoden 2017 ylijäämän palautus 116.270,91 euroa on kirjattu vuoden 2018 tilinpäätökseen erikoissairaanhoidon palvelun oston vähennyksenä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Kunnanvaltuuston menot koostuvat kokous- ja seminaarikuluista. Kunnanhallituksen kustannuspaikka sisältää kunnanjohtajan palkkakulujen lisäksi kunnanhallituksen palkkio- ja seminaarikulut, Vimpelin

kunnan matka Etelä-Pohjalaiset ry:n vieraaksi Helsinkiin, ympäristön viihtyvyyteen liittyvän kilpailun palkintoihin määrärahavaruksen, itsenäisyyspäiväjuhlan järjestelyihin ym. juhliin sekä kunnanjohtajan käyttöön markkinointiin, koulutukseen ym. varatut määrärahat sekä yli 70-vuotiaiden kuntalaisten kenkiin hankittavat liukuesteet (2500 euroa).

Yleishallinnon hallinto- ja toimistopalveluihin on varattu 179 954 euroa = toimintakate. Muu toiminta sisältää jäsenmaksuja mm. E-P liitto, kuntaliitto, kuntatyöntekijät sekä kunnan jakamiin yleisavustuksiin varatun määrärahan, yhteensä 164 800 = toimintakate. Nuorten työllistämiseen on varattu yhteensä 9.819 euroa, joka sisältää työllistettyjen nuorten palkat sekä työllistämiseen osoitetut avustukset.

Tukityöllistämiseen on varattu 60 435 euroa, josta arvioidaan saatavan palkkatukea 38 100 euroa, toimintakate = 22 335 euroa. Työllistämismäärärahalla varaudutaan pääasiassa kunnan velvoitetöiden työllistämiseen aiheutuviin menoihin.

Arvio:

Valtuustoon nähden sitovalla tasolla kunnanhallitukselle em. palveluita varten myönnetty määräraha (toimintakate) alittui 361 202,66 euroa, toteutuma 98 %.

Yleishallinto

ulk.	TP 2017	TA 2018	TP 2018	%:a TA:sta	TP 2018 / TA 2018 €	TP 2018 / TP 2017 €
Tulot	2 180	39 900	8 783,49	22,0	-31 116,51	6 603,88
Menot	-571 393	-664 337	-643 522,67	96,9	-20 814,33	72 130,01
Netto	-569 213	-624 437	-634 739,18	101,6	10 302,18	65 526,13

Yleishallinto: sisältää seuraavat toimintamenot: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, hallinto- ja toimisto, muu toiminta, nuorten työllistäminen, löytöeläinten säilytys, yhteiskuntasuhteet, toimikunnat, catering, kunnan markkinointi, isännöintipalvelut ja tukityöllistäminen.

Arvio:

Kunnanvaltuusto piti 9 kokousta ja kunnanhallitus 24 kokousta. Valtuustoseminaareja järjestettiin yhteensä kolme, joista syksyn seminaari järjestettiin Oulussa 5.-6.10.2018.

Kunta teki vierailun sekä Helsinkiin että Ouluun Etelä-Pohjalaiset ry:n vieraaksi.

Yleishallinnon hallinto- ja toimistopalveluiden toimintakate talousarviossa oli 179 954 euroa; toteutuma oli 242 225 euroa. Ylitys johtuu kunnanjohtajan palkkakulujen kirjauksesta yli puolen vuoden ajalta tältä kustannuspaikalta.

Muun toiminnan toimintakate on tilinpäätöksessä 164 501 euroa.

Nuorten työllistämiseen käytettiin 7 118,55 euroa. Nuorten kesätyöllistämiseen myönnettiin avustusta 2 352,00 euroa.

Tukityöllistämiseen käytettiin 113 936,15 euroa (sotu 17 925,24 euroa. Palkkatukea saatiin 51 255,62 euroa. Määrärahalla työllistettiin 9 henkilöä.

Toimistopalvelut

ulk.	TP 2017	TA 2018	TP 2018	%:a TA:sta	TP 2018 / TA 2018 €	TP 2018 / TP 2017 €
Tulot	8 017	8 900	6 003,60	67,5	-2 896,40	-2 013,52
Menot	-53 991	-69 400	-45 934,00	66,2	-23 466,00	-8 057,12
Netto	-45 974	-60 500	-39 930,40	66,0	-20 569,60	-6 043,60

Toimistopalveluihin kuuluu kopiointi, tilitoimistopalvelut, ict-palvelut ja postitus.

Tilitoimistopalveluihin, joita ovat kirjanpito, palkkahallinto, osto- ja myyntireskontran ylläpito, on varattu 16 000 euroa ja ict-palveluihin 30 000 euroa, joka sisältää palvelinten ylläpidon, ohjelmistot ja niiden lisenssimaksut sekä päivitykset ja atk-laitteisiin ja ohjelmiin liittyvät päivittäiset ylläpito- ja neuvontapalvelut. Nämä palvelut hankitaan Järvinet Oy:ltä.

Kopiointi ja postitus sisältävät laitteiden leasing-maksut, paperit, huollot ja toimisto- ja postitustarvikkeet.

Arvio:

Ict-palveluihin käytettiin 14 283,52 euroa ja tilitoimistopalveluihin 14 739,46 euroa.

Henkilöstöpalvelut

ulk.	TP 2017	TA 2018	TP 2018	%:a TA:sta	TP 2018 / TA 2018 €	TP 2018 / TP 2017 €
Tulot						
Menot	-10 720	-24 173	-30 000,71	124,1	5 827,71	19 280,91
Netto	-10 720	-24 173	-30 000,71	124,1	5 827,71	19 280,91

Henkilöstöpalvelut sisältää henkilöstöhallinnon, henkilöstöjaoston, yhteistyötoimikunnan, työpaikkaruokailun ja tyky-toiminnan kustannukset sekä pääluottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen korvaukset ja muut työsuojeluun liittyvät kustannukset. Toimintamenot yhteensä 24.173 euroa. Menon lisäys johtuu siitä, että kustannuspaikalle on siirretty jakamattomat eläkemenoperusteiset ja varhemaksut.

Arvio:

Henkilöstöpalvelujen kustannukset olivat vuonna 2018 yhteensä 30.000,71 euroa. Ylitys johtuu varhemaksujen ennakoitua suuremmasta kustannuksesta (varaus 4 900 euroa), kustannus 15 278 euroa. Varhemaksut poistuivat v. 2019 alusta erillisenä eränä.

Muu yhteistoiminta

ulk.	TP 2017	TA 2018	TP 2018	%:a TA:sta	TP 2018 / TA 2018 €	TP 2018 / TP 2017 €
Tulot						
Menot	-388 723	-420 910	-397 244,66	94,4	-23 665,34	8 521,82
Netto	-388 723	-420 910	-397 244,66	94,4	-23 665,34	8 521,82

Muu yhteistoiminta sisältää projektien kuntaosuudet, elinkeinotoimen, palo- ja pelastustoimen sekä velkaneuvonnan kustannukset.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Vimpelin kunta on sitoutunut hankkeisiin (n. 8 kpl), jotka edellyttävät rahoitusosuuden varaamista vuoden 2018 talousarvioon (45.000 €). Näistä rahoitusosuuksiltaan suurimmat ovat Leader -toiminta, EPANET -korkeakouluverkoston koordinointi ja Kasvua ja kilpailukykyä kärkialoille (KASKI) –hanke. Pienemmillä kuntaosuuksilla kunta on sitoutunut lähinnä yritysten kilpailukykyyn kehittämistä tavoitteleviin hankkeisiin.

Elinkeinotoimen palvelut ostetaan valtuuston päätöksen 16.6.2008 mukaisesti. Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ltä. Elinkeinotoimeen varattu määräraha sisältää. Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:lle maksettavat korvaukset elinkeinopalveluista (72.270 €), hankeyhteistyöstä (2.903 €) ja alue-markkinoinnista (7.006 €). Lisäksi elinkeinotoimen kustannuspaikalle kirjataan vanhoja eläkemenoperusteisia maksuja 3.270 €.

Vimpelin kunta kuuluu Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitokseen. Vimpelin kunnan maksuosuus pelastuslaitokselle on 279.940 €. Lisäksi palo- ja pelastustoimen kustannuspaikalle kirjataan vanhoja eläkemenoperusteisia menoja 8.400 €.

Soinin kunta myy velkaneuvontapalvelua Alajärven, Alavuden ja Ähtärin kaupungeille sekä Kuortaneen ja Vimpelin kunnille. Kustannukset kuntien kesken jaetaan asukaslukujen mukaisessa suhteessa. Valtio osallistuu talous- ja velkaneuvonnan palkkauskuluihin vuositasolla noin 34 000 eurolla.

Kuntaosuudet talous- ja velkaneuvontaan vuodelle 2018: Alajärvi 16.721 €, Alavus 20.125 €, Kuortane 6.202 €, Soini 3.715 €, Vimpeli 5.129 € ja Ähtäri 10.128 €. Yhteensä 62.020 €.

Vielä vuonna 2018 talous- ja velkaneuvonta toimii kunnallisena palveluna. Vuoden 2019 alussa toiminta siirtyy valtion vastuulle eli käytännössä oikeusaputoimistoihin.

Arvio / toteutuma:

	TA 2018	TP 2018
Elinkeinotoimen palvelut	85 440	84 697,03
Palo- ja pelastustoiminta	285 340	276 711,43
Talous- ja velkaneuvonta	5 130	6 109,06
Projektien kuntaosuudet	45 000	29 727,14

Toiminnalliset tavoitteet, VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVIK TAVOITTEET

Kuntastrategian painopistealue	Tavoite	Toimenpide	Toteutuminen = Mittari
Talous- ja tahtotila, ympäristö ja elinvoima / elinkeinotoiminta	Kuntastrategia päivittäminen	Kuntastrategian hyväksyminen valtuustossa	Ei toteutunut
Talous- ja tahtotila	Hallintosäännön päivittäminen	Hallintosäännön hyväksyminen valtuustossa	Toteutui, hyväksyttiin kv. 11.6.2018

Talous- ja tahtotila, ympäristö ja elinvoima / elinkeinotoiminta	-Laajan hyvinvointikertomuksen esitys valtuustolle kuntastrategian painopisteiden kohdentamista varten -Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen	Hyvinvointikertomus käsitelty valtuustossa	Toteutui vuosittaisen hyvinvointikertomuksen osalta, käsiteltiin valtuustossa 17.12.2018.
Elinkeinotoiminta Talous- ja tahtotila	Viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen	Viestintä- ja markkinointisuunnitelma hyväksytty	Ei toteutunut
Talous- ja tahtotila	Kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen	Kuntalaisaloite.fi –palvelu kunnan nettisivuille Kuntatiedote	Toteutuivat, otettu käyttöön vuoden 2018 aikana
Talous- ja tahtotila	Hankintamenettelyjen yhdenmukaistaminen, selkeyttäminen ja toimivallan määrittely	Pienhankintaohjeiden antaminen ja hankintarajojen määrittely kansallisen kynnyksarvon alle menevien hankintojen osalta	Hankintaohje palautettiin valmisteluun kunnanvaltuustosta 11.6.
Talous- ja tahtotila	Sivistys-, varhaiskasvatus- ja vapaa-aikapalveluiden kehittäminen taloudellisesti ja toiminnallisesti	Sivistys, varhaiskasvatus- ja vapaa-aikapalvelujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettaminen talousarviovuodelle 2019 ja suunnitelmavuosille 2020-2021 sivistystoimen tilaajalautakunnassa	Toteutui
Talous- ja tahtotila	Talouden pitäminen tasapainossa	Talousarvion toteutumana ja tilinpäätösennusteen seuranta säännöllisesti kunnanhallituksen kokouksissa	Kyllä, seuranta säännöllisesti kunnanhallituksen kokouksissa vähintään kerran kuukaudessa
Talous- ja tahtotila	Nuorten kesätyöllistäminen	21 nuoren kesätyöllistäminen	Toteutui
Talous- ja tahtotila	Yrityksille maksettava tuki	21 nuoren työllistämiseen annetaan avustus	Toteutui, hakeneet

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku	Mittari	Toteutuma
Käsiteltyjen toteutumaraporttien määrä kunnanhallituksen kokouksissa vähintään 5	kpl	10
Tilikauden tulos	➤ 0	- 503 010,33
Työllistettyjen nuorten määrä	21	18
Avustettujen nuorten kesätyöpaikkojen määrä	21	13

Kunnanhallitus otti käyttöön yritysvaikutusten arvioinnin, joka tehdään kaavamuutosten, tontin / kiinteistön myynnin / vuokrauksen, asuntotuotantoon liittyvien päätösten sekä yli 5 000 euron hankintojen osalta ennen tarjouspyynnön lähettämistä sekä tarpeen mukaan muidenkin paikalliseen yritystoimintaan merkittävästi vaikuttavien toimenpiteiden osalta.

Vimpelin kunta / rahoitettavat hankkeet (Päivitystilanne 30.11.2018)

	Hallinnoija	Hankeaika	Päätös	Kok. kustann.	Vimpelin osuus	2017	2018	2019	2020	2021	Kuntarajan jakoperuste
Aisapari ry 2s / LEADER	Aisapari ry.	1.1.2014-31.12.2020	Kv 23.9.2013 Kv 12.6.2017	lisäkuntaraha	111 300 33 415	15 600	15 600 11 775	15 600 3 420	15 600 18 220		max 5 e/as/vuosi
Elintarvikkeetjutt ja turvalli. edistäminen	EPKY	1.1.2013-31.7.2017	Akj 1.6.2012	550 000	2 068	225					asukasluk. suht
Elintarvikkekehityksen tutkimus ja kehitt	EPKY	1.8.2013-31.7.2018	Akj 1.6.2012	550 000	2234	450	260				asukasluk. suht
Elintarvikkekehityksen tutkimusprofessori	EPKY	1.8.2018-31.7.2023	Kh 18.6.2018		1 750		260	350	350	350	asukasluk. suht
Luonn.va rapohj. arvoketjujen aluetal vaik.	EPKY	1.3.2013-28.8.2018	Akj 21.9.2012	550 000	1 445	289	578				
Yrittäjien omistajanvaihdosneuvonta	E-P:n Yrittäjät	1.1.2015-31.12.2017 1.1.2018-31.12.2020	Kj, 13.3.2014 Kj 7.7.2017	223 620	3138 3021	1 046		1 007 1 007	1 007		
EPANET-korkea-kouluverkoston koord.	EPKY	1.1.2014-31.12.2018	Kh 10.6.2013	310000/v	24 025	4 805	4 805				
J-P:n Innovaatiokeskus	JPYP	1.4.2015 - 31.3.2017	Kj 27.1.2015	166 710	4 535	598					
Arttu 2.0 tutkimushanke	Kuntaliitto	2015-2018	Kj 19.01.2014	1.9 milj.	4 875	1 500	375				
Kasvua ja kilpailukykyä kärkialoille -KASKI	JPYP	1.1.2016-31.12.2018	kj 16.12.2015	180 800	7 221	2 828	1 789				
PuuLiike	Alajärven kaupunki	05/2016-06/2017	Kj 18.4.2016	100 000	2 481	1 241					
Ohjaamo Etelä-Pohjanm.	Seinäjoen koul.ky	1.11.2016-30.4.2019	Kj 12.1.2017	385 924	650	250	250	100			
Järvisuudun maakuntakorkeakoulu	SeAmk	1.10.2016-31.12.2020	Kh. 5.4.2016		14 280	3 570	3 570	3 570	3 570		
Elinvoimaa kuntiin	JPYP	1.7.2017-30.4.2019	Kj 5.5.2017	132 160	3572	1 786	1 786				
Asenteella duunia	JPYP	1.1.02018-30.4.2019	Kh19.11.2018	38 330	1 834		640	1 194			
Viennin edistäminen	Viexpo	1/2018-	Kj 30.10.2017	lisäraha			500				
						34 188	43 195	25 241	38 747	350	

Perusturvalautakunta

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 + muutos	TP 2018	Tot. % TA 2018	Muutos € TP18/TA18	Muutos- %
Hallinto + projektit	8 831	8 742	8 742	8 925	102,1	183	2,1
Vast.otto ja terv.neuvonta	1 101 939	1 175 516	1 175 516	1 100 280	93,6	-75 236	-6,4
Erikoissairaanhoido	4 363 174	4 100 000	4 100 000	3 945 731	96,2	-154 269	-3,8
Suun terveydenhoito	286 240	264 436	264 436	326 815	123,6	62 379	23,6
Työterv.huolto	16 683	0	0	11 868	-3 026,4	11 868	
Eläinlääk.+ ymp.terv.h.	71 536	87 900	87 900	72 074	82,0	-15 826	-18,0
Hoito- ja hoiva	3 328 162	3 416 948	3 616 948	3 688 026	102,0	71 078	2,0
Kuntoutus	216 824	253 566	253 566	246 176	97,1	-7 390	-2,9
Aikuisten palvelut	523 177	555 431	555 431	573 792	103,3	18 361	3,3
Perhepalvelut	539 657	504 569	504 569	525 981	104,2	21 412	4,2
Vammaispalvelu	1 169 225	1 122 156	1 122 156	1 228 079	109,4	105 923	9,4
Perusturvaltk yht.	11 625 448	11 489 264	11 689 264	11 727 747	100,3	38 483	0,3

Sivistyslautakunta

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 + muutos	TP 2018	Tot. % TA 2018	Muutos € TP18/TA18	Muutos- %
Sivistystoimen projektit	11 509	0	0	13 095		13 095	
Varhaiskasvatus	884 225	950 981	950 981	880 933	92,6	-70 048	-7,4
Esi- ja perusopetus	2 958 547	3 133 678	3 133 678	3 032 840	96,8	-100 838	-3,2
Kuraattoritoiminta	33 907	33 570	33 570	33 714	100,4	144	0,4
Vimpelin lukio	121 358	155 523	155 523	125 146	80,5	-30 377	-19,5
Musiikkiopisto	71 246	71 134	71 134	73 494	103,3	2 360	3,3
Kansalaisopisto	51 619	59 238	59 238	51 841	87,5	-7 397	-12,5
Kirjastopalvelut	202 903	216 571	216 571	210 124	97,0	-6 447	-3,0
Kulttuuripalvelut	0	7 600	7 600	3 025		-4 575	-60,2
Museopalvelut	5 385	2 762	2 762	4 063	147,1	1 301	47,1
Liikuntatoimi	125 023	134 569	134 569	135 719	100,9	1 150	0,9
Nuorisotoimi	58 131	59 526	59 526	70 185	117,9	10 659	17,9
Sivistysltk yht.	4 523 853	4 825 152	4 825 152	4 634 179	96,04	-190 973	-4,0

Maaseututoimi

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 + muutos	TP 2018	Tot. % TA 2018	Muutos € TP18/TA18	Muutos- %
Maataloustoimen hallinto	6 882	6 300	6 300	5 788	91,9	-512	-8,8
Maatalouden tuki ja viranomais- tehtävät	32 904	38 514	38 514	34 556	89,7	-3 958	-11,5
Maaseutupalv. kehittäminen	5 402	6 083	6 083	5 708	93,8	-375	-6,6
Avustukset			0			0	
Lomatoimen hallinto	3 034	5 998	5 998	2 329	38,8	-3 669	-157,5
Lomituspalvelut							
Maaseututoimi yht.	48 222	56 895	56 895	48 381	85,0	-8 514	-17,6

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Vimpelin kunnan hyvinvointikertomus vuodelta 2018 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 17.12.2018 § 96.

Hyvinvointikertomuksen perusteella erityistä huomiota tulee kiinnittää ja resursseja suunnata seuraavasti:

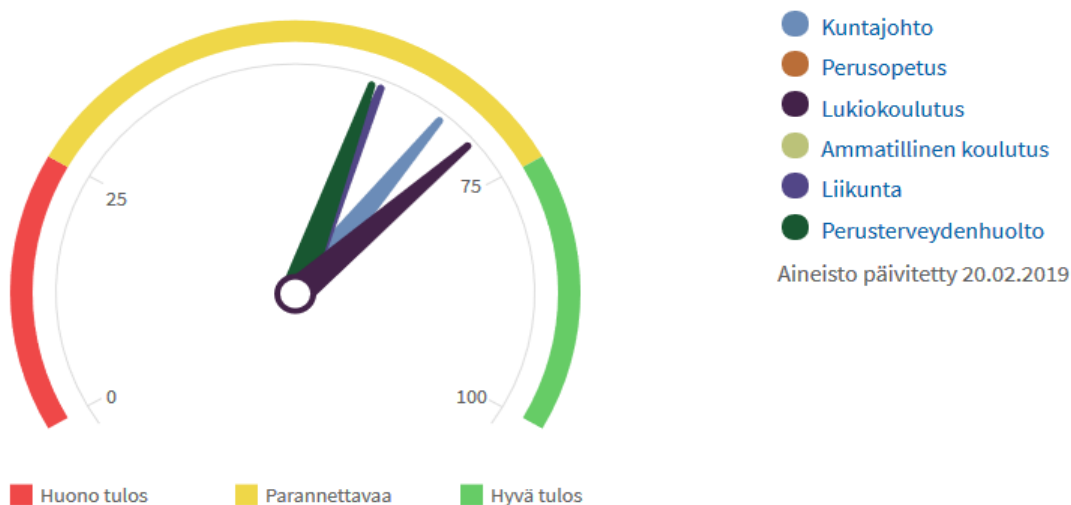
Lapset ja lapsiperheet:	Lapsiperheiden kotipalvelu
Nuoret:	Syrjäytymisen ehkäisy
Ikäihmiset:	Kotiin vietävät palvelut

Vuoden 2019 talousarviossa perusturvan ja varhaiskasvatus- ja sivistystoimen toiminnallisissa tavoitteissa on edellä mainittuihin seikkoihin jo kiinnitetty huomiota.

Alla on kuvattu Vimpelin tuloksia suhteessa kokomaahan THL:n (Terveyden ja Hyvinvoinnin Laitos) TEAvisari-mittarilla. Tulokset pohjautuvat vuoteen 2016.

TEA-termillä tarkoitetaan yhteisön terveydenedistämistä. TEAvisarissa esitetään tuloksia organisaatioiden mitattavissa olevista ominaisuuksista ja toiminnasta. Mittaamisessa on keskitytty erityisesti organisaatioiden kykyyn integroida terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen organisaation perustoimintaan, niin että saavutetaan vaikutuksia kuntalaisten terveydessä ja hyvinvoinnissa.

Terveydenedistämistä : Vimpeli 2018

Pisteet	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Terveydenedistämistä	68	68	66	68	68	58	49	46	58	61
Kuntajohto	..	66	..	58	21
Perusopetus	71	..	60	..	59
Lukiokoulutus	70	..	69	..	62
Ammatillinen koulutus
Liikunta	59	58	..
Perusterveydenhuolto	58	..	66	..	69	..	52

Ydinkäsitteenä terveydenedistämisen aktiivisuus (TEA)

Terveydenedistämisen aktiivisuutta mitataan TEAviisarissa seuraavilla toimialueilla:

- perusterveydenhuolto
- perusopetus
- lukiokoulutus
- ammatillinen koulutus
- liikunta
- kuntajohto

TEAviisaria varten kerätyt tiedot pisteytetään toiminnan laadun mukaan. Kuntien terveydenedistämisen aktiivisuuden tulokset ilmoitetaan työkalussa pistemäärän 0–100 välillä. Jokainen ulottuvuus jakautuu osakokonaisuuksiin. Näille kokonaisuuksille lasketaan osasummapistemäärät, jotka lopulta skaalataan asteikolle 0–100. Pistemäärät ilmaistaan myös liikennevaloista tutuilla värikoodeilla graafisissa kuvioissa.

- Vihreä tarkoittaa hyvää laatua (pisteet 75-100)
- Keltainen tarkoittaa parannettavaa (pisteet 25-74)
- Punainen tarkoittaa huonoa laatua (pisteet 0-24)

Henkilöstö (henkilötyövuosia)

Tulosalue	Tulosyksikkö	TA 2017	TP 2017	TA 2018	TP 2018
	Virka- ja toiminimike				
Hallinto	YLEISHALLINTO				
	Kunnanjohtaja	1	(1)	1	1
	HALLINTO JA TALOUS				
	Hallinto- ja talousjohtaja				1
	Hallintosihteeri	1	1	1	1
	Laskentasihteeri	1	1	1	1
	Palvelusihteeri	1	1	1	1
	Toimistosihteeri			0,5	
Tekninen toimi	HALLINTO				
	Tekninen johtaja	1	1	1	1
	Toimistosihteeri	2	3	2,5	2,5
	RAKENNUS- JA YMPÄRIS- TÖVALVONTA				
	Ympäristösihteeri	1	1	1	1
	Johtava rakennustarkastaja				
	Rakennustarkastaja				
	Toimistosihteeri				
	RAVITSEMUSPALVELUT				
	Ravitsemispalveluesimies	1	1	1	1
	Vastaava suurtaloukokki	1	1	1	1
	Suurtaloukokki	4	4	4	4
	Ravitsemistyöntekijä	2,5	3	2,5	3
	PUHDISTUSPALVELUT				
	Puhdistuspalveluesimies	0,5	0,5	0,5	0,5
	Laitoshuoltaja	11,5	13	12	13
	TILAPALVELU				
	Kiinteistöhuoltoesimies	1	1	1	1
	Ammattimies	5,5	6	5,5	7
	LIIKUNTAPAIKAT				
	Liikuntapaikkojen hoitaja	2	2	2	2
	VESIHUOLTOLAITOS				
	Ammattimies	1	1	1	1
Viemärlaitoksen hoitaja	1	1	1	1	
		38	42,5	40,5	44

- Talousarvioon on laskettu henkilöstön palkkauskustannukset oman toiminnan ja nykyisten sopimusten mukaisesti. Talousarvioon sisältyy seuraavat Järvi-Pohjanmaan henkilöstötoimikunnassa hyväksytyt toimenpiteet henkilöstökulujen vähentämiseksi. Samat toimenpiteet ovat jatkuneet myös Vimpelin kunnan omassa organisaatiossa 1.1.2017 alkaen.
- **Virkojen ja toimien täyttämättä jättäminen / täyttämiskielto**
Vakinaisten virkojen ja toimien täyttämiseen tulee pyytää henkilöstöjaoston lupa. Lupaa ha-
kiessa on esitettävä vaihtoehto, jossa tehtävä voidaan hoitaa ko. virkaa tai työsuhdetta täyttämättä.

- **Sijaisten palkkaaminen**
Alle kolmen päivän sijaisia ei palkata, ellei työtehtävä vaadi sijaisen palkkaamista. Pitempiaikaisen sijaisen palkkaamiseen pyydetään joko teknisen johtajan tai kunnanjohtajan lupa. Yli vuoden sijaisuus käsitellään joko teknisessä lautakunnassa tai kunnanhallituksessa. **Luvat haettu**
- **Vuosilomien sijoittaminen**
Vuosiloma annetaan työntekijälle työnantajan määräämänä ajankohtana. Vuosilomasta 24 arkipäivää on sijoitettava lomakaudelle (kesäloma). Muu osa lomasta (talviloma) on annettava viimeistään seuraavan lomakauden alkuun mennessä. Vimpelin kunnassa lomat tulisi keskitää kunnan kiinnioloaikoihin. **Lomat keskitetty kunnanviraston tai koulujen kiinnioloaikoihin. Muutoin lomat on suunniteltu siten, että asiakkaiden palvelu ei häiriinny.**
- **Työaikamuotojen tehokas käyttö**
Työajat tulee suunnitella niin, että ne vastaavat toiminnan tarpeita. Työnantaja vastaa ja päättää töiden, työaikojen sijoittelusta eri päiville. KVTES ei sisällä määräyksiä säännöllisen työajan sijoittamisesta tiettyyn kellonaikaan tai viikonpäivään. Työvuorot voidaan sijoitella porrastetusti työpäivän sisällä. **Kunnanvirastolla on sähköinen työajanseuranta ja liukuva työaika. Vuorotyössä työajanseuranta tapahtuu Titania-ohjelmalla. Muutoin käytetään yleistyöaikaa ja päivätyötä. Varallaolo ja päivystys on järjestetty vuorolistan mukaan.**
- **Palkattomat vapaat (talkoovapaat)**
Henkilöstölle on tarjottu kahden viikon talkoovapaata. Talkoovapaan käyttö on ollut vapaaehtoista.
- **Lomarahojen vaihto vapaaksi**
Lomarahojen vaihtamisesta vapaaksi ei tehty paikallista sopimusta.

3.1.4. Talous- ja velkaneuvonta

	TP 2017	TA+M 2018	TP 2018	TOT %
Talous- ja velkaneuvonta	-5.322,74	-5.129,00	-6.109,06	119,1

Talous- ja velkaneuvonta on lakisääteistä palvelua ylivelkaantuneiden auttamiseksi. Vuoden 2018 aikana Soinin kunta myi talous- ja velkaneuvontapalvelua Alajärven, Alavuden ja Ähtärin kaupungeille sekä Kuortaneen, Soinin ja Vimpelin kunnille. Vuoden aikana asiakkaita velkaneuvonnassa oli 261 henkilöä (v. 2017 259 henkilö). Velkaneuvonnassa asiakkaille haettiin tuomioistuimen vahvistamaa velkajärjestelyä tai laadittiin vapaaehtoinen maksuohjelma tai avustettiin muutoin ylivelkatilanteessa. Pelkästään puhelinneuvontaa saaneita henkilöitä ei tilastoitu. Talous- ja velkaneuvoja kävi myös vuoden aikana luennoimassa taloudenhallinnasta oppilaitoksissa sekä esimerkiksi nuorten ja työttömien ryhmissä.

Valtio osallistui vuonna 2018 velkaneuvonnan palkkauskustannuksiin noin 30.000 eurolla. Muu osa toimintakustannuksista jaettiin yhteistoiminta-alueen kuntien kesken asukaslukujen mukaisessa suhteessa. Toimintakustannukset yhteensä 95 803 euroa, josta Vimpelin netto osuudeksi jäi tuo 6.109,06 euroa.

3.1.5. Tekninen lautakunta

Lautakunnan toiminta-ajatus

Toimii oman toimialansa palvelujen tuottajana ja päättää valtuuston hyväksymän talousarvion puitteissa tehtäväalueidensa palveluista, palvelurakenteista ja palveluajoista sekä niiden muutoksista ja antaa lautakunnan toiminnan johtamisessa tarvittavia ohjeita. Teknisen toimen tehtävänä on rakentaa ja ylläpitää toimiva infrastruktuuri Vimpelin kunnan alueelle sekä luoda hyvät toimintaedellytykset muille tulosalueille.

Lautakunnan toiminta ja talous

Lautakunta kokoontui 14 kertaa vuoden 2018 aikana ja käsitteli 95 pykälää.

Tekninen hallinto

Tekninen hallinto on jaettu luottamusmiesshallintoon ja muuhun hallintoon. Luottamusmiesshallinto käsittelee lautakunnan kokouksista aiheutuneet kulut. Muu hallinto käsittelee normaalit palvelujen tuottamisen vaatimat henkilöstö- ja sivukulut, Kuel-varhemaksut, henkilöstöhallinto-, tiloimisto- ja atk-kustannukset.

Hallinnon toimintamenot 123,7 %, joten ylitystä 29 700 €. Ylitys johtuu pääasiassa henkilöstömenoista ja koulutuskustannuksista sekä matkakorvauksista.

Tekninen lautakunta VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TASO

Tekninen lautakunta yht.	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	3.550.233	3.684.679,04
Toimintakulut	-3.241.199	-3.620.067,22
Toimintakate/jäämä	309.634	64.611,82
Poistot	-812.860	-857.315,27
Tilikauden yli-/alijäämä	-499.266	-792.703,55

3.1.5.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Yhdyskuntasuunnittelun toiminta-ajatus on alueen vetovoimaisuuden lisääminen, elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantaminen, asumisen eri muotojen kehittäminen sekä ilmastomuutoksen haasteisiin vastaaminen alueiden käytön osalta. Yhdyskuntasuunnittelu käsittelee hallinnon lisäksi kaavoituksen sekä mittauksen ja kartaston. Teknisen johtajan työtehtäviin kuuluu kaavoituksen eteenpäin vieminen ja toteuttaminen. Lisäksi maanmittausinsinöörin palveluja on mahdollista ostaa Alajärven kaupungilta sopimuksella erikseen määritetyin perustein.

Konkreettiset tavoitteet ja mittarit:

Kuntastrategian tavoitteet	Toiminnallinen tavoite	Konkreettinen toimenpide	Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Ympäristö, asukasluvun nostaminen	Rakennuspaikkojen lisääminen	Kaavoitusprosessin käynnistäminen	1 lautakunta käsittely	kpl	Mökki / asuintontteja kuntaan 10 kpl
Koko strategia	Strategian tukeminen pitkäjänteisesti	Teknisen lautakunnan strategia	toimintasuunnitelman tekeminen	kpl	Toteutettava pitkäjänteisen suunnitelma

Tekninen hallinto	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	150	4.005,11
Toimintakulut	-125.751	-155.500,46
Tilikauden yli-/alijäämä	-125.601	151.495,35

Yleisten alueiden hallinto	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	-	1,37
Toimintakulut	-23.190	-25.264,91
Tilikauden yli-/alijäämä	-23.190	-25.264,54

Tilapalvelun hallinto	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	2.000	6.899,16
Toimintakulut	-57.677	-75.636,17
Tilikauden yli-/alijäämä	-55.677	-68.737,01

Kaavoitus	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	-	
Toimintakulut	-14.200	-3.200
Tilikauden yli-/alijäämä	-14.200	-3.200

Mittaus ja kartasto	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	-	
Toimintakulut	2.500	-1.095,20
Tilikauden yli-/alijäämä	2.500	-1.095,20

Yhdyskuntasuunnittelu yht.	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	2.150	10.905,64
Toimintakulut	-233.137	-260.696,74
Tilikauden yli-/alijäämä	-230.987	-249.791,10

Tavoitteet ja toteutuminen

V. 2018 käynnistettiin Sääksjärven rantaosayleiskaava kutsumalla kiinteistöjen omistajat tiedotustilaisuuteen 31.1.2018. Vuoden aikana teetettiin Pohjanmaan Luontotieto Tmi:llä Sääksjärven alueella luontoselvitys, joka valmistui 29.8.2018 mennessä.

Tekninen toimi on myös suunnitellut Jukkalan asuntoalueen kehittämistä.

3.1.5.2 Yhdyskuntapalvelut

Liikenneväylät

Tavoitteena on liikennekuolemien / vakavien liikenneonnettomuuksien määrän säilyttäminen 0-tasolla kaava- ja yksityisteiden kunnossapitoalueella.

Konkreettiset tavoitteet ja mittarit:

Kuntastrategian tavoitteet	Toiminnallinen tavoite	Konkreettinen toimenpide	Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Ympäristö, asukasviihtyvyys/houkuttelevuus	Energian säästö	Siirtyminen matalaenergiisiin valaisimiin	Vaihdetut energiansäästölamput	kpl	1 kiinteistö-alue ja 1 tie-alue
Ympäristö, asukasviihtyvyys/houkuttelevuus	Katu turvallisuus	Yleinen siistiminen tiealueilla	Tienvarsien kasvillisuuden poisto	km	5 km tarkistettua tietä

Liikenneväylät	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	-	-
Toimintakulut	-140.500	-142.447,40
Toimintakate/jäämä	-140.500	-142.447,40
Poistot	-75.634	-96.363,87
Tilikauden yli-/alijäämä	-216.134	-238.811,27

(kaavatiet, yksityistiet, valaistus)

Tavoitteet ja toteutuminen:

Teknisen toimesta on vaihdettu matalaenergiset energiasäästölamput Yhteiskoulun piha-alueelle ja Opintie tiealueelle.

Lähde: Vakuutusyhtiöiden liikennevahinkotilasto 2017: v. 2017 Vimpelin kunnan alueella sattui 32 liikennevahinkoa.

Puistot ja yleiset alueet

Puistoalueet käsittävät puistoalueiden, maa- ja metsätilojen, uimarantojen ja leikkikenttien, sekä muiden yleisten alueiden kunnossapidon ja rakentamisen. Tämä toteutuu talousarviossa varatun määrärahan puitteissa. Rakentamis- ja suuremmat kunnossapitotoimenpiteet suoritetaan urakalla ja pienemmät omana työnä. Tarvittava isompi kalusto on kilpailutettu/vuokrattu kuljettajineen ja pienempi kalusto on hankittu itselle. Metsienhoidon osalla hyödynnetään metsänhoitoyhdistysten osaamista. (puistoalueet, maa ja metsätilat, kaatopaikka, leikkikentät/uimarannat).

Konkreettiset tavoitteet ja mittarit:

Kuntastrategian tavoitteet	Toiminnallinen tavoite	Konkreettinen toimenpide	Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Ympäristö, asukasviihtyvyyden/houkuttelevuus	Siisti kylätaajama	Siistitään kunnan omistamia alueita	Siistitty kiinteistö	kpl	5 kiinteistöä siistiytyy

Puistot ja yleiset alueet	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	18.600	67.591,23
Toimintakulut	-31.021	-76.956,26
Toimintakate/jäämä	-12.421	-9.365,03
Poistot	-16.577	-17.038,66
Tilikauden yli-/alijäämä	-28.998	-26.403,69

(puistot, maa- ja metsätilat, katopaikka)

Tavoitteet ja toteutuminen:

Tekninen toimi on siistinyt kunnan omistamia alueita puiden kaadolla Jukantuvan alueella sekä Rantakyläntien ja Kisarannantien risteyksessä. Lisäksi Kaarisillan ympäristöä on siistitty.

Ulkoilu- ja liikunta-alueet

Ulkoilu-alueisiin kuuluvat urheilukentät, ulkoilureitistöt, yms. Alueiden käyttöä pyritään kehittämään vastaamaan nykytrendejä tuomalla alueille mm. uusia suorituspaikkoja. Alueiden kunnossapito hoidetaan talousarviossa varatun määrärahan puitteissa. Alueiden kehittäminen tehdään lähtökohtaisesti omana työnä siihen saakka mihin ammattitaito riittää. Alueiden kehittämiseen tai ylläpitoon tarvittava isompi kalusto on kilpailutettu/vuokrattu kuljettajineen. (urheilukentät, Saarikenttä, ulkoilureitistöt, muut liikunta-alueet)

Konkreettiset tavoitteet ja mittarit:

Kuntastrategian tavoitteet	Toiminnallinen tavoite	Konkreettinen toimenpide	Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Ympäristö, asukasviihtyvyyden/houkuttelevuus	Liikunta / ulko-alueiden kehittäminen	Yksi käyttäjäystävällinen ulkoilu/liikunta-alue	Uusi/uudelleen käyteenotettu liikunta-alue/leikkikenttä	kpl	1 kehitetty liikunta-alue

Ulkoilu- ja liikunta-alueet	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot		175,97
Toimintakulut	-107.249	-105.756,39
Toimintakate/jäämä	-107.249	-105.580,42
Poistot	-50.214	-56.098,98
Tilikauden yli-/alijäämä	-157.463	-161.679,40

Tavoitteet ja toteutuminen:

Kaarisillan rakentaminen on luonut mahdollisuuden uudeksi liikuntareitiksi, joka on kaikkien kuntalaisten käytössä.

Ympäristön huolto ja rakennusvalvonta

Vimpelin kunta tuottaa rakennusvalvontapalvelunsa itsenäisesti. Henkilöstömäärä pysyy samana. Rakennustarkastuksen hoitaa tekninen johtaja. Valtion myöntämien korjaus- ja energia-avustusten mukaiset kunnalle kuuluvat tehtävät hoitaa tekninen johtaja vuoden 2018 loppuun asti, jolloin tehtävät siirtyvät Asuntorahastolle. Teknisen johtajan alaisuudessa työskentelee yksi toimistosihteeri.

Vimpelin kunta myy ympäristöpalveluita Alajärvelle. Toimistoapua on varattu Vimpelin ja Alajärven ympäristöpalveluille kummallekin 10 % htv.

Konkreettiset tavoitteet ja mittarit:

Kuntastrategian tavoitteet	Toiminnallinen tavoite	Konkreettinen toimenpide	Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Ympäristö, asukasluvun nostaminen	Asuntotonttien myynnin lisääminen	Toteutetaan yksi tonttikampanja	myydyt tontit	kpl	1-2 myytyä tonttia
Elinkeinopoliittikka, työpaikkojen lisääminen	Järviseudun sairaala-alueen kehittäminen	Avoimet ovet sairaala-alueelle	Vuokrattu liike-/asuinhuoneisto	m ²	50 m ² vuokrattua neliötä
Ympäristö, asukasviihtyvyys/houkuttelevuus	Kylätaajamakuvan parantaminen	Yleisten alueiden ja kunnan omistamien alueiden siistiminen	Hoidetut kiinteistöt	kpl	10 kpl / vuosi
Ympäristö, kunnan rakennuskannasta huolehtiminen	Kuntalaisten turvallisuuden parantaminen	Tarkennetaan viiden kadun / kiinteistön osoitteet	Tarkennetut osoitteet	kpl	5 kiinteistöä

Rakennusvalvonta	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	17.200	13.845,99
Toimintakulut	-45.492	-43.367,63
Tilikauden yli-/alijäämä	-28.292	-33.238,98

Ympäristönsuojelu/Vimpeli	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	3.850	3.319,18
Toimintakulut	-20.213	-21.327,50
Tilikauden yli-/alijäämä	-16.363	-18.008,32

Ympäristönsuojelu/Alajärvi	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	56.633	53.944,82
Toimintakulut	-56.633	-53.944,82
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0

Tavoitteet ja toteutuminen:

Tekninen toimi toteutti keväällä 2018 tonttikampanjan, mutta vielä tässä vaiheessa ei tontteja myyty, vaikka kiinnostusta oli. Järviseudun Sairaalan alueella ei suunniteltu kaava toteutunut johtuen intervalliosaston siirtymisestä kiinteistöön. Sairaalan alueella on toteutettu avoimien ovien päivä., jonka johdosta kiinteistölle on tullut uusia vuokralaisia. Tavoitteena oli 50 m² vuokrattua neliötä ja tämä tavoite saavutettiin eli 950 m² vuokrattuja neliötä.

Ympäristöpalvelujen toimesta on lähetetty kirjeet kuntalaisille kiinteistöjen purku- tai korjauskehotuksia ja n. 6-7- kiinteistöä on joko purkanut tai korjannut kiinteistön. Tekninen toimi/rakennusvalvonta on huolehtinut, että kiinteistöillä on oikeat osoitteet ja niitä on tarkennettu 5 kiinteistölle. Rakennusvalvonnan osata voidaan mainita, että rakennuslupien määrä noussut 51 % vuodesta 2017 vuoteen 2018, mikä johtuu osaltaan siitä, että luvattomille rakennuksille on haettu lupa.

Yhdyskuntapalvelut yht.	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	96.283	138.877,19
Toimintakulut	-401.108	-443.573,60
Toimintakate/jäämä	-304.825	-304.696,41
Poistot	-142.425	-169.501,51
Tilikauden yli-/alijäämä	-447.250	-474.197,92

3.1.5.3 Toimitilat ja vuokrauspalvelut

Tilapalvelu huolehtii kunnan omistamien kiinteistöjen ylläpidosta. Toimintaan on kuulunut talonmiespalvelut, kiinteistön lämmitys, sähkö, vesi- ja jätevesihuolto, rakennuksen sekä tämän alueen kunnossapito, koneiden ja laitteiden korjaus- ja huoltotyöt sekä ostopalveluina sähkö- ja automaatiotyöt, iv-työt, nuohoukset (hormit ja ilmanvaihtokanavat). Kiinteistöjen alueiden kunnossapitotehtäviin kuuluvat auraukset, hiekoitukset, jätehuolto, nurmialueiden ja istutusten hoito sekä kenttien hoito.

Konkreettiset tavoitteet ja mittarit:

Kuntastrategian tavoitteet	Toiminnallinen tavoite	Konkreettinen toimenpide	Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Ympäristö, kunnan rakennuskannasta huolehtiminen	Kunnan omistamien kiinteistöjen hyvä kunto	Tehdään toimenpiteistä tuleville vuosille korjaustoimenpiteistä kiinteistöille	Hoidetut kiinteistöt	m ³	300 m ³ / remontoitua kiinteistöä / vuosi
Ympäristö, asukasviihtyvyys/houkuttelevuus	Energian säästö	Siirtyminen matala-energiisiin valaisimiin	Vaihdetut energiansäästölamput	kpl	1 kiinteistö/ kiinteistön alue

Virastokiinteistöt	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	11.560	10.933,13
Toimintakulut	-33.172	-33.636,45
Toimintakate/jäämä	-21.612	-22.703,32
Poistot	-20.797	-23.602,03
Tilikauden yli-/alijäämä	-42.409	-46.305,35

(Kunnanvirasto)

Asuinkiinteistöt	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	116.920	109.012,16
Toimintakulut	-73.931	-94.429,83
Toimintakate/jäämä	42.989	14.582,33
Poistot	-6.725	-7.965,72
Tilikauden yli-/alijäämä	36.264	6.616,61

Aapiskujan vuokratalo, As Oy Rauhalanrinne I, As Oy Vimpelin Kotipiha, As Oy Veeranpiha, As Oy Vimpelin Sanninlehto, As Oy Rivitupa, Järviseudun sairaala-alueen asunnot)

Muut kiinteistöt	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	23.965	51.219,36
Toimintakulut	-82.110	-129.571,26
Toimintakate/jäämä	-58.145	-78.351,90
Poistot	-32.151	-23.286,48
Tilikauden yli-/alijäämä	-90.296	-101.638,38

(Vanha paloasema, Js alueen varasto, Vieresniemen kiinteistöt, Ent. päiväkodin kiinteistö, Nuorisotalo, museot, Hemilänrannan kellarin arkistotila, Järviseudun sairaalakiinteistöt, Ent. kuntoutuskoti Lähteen kiinteistö, Sääksjärven koulu)

Liiketoiminnan kiinteistöt	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	361.580	324.608,28
Toimintakulut	-242.434	-259.957,16
Toimintakate/jäämä	119.146	64.651,12
Poistot	-41.941	-46.205,63
Tilikauden yli-/alijäämä	77.205	18.445,43

(Vinhalli, Eurosteri 2 teollisuushalli, Lähdetien teollisuushalli, Koy Vimpelin Keskuskiinteistöt, Ent. Osuuskauppa, Vimpelin Liiketalo Oy, Kuntala Oy, Kiinteistö Oy Mirjanpelto, Paloasema)

Perusturvan kiinteistöt	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	469.971	527.774,58
Toimintakulut	-261.213	-342.522,76
Toimintakate/jäämä	208.758	185.251,82
Poistot	-211.518	-215.855,23
Tilikauden yli-/alijäämä	-2.760	-30.603,41

(Intervalliosasto, Toimelan kiinteistö, Tuulikello, terveysaseman kiinteistö, Rauhalanrinteen tukiasunto, Vanhusten tukiasunnot, Vatpakan tukiasunnot, Järviseudun sairaalan tukiasunnot, Venla ja Väinö-koti, työpaja Apaja)

Sivistystoimen kiinteistöt	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	425.692	473.648,04
Toimintakulut	-303.570	-340.234,66
Toimintakate/jäämä	122.122	133.413,38
Poistot	-86.686	-95.188,65
Tilikauden yli-/alijäämä	35.436	38.224,73

(Aapiskujan koulu, Rantakylän koulu, Yhteiskoulu/lukio, kirjasto, Metsätarhan päiväkoti, nuorisotila)

Liikuntatoimen kiinteistöt	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	106.633	121.913,32
Toimintakulut	-75.216	-89.872,44
Toimintakate/jäämä	31.417	32.040,88
Poistot	-24.683	-24.847,02
Tilikauden yli-/alijäämä	6.734	7.193,86

(liikuntahalli, latukonehalli)

Toimitila ja vuokrauspalvelut yhteensä	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	1.516.321	1.619.108,87
Toimintakulut	-1.071.646	-1.290.224,56
Toimintakate/jäämä	444.675	328.884,31
Poistot	-424.501	-436.950,76
Tilikauden yli-/alijäämä	20.171	-108.066,51

Tavoitteet ja toteutuminen:

Tekninen toimi on remontoanut v. 2018 aikana useita kiinteistöjä, kuten osa Mirjanpellon kiinteistöstä, Venla ja Väinön kiinteistöstä toimistohuone, Järvisseudun Sairaalan kiinteistö Intervalliosastoa varten, Yhteiskoulun ja Tuulikellon keittiöt, yhteiskoulun kanslia ja **Kuntalan** vuokra-asunto. Remontoidut kiinteistöt yhteensä 2 400 m³.

3.1.5.4 Puhdistus- ja ravitsemuspalvelu

Puhdistuspalvelut

Puhdistuspalvelu on vastannut kunnan omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta. Puhdistuspalvelun kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökuluista. Kustannuksissa on mukana myös kiinteistöjen puhtaanapidossa tarvittavat siivous-, puhdistus-, suoja- ja hoitoaineet sekä siivousvälineet ja pehmopaperit (WC- ja käsipyyhepaperit).

Konkreettiset tavoitteet ja mittarit:

Kuntastrategian tavoitteet	Toiminnallinen tavoite	Konkreettinen toimenpide	Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Oppimisympäristö	Hygieniatason ylläpitäminen Oppilaiden ja työntekijöiden hyvinvointi	Siivousmitoitus	Puhdas, turvallinen ja viihtyisä kiinteistö	kpl	1 mitoitus

Puhdistuspalvelut	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	487.981	472.309,45
Toimintakulut	-511.747	-493.771,58
Toimintakate/jäämä	-23.766	-21.462,13

(puhdistuspalvelujen hallinto, puhdistuspalvelujen kiinteistöt)

Tavoitteet ja toteutuminen:

Mitoitus ei ole toteutunut v. 2018 aikana, sillä mitoitukseen ei ollut varattu tarvittavaa määrärahaa.

Ravitsemuspalvelu

Ravitsemuspalvelun yksiköt ovat tuottaneet ateriapalveluja perusturvan ja sivistystoimen asiakasryhmille. Asiakkaita ovat lasten päivähoitoyksikkö, oppilaitokset, terveysasema, intervalliosasto, asumispalveluyksikkö, kotona asuvat vanhukset sekä osittain henkilökunta. Elintarvikkeiden kilpailutuksen on toteuttanut Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hankintarengas. Ruokahuollon kustannuksista keskimäärin 88 % koostuu henkilöstö- ja elintarvikekuluista.

Kuntastrategian tavoitteet	Toiminnallinen tavoite	Konkreettinen toimenpide	Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Kouluruokasuositukset	Monipuolisempi kouluruoka (VRN 2017)	Otetaan käyttöön 'Syödään ja opitaan kouluruokasuositus	Koululaisten ruokailu	%	+ 10
Tuotannonohjausjärjestelmä	Ruokahävikin pienentäminen	Otetaan käyttöön JAMIX-ohjelma	Ohjausjärjestelmä	%	-5
Vanhuspalvelulaki	Noudatetaan ravitsemussuositukset	Keskitetyn ruuanjakelun purkaminen	Tilattu tavarat(ateriat)	kerroin	1

Ravitsemushuolto	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	788.098	814.791,01
Toimintakulut	-713.710	-734.909,67
Toimintakate/jäämä	74.388	79.881,34

(ravitsemushuollon hallinto, Toimela/valmistus, Toimela/kuljetus, Venla- ja Väinö -koti/

Tavoitteet ja toteutuminen:

Ravitsemuspalveluiden tavoitteet on pääosin toteutuneet ja keskitetty ruuanjakelu on purettu, sillä Yhteiskoulun keittiö on taas toiminnassa.

Puhdistus- ja ravitsemuspalvelut yhteensä	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	1.276.079	1.287.100,46
Toimintakulut	-1.225.457	-1.228.681,25
Toimintakate/jäämä	50.622	58.419,21
Poistot	-11.718	-11.718,12
Tilikauden yli-/alijäämä	38.904	46.701,09

3.1.5.5. Vesihuoltolaitos

Vimpelin kunnan vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

Vimpelin kunnan vesihuoltolaitos on kunnan muu taseyksikkö, joka vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä Vimpelin kunnan alueella.

Toimintakertomus on tehty Vesihuoltolain 681/2014 20a § periaatteiden mukaisesti.

Hallinto

Tekninen toimi hoitaa vesihuoltolaitoksen operatiivisen toiminnan.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet asettaa kunnanvaltuusto, sekä päättää taksoista ja maksuista.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos jakautuu kahteen osaan, vesilaitos ja viemärlaitos.

Vesilaitos vastaa puhtaanveden hankinnasta sekä jakelusta kuluttajille.

Viemärlaitos vastaa jäteveden viemäroinnistä sekä käsittelystä puhdistamalla.

Talousvesi

Vimpelin kunnan vesihuoltolaitoksen talousvesi on kaikki pohjavettä. Vesihuoltolaitoksella on yksi vesilaitos/alkalointilaitos, jossa pohjavesi johdetaan kalkkikivisuodatuksen kautta pH:n nostamiseksi. Muuta käsittelyä ei tarvita. Vedenottoaivoja on kolme kappaletta. Pieni osa talousvedestä ostetaan Alajärven kaupungin vesilaitokselta, joka käytetään Hallapuro-Koskela alueella.

Jätevesi

Jätevesi puhdistetaan Vimpelin kunnan omalla jätevedenpuhdistamolla.

Veden kulutus ja myynti

Vesihuoltolain mukaisesti vesihuollon ja viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uusrakennus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. Maksumiin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle.

Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän veden ja poisjohdettavan jäteveden määrän perusteella. Käyttömaksu oli vuonna 2016 talousvedellä 1,15 €/m³ (alv 0 %) ja jätevedellä 2,36 €/m³ (alv 0 %) + perusmaksut, vesi 50,55 ja jätevesi 50,55 €/kiinteistö (alv 0 %)

Talousvettä toimitettiin yhteensä **288 348 m³**.

Vettä pumpattiin vedenottoamoilta **283 891 m³**, sekä ostettiin **4 457 m³**. Talousveden myyntituotot vuonna 2018 olivat **277 485 euroa**.

Uusia vesiliittymissopimuksia tehtiin 1 kappaletta ja vesiliittymismaksutulot olivat yhteensä **629 euroa**.

Jätevettä johdettiin vuonna 2018 puhdistettavaksi **206 720 m³**, sisältää Lappajärven Itärannan jätevesiosuuskunnalta **13 940 m³**. Sako- ja umpisäiliölietteitä vastaanotettiin puhdistamolla **555 m³**. Jätevesimaksuja laskutettiin vuonna 2018 yhteensä **339 914 euroa**.

Uusia viemäriiliittymissopimuksia tehtiin 8 kappaletta ja viemäriiliittymismaksutulot olivat **18 218** euroa.

Investoinnit ja kunnossapito

Investoinnit

Vesihuoltolaitoksen investointien nettomenot vuonna 2018 olivat **235.844** euroa.

Merkittävimpiä investointeja oli jätevedenpuhdistamon saneeraus **192.514** euroa

Lisäksi viemäri – ja vesiliittymiä rakennettiin **28.873** eurolla.

Kunnossapito

Vesihuoltolaitoksen kunnossapidon hoitaa kaksi laitosmiestä, jotka myös päivystävät. Päivystys on yhdistetty osaksi kiinteistöpäivystystä, jolloin päivystysringissä on yhteensä kuusi henkilöä.

Talous

Vimpelin kunnan vesihuoltolaitoksen liikevaihto vuonna 2018 oli **671 335** euroa. Tuloslaskelma osoittaa alijäämää **-36 778, 53** euroa (2017 alijäämä -33 823,10) Taseenloppusumma 31.12. on **3.099.299** euroa, jossa muutosta tilikauden aikana **-73.287** euroa.

Vesilaitoksen kirjanpidossa on huomioitu korvaus peruspääomasta eli korkoa kunnan sijoittamalle pääomalle **48.308** euroa.

Konkreettiset tavoitteet ja mittarit:

Kuntastrategian tavoitteet	Toiminnallinen tavoite	Konkreettinen toimenpide	Tunnusluku	Mittarit	Mittarin tavoitearvo
Vesi- ja viemärilaitoksen toiminta-alueen laajentaminen	Viitaniemen alueen viemäri liittymän suunnittelun tarkistaminen	Viemäri liittymien rakentaminen	Viemäri liittymä Vesiliittymä	kpl	10
Toiminta-alueen laajentaminen	Ilolan alueen vesiliittymät ja viemärointi	Selvitys liittyjistä ja vesi- ja viemäri liittymien rakentaminen	Viemäri liittymä Vesiliittymä	kpl	5
Toiminta-alueen laajentaminen	Sääksjärven alueen viemärointi	Selvitys liittyjistä ja viemäri liittymien rakentaminen	Viemäri liittymä	kpl	10
Toiminta-alueen laajentaminen	Lakaniemen alueen viemärointi	Selvitys liittyjistä ja viemäri liittymien rakentaminen	Viemäri liittymä	kpl	10

Vesihuoltolaitos	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot	660.00	628.686,88
Toimintakulut	-309.851	-396.891,07
Toimintakate/jäämä	350.149	231.795,81
Poistot	-234.216	239.144,88
Tilikauden yli-/alijäämä	115.933	-7.349,11

Tavoitteet ja toteutuminen:

Vesihuoltolaitokselle on v. 2018 tullut uusia vesiliittymiä yksi kiinteistö ja viemäri liittymiä 8 kiinteistöä. Sääksjärven alueelta on uusia viemäri liittymiä 5 kiinteistöä. Lisäksi v. 2018 aikana on Itäkylän asukkaiden jätevesilaskutus siirtynyt tekniselle toimelle.

Toiminta-alueita ei ole laajennettu Ilolan alueen eikä Lakaniemen alueen kiinteistöille, sillä liittymiä ei ole ollut tarpeeksi. Hulevesimäärä on arviolta vähennetty n. 6 %.

3.1.6. Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta

Järvi-Pohjanmaan perusturvan johtoryhmä

Marita Ylilahti	vs. peruspalvelujohtaja
Sanna Matintupa	vs. talouspäällikkö
Ioannis Stogiannidis	terveyspalvelujohtaja
Leena Uusitalo	apulaisylilääkäri
Birgitta Luoma-aho	vs. hoidon ja hoivan palvelujohtaja
Sirpa Tuomela-Jaskari	sosiaalipalvelujohtaja
Aino Ylitalo	avohoidon palveluvastaava

Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta 1.6.2017 alkaen

Varsinaiset jäsenet

Terho Mäkelä, pj
Arja Keisala, I vpj
Anne Niemi, II vpj
Marjo Jokela
Mauri Penninkangas
Olli Ketola
Martti Lassila

varajäsenet

Helinä Mesiäislehto-Soukka
Riikka Orava
Harri Hänninen
Eeva-Liisa Kolonen
Jaakko Aho
Tapio Nummi
Marja-Liisa Kivipelto

Järvi-Pohjanmaan perusturva

Järvi-Pohjanmaan perusturvan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille laadukkaat ja oikea-aikaiset sosiaalihuollon sekä terveyden- ja sairaanhoidon palvelut, mukaan lukien erikoissairanhoidon sekä ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Vuoden 2018 toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Perusturvan toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
Järvi- Pohjanmaan perusturvasta vahva alueellinen toimija	Aktiivinen mukanaolo maakunnallisen sote-uudistuksen rakentamisessa	Perusturva on ollut mukana useissa maakunnan työryhmissä suunnittelemassa yhteistä toimintamallia. Mm. omaishoitajien toimintaohje/sääntökirja on laadittu yhteisenä, samoin Toimiva kotihoito, Asumispalvelut, Perhekeskustoiminta. Sotekeskuksen kehittämishanke jatkuu.
	Järvi-Pohjanmaan terveyskeskuksen saneeraus	Saneerausaikataulussa on pysytty ja terveyskeskuksen suunniteltu valmistuminen 10/2019 toteutunee. Valmiina ovat hallinnon tilat, kiirevastaanotto, työterveyshuolto, akuuttiosasto, keittiö ja henkilökunnan taukotila.
	Henkilöstön kouluttaminen (muutos- ja täydennyskoulutukset)	Henkilöstön koulutukset toteutuneet koulutussuunnitelman mukaisesti. Hoitohenkilökunta 3-5pvä/v, lääkärit 6-8pvä/v, hallinto 3-5pvä/v.
Asiakaspalvelujen parantaminen	Sähköisen asioinnin kehittäminen	Tekstiviestimuistutukset käytössä hammashoidossa. Ajanvaraus käytössä neuvolassa

	Asiakaspalautekanavien kehittäminen	QPro asiakaspalautteet käsitellään johdoryhmässä 2x/kk.
	Kuntalaiset saavat tarvitsemansa sosiaali- ja terveyspalvelut oikea-aikaisesti hoitotakuun ja palvelutarpeen mukaisesti.	Lakisääteiset asiakas- ja hoitoajat toteutuneet pääsääntöisesti suunnitellusti. Mahdolliset viivästymiset hoidettu välittömästi.
Kustannusvaikuttavien ja kokonaistaloudellisten palvelujen tuottaminen	Perhekeskustoiminnan kehittäminen ja perustaminen	Perhekeskuksen perustaminen on toteutunut. Perhepalvelukeskuksen toimintaa kehitetään edelleen matalan kynnyksen palvelupisteenä.
	Kiireellisen hoidon vastaanotto-toiminnan kehittäminen	Kiirevastaanotto on toiminut suunnitellusti. Pidentetty vastaanottoaika on lisännyt palvelujen käyttöä, mutta vastaavasti vähentänyt Seinäjoen päivystyksen käyttöä. Käyntien määrät 15 428. Toiminnan tehostaminen jatkuu.
	Lääkärin vastaanottotoiminnan kehittäminen	Kiireettömällä lääkärin vastaanotolla on ollut 20 105 käyntiä. Kahden vastaanoton lääkärin virka on ollut jatkuvasti haussa, mutta hakemuksia ei ole tullut. Myös ostopalvelulääkäreitä ei ole ollut tarjolla.

Perusturvan taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
Palvelurakennemuutoksella talouden tasapainoon vaikuttaminen	Palvelurakennemuutoksen suunniteltu eteenpäin vieminen: <ul style="list-style-type: none"> • kotihoidon toimintamallin kehittäminen • varahenkilöstön tehokas käyttö • asiakasohjauksen käyttöönotto • Alajärven ympärivuorokautisen hoivan paikkamäärien vähentäminen vanhuspalvelustrategian mukaisesti 	Kotihoidon toimintamallia on kehitetty aina muuttuvien toimintatarpeiden mukaisesti mm uusien asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnit siirtyneet palveluohjaajille. Suurin haaste kotihoidossa on ollut sijaisten puute. Varahenkilöstö on käytössä. Asiakasohjauksikkö on toiminnassa, johon siirtynyt hoivan ja hoidon päätöksenteko ja palvelutarpeen arviointi. Ympärivuorokautisen hoivan palvelupaikat ovat vähentyneet kolmella paikalla.
Kuljetuspalveluiden tuottamisen taloudellinen tehostaminen	Yhteisen toimintamallin luominen siten, että kuljetuspalvelut voidaan koordinoida yhteisestä tilauskeskuksesta	Välityskeskustoiminta käynnistynyt. Kuljetuspalvelujen kustannukset pienentyneet hieman kilpailutuksen myötä. Käyttäjien määrä kasvanut; Alajärvi 323 (258), Vimpeli 100 (91).
	Yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan sote-uudistuksen ja Mambahankkeen kanssa kehitettävä sosiaalipalveluiden kuljetuspalvelukäytäntö	Sosiaalipalveluiden yhteinen kuljetuspalveluhanke on kehitteillä.

Taloustaulukot

Lautakunta Perusturva	TP2017 kv 28.5.2018 § 26	TA2018 Alajärvi kv 26.11.2018 § 58 Vimpeli kv 17.12.2018 § 95	TP2018	Muutos € TP2018 - TA2018	Muutos % TP2018 - TA2018	Muutos % TP2018 - TP2017
Lautakuntahallinto+projektit	37 730	37 350	38 439	1 089	3 %	2 %
Terveyspalvelut	22 420 118	23 403 614	23 549 228	145 615	1 %	5 %
Vastaanotto ja terveysneuvonta	4 105 521	4 765 580	4 386 468	-379 112	-8 %	7 %
Erikoissairaanhoito	16 508 898	16 950 000	17 285 503	335 503	2 %	5 %
Suun terveydenhoito	1 312 393	1 258 667	1 420 395	161 727	13 %	8 %
Työterveyshuolto	71 277		51 115	51 115		-28 %
El.lääk.+ ymp	422 029	429 366	405 747	-23 619	-6 %	-4 %
Hoito- ja hoivapalvelut	14 442 411	15 089 247	14 694 565	-394 682	-3 %	2 %
Hoito- ja hoiva	13 667 831	14 169 884	13 825 684	-344 200	-2 %	1 %
Kuntoutus	774 850	919 363	868 880	-50 482	-5 %	12 %
Sosiaalipalvelut	9 799 568	10 146 492	10 539 089	392 597	4 %	8 %
Aikuisten palvelut	2 285 208	2 390 384	2 446 929	56 545	2 %	7 %
Perhepalvelut	2 368 995	2 605 232	2 757 085	151 854	6 %	16 %
Vammaispalvelut	5 145 364	5 150 876	5 335 074	184 198	4 %	4 %
Lautakunta yhteensä:	46 699 827	48 676 703	48 821 320	144 616	0,3 %	5 %

Alajärvi Perusturva	TP2017 kv 28.5.2018 § 26	TA2018 kv 26.11.2018 § 58	TP2018	Muutos € TP2018 - TA2018	Muutos % TP2018 - TA2018	Muutos % TP2018 - TP2017
Toimielimet+projektit	28 898	28 608	29 514	906	3 %	2 %
Terveyspalvelut	16 580 546	17 775 761	18 092 460	316 699	2 %	9 %
Vastaanotto + terveysneuvonta	3 003 582	3 590 064	3 286 188	-303 876	-8 %	9 %
Erikoissairaanhoito	12 145 724	12 850 000	13 339 772	489 772	4 %	10 %
Suun terveydenhoito	1 026 154	994 231	1 093 580	99 349	10 %	7 %
Työterveyshuolto	54 593		39 247	39 247		-28 %
El.lääk.+ ymp	350 493	341 466	333 673	-7 793	-2 %	-5 %
Hoiva ja hoitopalvelut	10 897 425	11 218 733	10 760 362	-458 371	-4 %	-1 %
Hoito- ja hoiva	10 339 669	10 552 936	10 137 658	-415 278	-4 %	-2 %
Kuntoutus	557 756	665 797	622 705	-43 092	-6 %	12 %
Sosiaalipalvelut	7 567 509	7 964 336	8 211 237	246 901	3 %	9 %
Aikuisten palvelut	1 762 032	1 834 953	1 873 137	38 184	2 %	6 %
Perhepalvelut	1 829 338	2 100 663	2 231 104	130 441	6 %	22 %
Vammaispalvelu	3 976 139	4 028 720	4 106 996	78 276	2 %	3 %
Alajärvi yhteensä:	35 074 378	36 987 438	37 093 572	106 134	0,3 %	6 %

Vimpeli Perusturva	TP2017 kv 29.5.2018 § 4	TA2018 kv 17.12.2018 § 95	TP2018	Muutos € TP2018 - TA2018	Muutos % TP2018 - TA2018	Muutos % TP2018 - TP2017
Toimielimet+projektit	8 831	8 742	8 925	182	2,1 %	1,1 %
Terveyspalvelut	5 839 572	5 627 853	5 456 768	-171 085	-3,0 %	-6,6 %
Vastaanotto ja terveysneuvonta	1 101 939	1 175 516	1 100 280	-75 236	-6,4 %	-0,2 %
Erikoissairaanhoido	4 363 174	4 100 000	3 945 731	-154 269	-3,8 %	-9,6 %
Suun terveydenhoito	286 240	264 436	326 815	62 378	23,6 %	14,2 %
Työterveyshuolto	16 683		11 868	11 868		-28,9 %
El.lääk.+ ymp	71 536	87 900	72 074	-15 826	-18,0 %	0,8 %
Hoito- ja hoivapalvelut	3 544 987	3 870 514	3 934 202	63 689	1,6 %	11,0 %
Hoito- ja hoiva	3 328 162	3 616 948	3 688 026	71 078	2,0 %	10,8 %
Kuntoutus	216 824	253 566	246 176	-7 390	-2,9 %	13,5 %
Sosiaalipalvelut	2 232 059	2 182 156	2 327 852	145 696	6,7 %	4,3 %
Aikuisten palvelut	523 177	555 431	573 792	18 361	3,3 %	9,7 %
Perhepalvelut	539 657	504 569	525 981	21 413	4,2 %	-2,5 %
Vammaispalvelu	1 169 225	1 122 156	1 228 079	105 923	9,4 %	5,0 %
Vimpeli yhteensä:	11 625 449	11 689 265	11 727 747	38 482	0,3 %	0,9 %

3.1.6.1. Lautakuntahallinto + projektit

Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta on Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan yhteislautakunta, joka tuottaa tai hankkii keskitetysti kuntien tarvitsemat sosiaali- ja terveystoimen palvelut. Perusturvalautakunta toimii Alajärven kaupungin organisaatiossa, joka toimii vastuukuntana.

Vuonna 2018 perusturvalautakunta kokousti 12 kertaa. Vammaisneuvosto kokoontui 6 kertaa ja vanhusneuvosto 4 kertaa.

Lisäksi hallinnon tuotteeseen sisältyy vuonna 2018 seuraavat **kehittämishankkeet**, joiden kulut jaetaan asukasluvun suhteessa:

I&O-kärkihanke: Tavoitteena yhdenvertaiset, koordinoitut ja kustannusten kasvua hillitsevät palvelut

Mahdollisimman terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen turvaaminen on tärkeimpiä varautumistoi- mia ikääntyvässä Suomessa. Hyvän vanhuuden turvaaminen edellyttää rakenteiden muuttamista, sillä nykyisillä rakenteilla ja palveluilla ei voida vastata tulevaisuuden tarpeisiin. Palvelujen rakenne- muutoksen onnistuminen edellyttää niin palvelujen sisällöllistä remonttia kuin iäkkäiden parissa toimi- vien osaamisenkin kehittämistä.

Jokaiseen maakuntaan muodostetaan kärkihankkeen aikana iäkkäiden yhteen sovitettu alueellinen palvelukokonaisuus, jossa kotihoito on aina ensisijaista. Iäkkäiden ihmisten palveluiden rakenne uu- distetaan. Iäkkäät otetaan mukaan suunnittelemaan omia palveluitaan.

Palveluista halutaan asiakaslähtöisiä ja kustannusvaikuttavia. Palvelut kohdennetaan iäkkäiden toimintakyvyn ja palvelutarpeen mukaan ja sovitetaan yhteen. Kotiin annettavat palvelut ovat ensisijaisia. Niitä kehitetään, jotta kotona asuminen on mahdollista. Toimintakykyä ja tervettä ikääntymistä lisäävät palvelut sekä monialainen kuntoutus ovat nykyistä huomattavasti kiinteämpi osa kotiin tuotavien palveluiden kokonaisuutta. Uudistuksen myötä palvelut kohdentuvat iäkkäille ihmisille nykyistä yhdenvertaisemmin maan eri alueilla.

Julkisten palvelujen digitalisointi on kärkihankkeessa läpileikkaava teema. Digitalisaatio ja hyvinvointiteknologian kehittyminen mahdollistavat uudentyyppisten sähköisten palveluiden käyttöönoton sekä palveluprosessien uudistamisessa että kansalaisen omahoidossa ja tietojen hyödyntämisessä.

Lisäksi kärkihankkeessa juurrutetaan ja luodaan konkreettisia omaishoitoa vahvistavia toimintamalleja, jotka turvaavat iäkkäiden, mielenterveys- ja päihdekuntoutujien ja vammaisten lasten laadukkaan hoidon ja huolenpidon kotona omaisen tuella. Tavoitteena on myös lisätä kaikenikäisten tuettua omaishoitoa ja iäkkäiden perhehoitoa

Hankkeen toteutuminen: Hanke on toteutunut ja päättynyt vuoden 2018 lopussa. Tuloksena useat toimintaan liittyvät yhteiset toimintamallit, hoitoketjut ja mittarit, jotka osin ovat käynnistyneet tai tulossa käytäntöön. Digitalisaation käyttöönotto maakunnallisena on kehitteillä.

Etelä-Pohjanmaan lasten ja perheiden palveluiden kehittämishanke (2017–2018), LAPE-hanke

Etelä-Pohjanmaa sai valtionavustusta LAPE-muutosohjelman toteuttamiseen maakunnassa vuosille 2017–2018 kärkihankkeeseen ja osahankkeisiin yhteensä 899 947 euroa (80 %). Kärkihankkeen ja osahankkeiden arvioidut kokonaiskustannukset ovat yhteensä 1 143 199 euroa. Kehittämistyöhön ovat sitoutuneet Etelä-Pohjanmaan alueella toimivat kaikki peruspalveluja tuottavat kunnat ja kuntayhtymät.

Etelä-Pohjanmaan LAPE-hankkeen sisältöjen kokonaisvastuusta, hallinnosta sekä viestinnästä vastaa hankekoordinaattori. Lisäksi kärkihankkeessa jokaiselle kehittämisosiolle on nimetty oma vastuutyöntekijä. Maakunnallisen muutostyön tukena toimii myös Etelä-Pohjanmaan LAPE-muutosagentti.

Etelä-Pohjanmaan LAPE-hanketta koordinoi Sosiaali- ja terveysministeriö ja ohjaa Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen LAPE-ryhmä. Toimeenpanon tukena toimii tiiviissä yhteistyössä Terveysten- ja hyvinvoinninlaitos sekä Opetus- ja kulttuuriministeriö. Hankkeen hallinnoija on Seinäjoen kaupunki. Hanke toimii osana Etelä-Pohjanmaan maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteiden uudistusprosessia.

Kehittämisen osa-alueita olivat: 1. Lapsen oikeuksia ja tietoperustaa vahvistava toimintakulttuurin muutos, 2. Perhekeskustoimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto ja 3. Erityis- ja vaativan tason palvelujen uudistaminen.

Hankkeen toteutuminen: Hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet saavutettiin lähes kokonaan ja kehittämistyö ylitti sille suunnitteluvaiheessa ladatut odotukset. Lapsi- ja perhelähtöisen ajattelun vahvistaminen, vanhemmuutta tukevien menetelmien laaja käyttöönotto ja lastensuojelun uudistaminen toimijoiden verkostoimisen rinnalla olivat myös hankkeen merkittäviä tuloksia.

Hanke perusti useita eri kehittämistyöryhmiä, jossa oli laaja edustus kaikilta maakunnan alueilta ja monista keskeisistä verkostoista. Niiden pohjalta muutosta vietiin eteenpäin prosessimaisesti. Yhteisten toimintamallien, menetelmiin kouluttautumisten ja toimijoiden verkostoimisen pohjalta maakunnan kunnissa ja yhteistoiminta-alueilla on tehty kehittämistyötä, sitä tukevia päätöksiä ja luotu yhteistä kieltä yhtenäistä maakunnallista lapsi- ja perhepalveluiden kokonaisuutta kohti.

LAPE kärkihanke päättyi 2018 vuoden lopussa. Maakuntien LAPE-muutosagentit ja tuleville yhteistyöalueille vuoden 2019 alusta palkattavat kunta-agentit jatkavat työtä. Näiden rinnalla juurruttamista jatkavat lukuisat lapsi- ja perhepalveluita kehittävät alueelliset ja maakunnalliset työryhmät. Lisäksi Etelä-Pohjanmaan maakunnalliseen perhehoidon käynnistämiseen ja systemisen lastensuojelun juurruttamiseen palkataan 1 htv vuodelle 2019 riippumatta sote- ja maakuntauudistuksen toteutumisesta.

Hankeaikana luodusta vahvasta perustasta huolimatta lapsi- ja perhepalveluiden alueellinen ja maakunnallinen kehittäminen ja painopisteen siirtäminen korjaavista ennaltaehkäiseviin palveluihin vaatii vielä paljon eri toimijoiden työtä ja yhteistä ponnistelua.

OSMO Osallisuutta Moniammatillisesti –hanke

OSMO Osallisuutta Moniammatillisesti-hankkeen erityistavoitteena on työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen. Hankkeeseen on lähdössä mukaan Etelä-Pohjanmaan kunnista/yhteistoiminta-alueista Järvi-Pohjanmaa, JIKky, Kuntayhtymä Kaksineuvoinen, Ilmajoki, Lapua, Seinäjoki, Suupohja ja Kuusiokunnat. Hanke on käynnistynyt syksyllä 2017 ja päättyy keväällä 2020. Hankkeeseen palkataan 4 projektityöntekijää ja 50% projektisihteeri. Yhteistyötä tehdään mm. kuntien sosiaali- ja terveystoimien, Te-palvelujen sekä muiden työllistymistä edistävien palvelujen, Kelan, Etelä-Pohjanmaan sosiaalipsykiatrisen yhdistyksen kanssa sekä eri hankkeiden kanssa.

Järvi-Pohjanmaan tavoitteena on kehittää sosiaalisen kuntoutuksen toiminnan sisältöjä jalkautuvalla palveluotteella. Tarkoituksena on viedä sosiaalisen kuntoutuksen palveluja lähemmäksi asiakkaan arkea yksilöllisen tuen keinoin. Toiminnan sisällöllisellä kehittämisellä huomioidaan asiakkaiden yksilölliset tarpeet tehokkaammin ja vaikuttavammin sekä annetaan ennen kaikkea asiakkaan äänen kuuluu toiminnan sisältöjä kehitettäessä. Kokemusasiantuntijoiden avulla luodaan palveluista selkeitä ja asiakaslähtöisiä, jotta esimerkiksi palvelujen nivelvaiheessa asiakkaiden siirryessä palvelun järjestäjältä toiselle syntyy katkeamattomia asiakaspolkuja. Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoimintoja kehitetään mm. asiakasraadeilla, joilla saadaan vaikuttavampia toiminnan sisältöjä sekä ennen kaikkea tuetaan paremmin asiakkaiden osallisuuden kokemuksia. Uudenlaisia sosiaalisen kuntoutuksen palveluja kehitettäessä tavoitteena on myös tiivistää yhteistyötä eri hallintokuntien välillä sekä saada yhteinen näkemys mahdollisimman asiakaslähtöisistä toimintatavoista.

Hankkeen toteutuminen:**Tavoite 1: Sosiaalisen kuntoutuksen toiminnan sisältöjen kehittäminen (yksilö- ja ryhmämuotoinen toiminta):****Tehdyt toimenpiteet:**

- Järvi-Pohjanmaan työntekijöitä on osallistunut sosiaalisen kuntoutuksen –työpajasarjaan, jossa laaditaan maakunnallinen malli ja palvelukuvauksia sosiaalisesta kuntoutuksesta. Tähän osallistuu maakunnan kaikista kunnista ja yhteistoiminta-alueilta työntekijöitä ja kokemusasiantuntijoita. Työpajasarjan tavoitteena on saada yhteinen tietopohja aiheeseen ja yhteinen näkemys sosiaalisen kuntoutuksen käytännöistä. Tämä työskentely jatkuu toukokuulle 2019.
- Sosiaalisen kuntoutuksen Voima -ryhmä kokoontunut viikoittain tiistaisin 2.10. – 18.12.2019. Tapaamiset ovat olleet kerran viikossa kaksi tuntia kerralla. Tapaamispaikkana toimi retkipäiviä lukuun ottamatta Työpaja Kipinä, Alajärvellä. Hanketyöntekijä on toiminut Kipinän työntekijän työparina. Ryhmään on osallistunut neljä asiakasta. Osallistuneet asiakkaat olivat yli 50-vuotiaita henkilöitä, joilla oli päihdetausta. Ryhmästä on valmistettu ruokaa, tehty retkiä (mm. Seinäjoen teatteri, Aution Ateljee, laavu), depressiohoitaja on vierailut ryhmässä kaksi kertaa, lisäksi on mm. keskusteltu omasta hyvinvoinnista ja tehty elämäntilanteen selvittelyn ympyrä. Asiakkaista kaksi aloitti ryhmän rinnalla myös OSMO:n yksilövalmennuksen. Ryhmä jatkuu Kipinän työntekijän vetämänä vuonna 2019.
- Ensimmäiset asiakkaat on tavattu yksilövalmennuksen pohjalta Alajärvellä 8.11.2018. Asiakkaita ohjautuisi nyt runsaasti, mikäli hanketyöntekijän työaika vain antaisi periksi. Yksilövalmennukselle on selkeä tarve. Asiakkaista yksilövalmennuksen on aloittanut 31.12. mennessä kolme asiakasta.

Tavoite 2 ja tehdyt toimenpiteet:**Asiakkaiden kokemustiedon käyttö kehitystyössä**

- OSMO-hankkeen alueellisessa kehittäjätyöryhmässä mukana kokemusasiantuntija.
- Suunnitteilla romaniasiakkaista koostuva kehittäjäasiakasryhmä. Tämän asian pohjalta tapaaminen Starttipajalla 21.11.2018. Ryhmä alkaa tammikuulla 2019.
- Keskusteltu jo elokuulla aikuissosiaalityön kehittäjäasiakasryhmän perustamisesta. Sovittiin kuitenkin, että siirretään tämän aloittaminen myöhempään.

Tavoite 3: Selkeät asiakaslähtöiset palvelut ja katkeamattomat palvelupolut**Tehdyt toimenpiteet:**

- Sovittu, että tehdään Google Maps:iin Alajärven palvelukartta, joka toimii työntekijöiden työn tukena ja jota voi käyttää myös asiakasohjauksen tukena esiteltäessä asiakkaille palveluita. Kartan työstäminen aloitettu Google maps:iin
- Kehittäjäasiakasryhmiin kutsuttu järjestöjen edustajia, jotta voidaan jäsentää ja tiivistää yhteistyötä.
-

3.1.6.2. Terveyspalvelut

Järvi-Pohjanmaan perusturvaan on takaisin vaihtanut yhteensä 62 henkilöä. Järvi-Pohjanmaalta muualle vaihtaneita oli vuoden 2018 lopussa 361 henkilöä. Asiakkaan kotikunnalla on velvollisuus maksaa kyseiset palvelut ja hoitotarvikkeet palveluntuottajalle.

Toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2018
Palvelujen saatavuus on lain-säädännön edellyttämällä tasolla.	Hoitotakuu ja asetuksen edellytykset täyttyvät.	Hoitotakuu toteutunut. Seuran-ta neljän kuukauden välein.
Hoitoketjujen sujuvoittami-nen eri toimijoiden (pth, esh, sos) välillä asiakaslähtöisesti	Sujuvat, asiakaslähtöiset palvelukokonaisuudet huomioiden suunnitteilla oleva sote-integraatio	Soten kehittämistyön myötä hoitoketjuja tarkistettu otettu käytäntöön.
Runsaasti palveluja käyttä-vien asiakkaiden kartoitta-minen	Asiointi ja kartoitus yhdelle hoitajalle	Asiantuntijahoitaja käynnit: debressiohoitaja, diabeteshoi-taja ja omahoitaja.
Osaava, ammattitaitoinen ja hyvinvoiva henkilöstö	Osaamiskartoitukset Asiakastytyväisyyskyselyt. Työhyvinvointikyselyt.	Työhyvinvointikysely henkilös-tölle vuodelta 2018. Asiakastytyväisyyskysely pa-lautteet ja kehityskeskustelut joka toinen vuosi.
Taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2018
Kustannuskehityksen hillit-seminen	Kuntarekry sijaistoinnassa Lean- ajattelu Sujuvat työprosessit	Lean -koulutuksella selkeytetty omaa toimintaa ja sujuvia työ-prosesseja. Kehittämistyö jat-kuu. Sijaisten saaminen vaikeaa.

3.1.6.3. Vastaanottopalvelut ja terveysneuvonta

Toiminta-ajatus

Perusterveydenhuolto tukee alueen väestön terveyttä, ehkäisee sairauksien syntyä ja järjestää tutkimuksia ja hoitoa tarkoituksenmukaisesti. Terveysneuvonta tukee lapsen ja perheen olemassa olevia valmiuksia, ohjaa uuteen elämänvaiheeseen sekä johtaa mahdolliseen käyttäytymismuutokseen.

Toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
Kaiken ikäiset ja eri elämäntilanteissa olevat lapset, nuoret ja aikuiset saavat tarvitsemansa terveyspalvelut lainsäädännön edellyttämällä tasolla.	Palvelujen saatavuus on lainsäädännön ja asetusten edellyttämällä tasolla. Pitkäaikaissairaille tehdään terveys- ja hoitosuunnitelmat.	Hoitotakuun ja ns. neuvolaasetuksen toteutumisen seuranta. Terveys- ja hoitosuunnitelmien tekoa tehostettu. Suunnitelmia tehty 153 kpl.
Osaava, ammattitaitoinen, hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelut Yhteinen koulutus Lean. Hyvinvointikyselyt jkt.vuosi	Koulutuspäivien määrä vähintään 3pv/ hlö toteutui vuonna 2018. Hyvinvointi kysely toteutetaan vuonna 2019.
Yhteistyön sujuvoittaminen lastenneuvolan ja perheneuvolan välillä	Sovittu yhteiset käytännöt	Yhteisiä kotikäyntejä terveydenhoitajan ja sosiaalityöntekijän kanssa on toteutettu ensisynnyttäjien kotona.
Asiakaslähtöisten palveluiden kehittäminen	Vastaanottoaikojen avaaminen, laajentaminen virka-ajan ulkopuolelle	Neuvolan iltavastaanottoja pidettiin 2/kk.

Vastaanoton rakenteelliset muutokset	
Muutos	Toteutunut 2018
Sähköisten palvelujen kehittäminen	Vastaanotto- aikoja on varattavissa sähköisesti hoitajille ja neuvolaan.
1.8.2017 alkaen kiirevastaanoton aukioloajan lisääminen arkisin 8 -20 ja lauantaisin ja sunnuntaisin 10 -18	Kiirevastaanotolla toimii myös 1-2 päivystävää sairaanhoitajaa arkisin.
Henkilöstön lisäys vuoden 2018 talousarvioon kaksi lääkäriä ja 1,5 sairaanhoitajaa	Lääkäri virkoja ei ole saatu täytettyä yrityksistä huolimatta.
Päivystys ostetaan keskussairaalaista	Päivystys ostetaan sairaanhoitopiiriltä.
Terveyskeskukseen otetaan käyttöön Kela-kortti ilmoittautuminen	Keväällä 2018 valmistui kiirevastaanoton tilat ja muiden tilojen saneeraus terveyskeskuksessa on jatkunut koko vuoden 2018. Kela- kortti ilmoittautuminen siirtyy vuodelle 2019.
Tk-saneerauksen myötä toimivat tilat tehostavat toimintaa	Kiirevastaanotto, ensiaputoiminta on saatu selkeytettyä omaksi yksiköksi. Saneeraus on vielä kesken muissa terveyskeskuksen tiloissa.
Talousarvio esityksessä on aikuispsykososiaalisista palveluista siirretty depressiohoitajan palkkakulut vastaanottoon	Asiantuntijahoitaja on siirretty vastaanottoon vuoden 2018 alusta
Muuta taloudesta ja toiminnasta vuodelta 2018	
Lääkäreiden saanti terveyskeskukseen haasteellista samoin sairaanhoitajista oli vajausta loma-aikana. Uusiin ensiaputiloihin muutettiin keväällä 2018 ja koko vuosi 2018 tehtiin työtä keskellä rakentamista.	

3.1.6.4. Erikoissairaanhoito

Kotikunnan on huolehdittava siitä, että henkilö saa tarpeellisen erikoissairaanhoidon terveydenhuoltolain mukaisesti. Erikoissairaanhoito ostetaan pääasiassa Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä. Lisäksi erikoislääkäripalveluja ostetaan yksityisiltä lääkäriasemilta, pääosin konsultaatioita ja tutkimuspalveluja. Terveydenhuoltolain mukaan potilas voidaan ohjata hoitavan lääkärin kanssa yhdessä sopien myös muun sairaanhoitopiirin palveluihin. Ensihoito on myös erikoissairaanhoidon suurtuotteessa.

Toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
Erikoissairaanhoidon palvelujen oikea-aikainen tarjoaminen kuntalaisille	Yhteistyö erikoissairaanhoidon ja Aksilan kanssa erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon oikea-aikaisten palvelujen turvaamiseksi	Kuukausittainen, kuntakohtaisen raportoinnin vertailu erikoisaloittain tehdyistä toimenpiteistä.
Menojen kustannuskasvun hillitseminen	Omien käytänteiden (esim. lähetekäytäntö) arviointi	Raporttien pohjalta tapahtuvan laskutuksen vertailu ja seuranta.
Erikoissairaanhoidon peruspalvelujen tuottamisen selvittäminen lähipalveluna	Konkreettisen selvitystyön tekeminen	Ei ole selvitetty sote-valmistelun vuoksi. Seurataan sote-valmistelun tuotoksia.

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Jäsenkunnilta laskutetut palvelumaksut

12/2018

Kunta	Oma toiminta			Eriyisvelvoitemaksu	Ulkopuolelta ostetut palvelut	Ensihoito	Hyvitys esh ostop.	Yhteensä		As.luku 1/2018
	Palvelumaksut ja korjaukset	Lääkinnällinen kuntoutus	Alueellinen apuvälinekeskus					Euroa	Euroa / Asukas	
Alajärvi	10 283 307	0	287 360	766 916	1 692 217	545 915	0	13 575 716	1381	9 831
Vimpeli	3 026 970	0	86 930	232 002	332 157	165 146	0	3 843 205	1292	2 974

Muutos v. 2017 joulukuuta

Kunta	Oma toiminta			Eriyisvelvoitemaksu	Ulkopuolelta ostetut palvelut	Ensihoito	Hyvitys esh ostop.	Muutos yhteensä		
	Palvelumaksut ja korjaukset	Lääkinnällinen kuntoutus	Alueellinen apuvälinekeskus					Euroa	%	Euroa / Asukas
Alajärvi	882 988	0	6 624	106 059	385 357	59 479	16	1 440 523	11,9	155
Vimpeli	-308 718	0	1 141	30 053	-155 626	16 498	159	-416 494	-9,8	-116

Muuta mainittavaa taloudesta ja toiminnasta vuodelta 2018

Vimpelin erikoissairaanhoidossa sairaanhoitopiiriltä ostetut palvelut laskivat vuoteen 2017 verrattuna 416.494 euroa. Asiakkaat ovat tarvinneet sairaanhoitopiiriin ulkopuolelta ostettuja palveluita vähemmän kuin edellisenä vuonna (155.626 euroa).

3.1.6.5. Suun terveydenhoito

Toiminta-ajatus

Suun terveydenhoidon tehtävänä on kuntalaisten hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta huolehtiminen sekä valistus- ja ehkäisevä toiminta. Arkipäivisin päivystävä hammaslääkäri ottaa vastaan kiireellistä hoitoa vaativat akuutit särkytapaukset. Myös vieraspaikkakuntalaiset saavat kiireellisen, ensiavullisen hammashoidon tarvittaessa. Viikonloppuisin ja arkipäivinä kiireellinen hoito järjestetään Etelä-Pohjanmaan yhteisessä päivystyksessä Seinäjoella.

Suun terveydenhuollon toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
Suun terveydenhoidon toteuttaminen väestölle asetusten ja hoitotakuun mukaisesti.	Hoitotakuun seuranta	Hoitotakuu toteutunut lain mukaisesti. Toteutuneita käyntejä yhteensä 13 975.
Suun terveyden edistäminen ja ehkäisevä hoito. Korjaavan hoidon tehokas järjestäminen ja hoito sekä laadun seuranta.	Ennalta ehkäisevän työn edistäminen ja valistus. Säännölliset hammastarkastukset ja röntgenkuvat. Suuhygienistin toimen perustaminen. Hoitosuunnitelman laatiminen, toteuttaminen ja kokonaisuuden saatavuus.	Alaikäisten hampaiden harjaustottumusta seurataan hammastarkastuksien yhteydessä. Vuonna 2018 7-14-vuotiaille tehdyissä tarkastuksissa 79% ilmoitti harjaavansa 2xvrk, 19% ilmoitti harjavaansa 1xvrk ja 2% kertoi ettei harjaa päivittäin. Suuhygienisti aloittanut toimensa syksyllä 2018. Säännöllisten hammastarkastuksien ja korjaavan hoidon tehokkaan järjestämisen seurannan kohderyhmäksi valittiin 5.luokkalaisten tarkistus (aikavälillä syyskuu 2017-elokuun loppu 2018): 93% (158/170) ikäluokasta tarkistettu ja 32% (51/158) hoito valmis ennen elokuuta 2018. Vuoden 2018 aikana tarkastetuilla 11-vuotiaille hampaiden reikiintymistä kuvaava dmfi-indeksi oli 1,4 (koko maan keskiarvo 0,9)
Päivystys- ja kiireevastaanoton saatavuus.	Kiireellisen hoidon järjestäminen. Ennalta ehkäisevällä työllä ja hoidon laadulla pyritään vähentämään kiireellisten hoitojen määrää.	Päivystysaikoja on ollut varattuna riittävä määrä jokaiselle viikolle. Päivystyskäyntien määrän tarve on laskenut vuodesta 2014 asti. Tällä hetkellä päivystysaikoja on ollut tarjolla noin 52kpl/viikko (30 min aika), kun keskimäärin kysyntä on ollut 42:lle päivystysajalle viikoittain.

Henkilöstön ammattitaidon ylläpito ja työtyytyväisyys.	Säännöllinen kouluttautuminen ja osaamisen päivittäminen.	Kehityskeskustelut suoritettu viimeksi vuoden 2017 ja toteutetaan seuraavalla kerralla vuoden 2019 aikana. Koko henkilöstölle on laadittu vuoden 2018 alussa yhteinen koulutussuunnitelma.
Asiakastyytyväisyyden parantaminen.	Sähköisten asiointipalvelujen käyttöönotto ja lisääminen. Tekstiviestimuistutuksen käyttöönotto.	Peruuttamattomat poisjäännit vähentyneet: 1002(2016)->859(2017)->518(2018)
Muuta mainittavaa taloudesta ja toiminnasta vuodelta 2018:		
Toiminta vakiintunut uusin hammashoitolan tiloihin, kokonaisulkoistusten jälkeistä toiminnan kehittämistyötä jatkettu vuoden 2018 aikana.		

3.1.6.6. Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuolto

Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuollon palvelut ostetaan Järvi-Pohjanmaan alueelle Seinäjoen kaupungilta.

Eläinlääkärikäynnit				Eläinlääkintä ja ympäristöterveyden huolto kokonaiskustannukset €			
TP vuodet	2016	2017	2018	TP vuodet	2016	2017	2018
Alajärvi	3 167	3 312	3 273	Alajärvi	327 123	333 859	324 771
Vimpeli	684	629	671	Vimpeli	75 551	68 509	72 074

3.1.6.7. Työterveyshuolto

Työterveyshuollon palveluita tuotetaan Järvi-Pohjanmaan alueen työnantajille, yrittäjille ja maanviljelijöille jotka ovat tehneet sopimuksen palveluiden ostamisesta. Työterveyshuollon sopimuksia oli vuonna 2018 595 kpl, joka oli edellistä vuotta 6 kpl vähemmän. Osa sopimuksista on lakisääteisiä (165 kpl) mutta suurin osa sopimuksista sisältää myös sairaanhoidon (430 kpl). Lääkäripalvelut hankittiin puitesopimuksella yhteistoiminta-alueen yksityisiltä lääkäriasemilta ja ostopalvelulääkäreiltä, jotka toimivat Järvi-Pohjanmaan terveyskeskuksessa tiettyinä päivinä.

Toiminta-ajatus

Työterveyshuollon keskeisenä tavoitteena on terveellinen ja turvallinen työympäristö, hyvin toimiva työyhteisö, työhön liittyvien sairauksien ehkäisy sekä työntekijöiden työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen koko työuran ajan. Työterveyshuolto noudattaa hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteita. Työterveyshuolto kattaa menonsa tuloillaan, eikä kuntaosuutta tältä osin tule.

Työterveyshuollon toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
Toiminnan kannattavuus	Laadukkaiden työterveyshuollon palvelujen tarjoaminen	Nettotalous ei toteutunut. Työterveyshuollon yhtiöittämisselvittelyä ja neuvotteluja paljon vuonna 2018.
Edistää työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta, työyhteisön toimintaa sekä työntekijän terveyttä ja toimintakykyä	Asiantuntijapalveluiden käyttö tarpeen mukaan.	Työterveyshuollon aktiivisen tuen mallin mukaisia neuvotteluja eri osapuolten kesken on käyty 63 kertaa. Tilakäyntejä 52 kpl ja työpaikkaselvityksiä 113 kpl. Sopimukset alla olevassa taulukossa.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sopimuksia (kpl)	677	672	677	649	601	595
Sopimuksen alaisia työntekijöitä (hlö)	2849	2941	2971	2919	2364	2385
Yleismaksu laskutetut (hlö)	2575	2445	2713	2564	2337	2347

Työterveyshuollon toteutuneet muutokset	
Muutos	Toteutunut 2018
1.1.2018 alkaen työterveyslääkäri ja -psykologipalvelut ostetaan puitesopimuksen mukaisilta toimijoilta	Toteutunut.

Muuta taloudesta ja toiminnasta vuodelta 2018:
Ostopalveluna on omassa talossa toiminut myös työterveyslääkäri 1 pv / vk. Toiminnassa noudatetaan hyvän työterveyshuollon käytäntöjä. Työterveyshuollon tuoma hyöty näkyy terveinä ja motivoituneina työntekijöinä, jotka jaksavat työssään hyvin.

3.1.6.8. Hoiva ja hoito

Toiminta-ajatus

Järvi-Pohjanmaan perusturvan hoiva- ja hoitopalvelut tukevat iäkkään henkilön hyvinvointia ja terveyttä, toimintakykyä, turvallisuutta, itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta sekä ehkäisevät lisäpalvelutarpeen syntymistä. Vanhuspalveluiden tehtävänä on ikääntyvän väestön hyvinvointia ja terveyttä tukeviin ja ennaltaehkäiseviin tekijöihin kohdennettu hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, ikääntyvän väestön tarpeita vastaavien ja valtakunnallisten suositusten mukaisten peruspalvelujen tuottaminen yhteistoiminta-alueella.

Iäkkään henkilön palvelut järjestetään pääasiallisesti omassa kodissa tai ympärivuorokautisessa palveluasumispaikassa elämän loppuun asti. Lääketieteellinen hoito, lyhytaikaisjaksot ja kuntoutus tukevat kotona asumista.

Päätuotteet: kotihoito, ympärivuorokautinen palveluasuminen, päivätoiminta, omaishoito, perhehoito, akuuttihoito, tukipalvelut ja ostopalvelut

Hoivan ja hoidon toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
Ikäihmiset asuvat toimintakykyisinä kotona	Arkikuntoutus kotihoidon toimintamuotona, mukana toimintaterapia ja fysioterapia	Kotihoidon asiakkaan luona tehtävä työ lähenee 60%, toiminnanohjausta tehostettu 6/2018. Kotihoidon fysioterapia ja toimintaterapia ovat olleet aktiivisesti mukana ikäihmisten arkikuntoutuksen toteutumisessa. Kuntoutussuunnitelmia tehty potentiaalisille asiakkaille.
Turvallisesti sairaalasta kotiin	Tehokuntoutustiimi kotiin	Akuuttiosaston hoitopäivät 8361 Intervalli- ja kuntoutusosaston hoitopäivät 5191 Kotikuntoutuskäyntien määrät Alajärvellä 511 ja Vimpelissä 103
Ikäihmisten lyhytaikainen perhehoito käynnistyy	Sopimukset koulutettujen hoitajien kanssa Koulutus uudelle ryhmälle	Perhehoitoon valmennettu kolme työntekijää. Toiminta ei ole kuitenkaan käynnistynyt. Uutta koulutettavaa ryhmää ei ole koulutettu.
Taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
Kustannuskehityksen hillitseminen	Kuntarekry sijaistoiminnassa Ympärivuorokautisen hoivan ostopalvelujen väheneminen	Sijaisten saatavuus alueella erittäin haasteellista ja kaikkiin sijaisuuksiin ei ole saatu tekijää. Vähentynyt kolmella paikalla.

Muuta taloudesta ja toiminnasta vuodelta 2018:
Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöä tehostettiin yhdistämällä työntekijöiden työpiste yhteiseen Kulta-kämmentien tilaan, jolloin saatiin edelleen työtehtäviä jaettua tasaisemmin koko alueella. Asiakkaan luona tehty työ lisääntyi ja toiminta tehostui. Varahenkilöstöjärjestelmä on helpottanut sijaisten rekrytointia, mutta ei vielä riittävästi. Sijaisten saanti alueella haasteellista.

3.1.6.9. Kuntoutus

Fysioterapian tarkoituksena on vaikuttaa ihmisen toimintakykyyn ja päivittäiseen selviytymiseen. Fysioterapialla pyritään ehkäisemään, korjaamaan tai tasapainottamaan ihmisen liikkumisen ja toimintakyvyn häiriöitä sekä ylläpitämään ja parantamaan jäljellä olevaa toimintakykyä. Asiakkaan ongelmaan pyritään vaikuttamaan neuvonnan ja ohjauksen, terapeuttisen harjoittelun sekä manuaalisen terapian keinoin. Fysioterapian tavoitteena on tukea omaehtoista harjoittelua ja kotona selviytymistä sekä ennaltaehkäistä työ- ja toimintakyvyn haittoja.

Toimintaterapian tavoitteena on antaa yksilölle keinoja selviytyä mahdollisimman omatoimisesti oman elinympäristönsä arkisissa tilanteissa. Terapiassa pyritään toiminnalla vaikuttamaan yksilön toimintamahdollisuuksiin, joita saattavat rajoittaa erilaiset kehitykselliset häiriöt, ikääntymisen mukanaan tuomat muutokset, sairaudet tai vammat. Terapian avulla toimintakykyä ja kehitystä pyritään edistämään ja ylläpitämään opastamalla yksilö löytämään ja hallitsemaan keinoja huolehtia itsestään, olemaan vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa, tekemään työtä tai opiskelemaan, viettämään vapaa-aikaa ja leikkimään.

Kuntoutuksen toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
Suoravastaanoton lisääminen	Koulutettu fysioterapeutti aloittaa palvelun	Suoravastaanotto ei ole käynnistynyt toivotulla tavalla
Toimintaterapian ostojen väheneminen	Toimintaterapeutti arviointiin	Toimintaterapiakäyntejä 97 ja ostopalvelujen määrä vähentynyt

3.1.6.10. Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat perhepalvelut, aikuisten palvelut ja vammaisten palvelut, joita tuotetaan edellä mainittuja palveluja määrittelevien lakien ja asetusten mukaisesti.

PERHEPALVELUT

Perhepalvelujen tavoitteena on tukea ja auttaa perheitä suunnitelmallisesti ja moniammatillisesti. Työn painopiste on sekä varhaisessa tuessa että korjaavassa työssä. Perhepalvelujen työmuotoja ovat sosiaalihuoltolain mukainen *lapsiperheiden sosiaalityö* (mm. taloudellinen tuki, tukihenkilö- ja perhetoiminta), lastenvalvojan palvelut (perheasiain sovittelu, elatussopimukset), *kasvatus- ja perheneuvolapalvelut* (tutkimus- ja terapiapalvelut ml. puheterapia, kuntoutus), *lastensuojelutyö* (mm. lasta ja perhettä tukevat palvelut ja tukitoimet sekä sijaishuolto) ja *perhetyö* (lapsiperheiden kotipalvelu, varhaisen tuen perhetyö ja lastensuojelun perhetyö).

Perhepalvelun toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
Sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot, perhepalveluihin tulevat lähetteet sekä lastensuojelulain mukaiset ilmoitukset käsitellään nopeasti ja lain hengen mukaisesti	Toimintakäytäntöjä tehostetaan sekä kehitetään edelleen toimivaksi ja selkeäksi Palvelutarpeen arviointi tehdään viivytyksettä. Palveluissa on riittävät henkilöstöressurit	THL:n käsittelyaikojen toteutumisen seurantatilastot; - yhteydenotot ja ilmoitukset on käsitelty 7 arkipäivän sisällä: ✓ Alajärvi: 210 ja 3 on ylittänyt käsittelyajan. ✓ Vimpeli: 34, 1 on ylittänyt käsittelyajan. - palvelutarpeen arvioinnin tekeminen 3kk:n sisällä: ✓ Alajärvi: 6 on ylittänyt käsittelyajan ✓ Vimpeli: 2 on ylittänyt käsittelyajan

Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin	<p>Jatkuva asiakaspalaute on käytössä. Asiakaspalautteet käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin.</p> <p>Asiakasraati –toiminta käynnistyy</p> <p>Palvelurakennetta arvioidaan ja kehitetään niin, että palvelut ovat riittävät monipuoliset, helposti saavutettavat ja ”matalakynnysiset”</p>	<p>Asiakaspalautetta ei ole saatu.</p> <p>Asiakasraatitoiminta on käynnissä ja sitä pyritään vahvistamaan perhekeskustyöskentelyn kautta</p> <p>Perhekeskustyön kautta palvelurakenne on pyritty/pyritään kehittämään monipuoliseksi, helposti saavutettavaksi ja kynnysettömäksi.</p>
Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö	<p>Työntekijät osallistuvat täydennyskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä tarvittaessa työnohjaukseen</p> <p>Kiinnitetään huomiota työhyvinvointiin. Toteutetaan kehityskeskustelut ja tehdään niistä tarvittava yhteenveto ja toimenpiteet.</p>	<p>Kehittämispäivät ovat toteutuneet (2krt/vuosi), henkilöstö on käynyt pääsääntöisesti 3-5 päivää/vuosi täydennyskoulutuksessa. Työnohjaus on toteutunut pääsääntöisesti yksilö- tai tiimi-kohtaisesti.</p> <p>Vuoden 2018 aikana kehittämisseskustelut on korvattu työhyvinvointikyselyllä.</p>

Taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
<p>Palveluiden painopiste on varhaisen tuen, sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa ja lastensuojelun avohuollon tukitoimissa.</p> <p>Sijaishuollossa olevien määrä vähenee.</p>	<p>Asiakkaalle annettavat palvelut vastaavat asiakkaan tarvetta, ovat riittävät ja oikea-aikaiset, asiakkaita ei ”palloteta luukulta toiselle”.</p>	<p>Asiakasmäärä on kasvanut perhepalveluissa. Perheitä / asiakkaita jonottaa tai odottaa aikaa palveluihin.</p> <p>Lastensuojelun ja SHL asiakasmäärät ovat osittain kasvaneet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sosiaalihuoltolain mukaisten yhteydenottojen määrä: Alajärvi 65, Vimpeli 9 - lastensuojeluilmoitusten määrä: Alajärvi 239, Vimpeli 38 (v. 207; Alajärvi 175 ja Vimpeli 19) - kodin ulkopuolelle sijoitettujen (sijoitus/huostaanotto) määrä Alajärvi: 24, Vimpeli 7). Jälkihuollossa olevien määrä: Alajärvi 7, Vimpeli 2 - Lastensuojelun avohuollon asiakkaita keskimäärin 52 lasta/työntekijä sekä sosiaalihuoltolain mukaisia asiakkaita keskimäärin 71 / työntekijä <p>Perheneuvolan asiakasmäärät ovat kasvaneet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - n. 70 asiakasta / psykologi, 78 perhettä / perheneuvoja,

		<p>84 perhettä / sosiaalityöntekijä ja 114 lasta ja 182 perhettä / lastenvalvoja (sopimusten määrä 244).</p> <p>Perhetyön asiakasmäärät ovat kasvaneet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - n. 20 asiakasperhettä/ perheohjaaja (n. 56% SHL-päätöksellä, 44% LS-päätöksellä). Perheohjaaja työskentelee perheessä keskimäärin 1-3 kertaa viikossa, 2-3h/ käynti. Keskimäärin 35 perhettä (joista lapsiperheiden kotipalvelua 77%) / perhetyöntekijä. Huhtikuussa 2018 aloittanut työntekijä on työskennellyt 11 perheessä, joista 1 perhe lapsiperheiden kotipalvelua. Lapsiperheiden kotipalvelussa työntekijä työskentelee perheessä keskimäärin 1-2 kertaa viikossa, 2-5h/ käynti. <p>JELPPI nuorisopsykiatrian tiimi- ja asiakaskonsultaatiot toteutuneet kaksi kertaa kuukaudessa. Lastenpsykiatrian konsultaatiot ovat toteutuneet joka toinen kuukausi.</p>
--	--	--

Perhepalvelun rakenteelliset muutokset	
Muutos	Toteutunut 2018
Sote-uudistuksen tuomiin haasteisiin / muutoksiin vastaaminen	Toteutunut; Perhekeskustyöskentelyn kehittäminen monialaisesti
Painopisteen siirtäminen korjaavasta työstä varhaiseen tukeen	Toteutunut osittain
Perhekeskuksen perustaminen Alvar Aallon tie 2:een	Toteutunut
Tukihenkilö- ja perhetoiminnan tarve on kasvanut	Toteutunut
Varhaisen tuen / lastensuojelun perhetyöhön tarve on lisääntynyt huomattavasti viime vuosien aikana	Toteutunut; perhetyön tarve on lisääntynyt
Ammattitaitoisen henkilöstön pysyvyys / jaksaminen psyykkisesti kuormittavassa työssä	Henkilöstön psykososiaalinen kuormitus on vahvaa.

Muuta taloudesta ja toiminnasta vuodelta 2018:

- Perhepalveluissa kulut ovat nousseet arviota suuremmiksi korjaavien palveluiden vuoksi. Varhaisen tuen palvelut ovat olleet arviota pienemmät.
- Alajärvellä lastensuojelun laistohoidon/ammattillisen perhehoidon kustannukset ovat arviota ja edeltävän vuoden tilinpäätöstä huomattavasti suuremmat johtuen kriisiytyneistä perhetilanteista ja uusista lastensuojelun sijoituksista/huostaanotoista. Osa sijoituksista on avohuollon sijoituksia, eli ne tulevat päättymään tilanteiden rauhoituttua/asetuttua. Perhehoidon kulut ovat arviota pienemmät, ja samalla tasolla verrattuna edeltävän vuoden tilinpäätökseen.
- Vimpelissä perhehoidon kustannukset ovat ylittyneet johtuen lastensuojelun sijoituksista/huostaanotoista, mutta on pienempi verrattuna edeltävän vuoden tilinpäätökseen. Laitoshoidon kulut ovat olleet arviota pienemmät verrattuna myös edeltävään vuoteen.
- Taloudellisen tuen tarve perheillä on ollut odotettua suurempaa liittyen erityisesti omais- ja perhehoitoon.
- Kalliin, korjaavan työn ohella ehkäisevän työn kasvun kustannukset näkyvät erityisesti lapsiperheiden kotipalvelun ja tukihenkilö- ja perhetoiminnan kustannusten kasvuna. Eryteisesti tukihenkilötoiminta on ollut arviota ja edeltävän vuoden tilinpäätöstä suurempaa. Lapsiperheiden kotipalveluun on tehty työntekijäsiirto asiakasmäärän vuoksi hoivan ja hoidon palveluista.
- Etelä-Pohjanmaan yhteisesti toteutetun sosiaalipäivystyksen kulut ovat olleet arviota suuremmat, koska sosiaalipäivystys laajeni sosiaali- ja kriisipäivystykseksi lisäten henkilöstömääräänsä.

3.1.6.11. Aikuissosiaalityö

AIKUISTEN PALVELUT

Aikuisten palvelut sisältävät aikuissosiaalityön ja aikuisten psykososiaaliset palvelut

Aikuissosiaalityö on yli 18-vuotiaiden kanssa tehtävää suunnitelmallista sosiaalityötä, jonka tavoitteena on vahvistaa asiakkaan omaa toimintakykyä, osallisuutta ja ehkäistä sosiaalisten ongelmien syntyä kartoittamalla asiakkaan elämäntilannetta, vahvuuksia ja voimavaroja. Asiakkaan kanssa yhdessä etsitään vaihtoehtoja elämäntilanteen parantamiseksi ja motivoidaan asiakasta muutokseen. Aikuissosiaalityö on asiakas- ja asiantuntijatyötä, jossa rakennetaan yksilön ja perheen tarpeita vastaava sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuus. Työssä tehdään moniammatillisella yhteistyötä ja hyödynnetään myös muita psykososiaalisia- ja perhepalveluita. Aikuissosiaalityö sisältää esimerkiksi asiakkaan aktivoimista työelämään, koulutukseen tai työkyvyn arviointiin ja päihteiden käytön seuraamista sekä hoitoon ohjaamista. Asiakasta tuetaan ja autetaan asumiseen ja arjen ongelmiin liittyvissä asioissa. Aikuissosiaalityöntekijät tekevät myös tiivistä yhteistyötä muiden toimijoiden ja esim. kolmannen sektorin kanssa.

3.1.6.12. Aikuisten psykososiaaliset palvelut

Aikuisten psykososiaaliset palvelut sisältävät aikuisille tarjottavat päihde- ja mielenterveyspalvelut. Palveluiden tavoitteena on vahvistaa asiakkaan asemaa, edistää mielenterveyttä ja päihteettömyyttä sekä ongelmien ehkäisyä. Päihde- ja mielenterveystyö on pääsääntöisesti avohoitoa, jolla tarkoitetaan psykiatrisen sairaanhoitajan, depressiohoitajan tai päihdetyöntekijän yksilötapaamisia sekä pari-, perhe- tai verkostotapaamisia. Työskentelyssä korostuu tarpeenmukaisesti tehtävä moniammatillinen yhteistyö.

Aikuisten palvelun toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
Palvelut myönnetään lakien ja asetusten mukaisesti määräaikaajan noudattaen lain hengen mukaisesti.	Hakemusten käsittely ja palvelutarpeen arviointi tehdään viivytyksettä. Palveluohjausta ja palvelutarpeen arviointia kehitetään / vahvistetaan edelleen.	Palvelutarpeen arviointien ja asiakassuunnitelmien määrät. Seurantatilasto käsittelyajoista: yhteydenotot ja ilmoitukset on käsitelty 7 arkipäivän sisällä, kiireelliset hakemukset 1-2 päivän sisällä. Palvelutarpeen arvioinnit on tehty 3kk:n sisällä.
Aikuisten palvelut ovat laadukkaita, tarpeenmukaisia, monipuolisia ja oikea-aikaisia Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin	Palveluita arvioidaan ja kehitetään niin, että palvelut ovat riittävän monipuoliset, helposti saavutettavat ja ”matalakynnysiset” Yhteistyötä toimijoiden kesken kehitetään edelleen sekä minimoidaan päällekkäistä työtä ja vahvistetaan asiakasprosessin saumattomuutta Jatkuva asiakaspalaute on jatkuvassa käytössä. Asiakaspalaute käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin. Osmo-hankkeen myötä käynnistetään asiakasraati –toimintaa.	Ryhmämuotoisen kuntouttavan työtoiminnan toteutumismäärä on vastaava; 4 kuin edellisenä vuotena. TYP-toiminnan asiakasmäärä on hieman kasvanut. Vuonna 2018 Alajärven asiakasmäärä oli yhteensä 119, Alajärven asiakasmäärä 84 ja Vimpelin 35 (vuonna 2017 asiakasmäärä yhteensä 109) Asiakaspalautetta ei ole saatu
Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö	Työntekijät osallistuvat täydennyskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä tarvittaessa työnohjaukseen Kiinnitetään huomiota työnhyvinvointiin. Toteutetaan kehityskeskustelut ja tehdään niistä tarvittava yhteenveto ja toimenpiteet.	Kehittämisiltapäivät ovat toteutuneet (2krt/vuosi), henkilöstö on käynyt pääsääntöisesti 3-5 päivää/vuosi täydennyskoulutuksessa. Työnohjaus on toteutunut pääsääntöisesti yksilö- tai tiimikohtaisesti. Vuoden 2018 aikana kehittämiskeskustelut on korvattu työhyvinvointikyselyllä.

Taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
<p>Palveluiden painopiste on varhaisen tuen, sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa sekä avohuollon tukitoimissa.</p>	<p>Tarjottavat palvelut oikea-aikaisia ja tarpeenmukaisia. Asiakkaiden tarpeita ennakoidaan palveluohjauksen keinoin.</p>	<p>Asiakasmäärät / avohuollon (päihde- ja mielenterveystyö) asiakasmäärä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Päihdehuollon avohuollon asiakasmäärä on kasvanut, yhteensä 960 käyntiä / 128 asiakasta (v. 2017, 572 käyntiä, 96 asiakasta). - Psykiatrisen avohoidon psyk. sh. käyntimäärät ovat lisääntyneet; 1280 käyntiä / 95 asiakasta (v.2017, psyk.sh ja dep.hoitaja yhteensä 1672 käyntiä / 216 asiakasta). <p>Harkinnanvaraisesti myönnettujen toimeentulotukien; (ehkäisevä ja täydentävä) on kasvanut kokonaisuutena verrattuna edeltävää vuoteen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ehkäisevä toimeentulotuki Alajärvi 64 (v. 2017, 13), Vimpeli 23 (v.2017 3) - Täydentävä toimeentulotuki Alajärvi 327 (v.2017, 308), Vimpeli 76 (v. 2017, 64).
<p>Laitoshoidossa (päihde- ja mielenterveyspalvelut) olevien määrä laskee.</p>		<p>Päihde- ja mielenterveyspalvelujen laitoshoidon asiakasmäärät:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Päihdekuntoutuksissa asiakkaita ollut yhteensä 9 ja vuorokausia 167. - Päihdehuollon asumispalveluissa asiakkaita yhteensä 3 ja vuorokausia 217. (v. 2017, 4 asiakasta, 113 hoitopäivää) - Psykiatrisen asumispalveluiden asiakas- ja hoitopäivien määrä on kasvanut: 54 asiakasta / 11 000 hoitopäivää (v.2017, 46 asiakasta, 10114 hoitopäivää) <p>Erikoislääkärikonsultaatiot ovat toteutuneet 1krt/kk</p>
<p>Pitkäaikaistyöttömien määrä laskee.</p>	<p>Kehitetään ja tehostetaan</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ryhmätoimintaa ▪ TYP -toimintaa ja ▪ yhteistyötä TE -toimiston kanssa ▪ työpajatoimintaa 	<p>Pitkäaikaistyöttömyyden kustannukset / työmarkkinatuen kuntaosuuksia ei ole pystytty pienentämään arvioidusti.</p>

Aikuisten palvelun toteutuneet muutokset	
Muutos	Toteutunut 2018
Aikuissosiaalityö ja aikuisten psykososiaaliset palvelut yhdistyvät toiminnalliseksi aikuisten palvelut - kokonaisuudeksi.	Toteutunut
Keitaan toiminta siirtyy Järvi-Pohjanmaan perusturvalle ja työpaja Kipinän toiminta laajenee.	Toteutunut
Perhekeskuksen perustaminen Alvar Aallon tie 2:een	Toteutunut
Asiakkaiden tarpeiden ennakointia vahvistetaan.	
Palveluohjaajan toimi muuttuu 100 %:ksi 1.1.2018 alkaen.	Toteutunut
Pitkäaikaistyöttömille / vaikeasti työllistettäville järjestettävän ryhmätoiminnan vakiinnuttaminen sekä sosiaalisen kuntoutuksen ryhmän aloittaminen psyykkisesti kuormittavassa työssä	Toteutunut
OSMO OSallisuutta MOnialaisesti-hanke	Toteutunut / jatkuu

Muuta mainittavaa taloudesta ja toiminnasta vuodelta 2018:
<ul style="list-style-type: none"> - Aikuisten psykososiaalisissa palveluissa on ollut psykiatrisen palveluasumisen muualla, joka on ylittänyt huomattavasti budjetin ja on kasvanut myös verrattuna edeltävän vuoden tilinpäätökseen. Asiakkaiden palvelutarpeita ei ole pystytty avohuollon keinoin auttamaan riittävällä tavalla. - Asumisen tarve muualla korostuu erityisesti haastavien neuropsykiatristen nuorten asiakkaiden osalta, joille ei ole alueella tarkoituksenmukaista asumisyksikköä. - Myös asumispalvelukulut Windassa ovat kasvaneet suhteessa budjettiin, mutta pienentyneet verrattuna edeltävän vuoden tilinpäätökseen. Tilanteeseen on pyritty vaikuttamaan kilpailuttamalla mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut syksyllä 2018. - Päihdehuollon asumispalveluiden tarve on ollut arviota pienempää suhteessa budjettiin ja edeltävän vuoden tilinpäätökseen. Alajärvellä laituskuntouksen tarve on sen sijaan ollut arviota ja edellisen vuoden tilinpäätöstä huomattavasti suurempaa. Vimpelissä laituskuntoutuksen tarve ovat olleet arviota pienempää. - Korvaushoidon lääke- ja hoitotarvikekulut ovat olleet arviota suuremmat korvaushoitoasiakkaiden määrän vuoksi. - Aikuissosiaalityön palvelukokonaisuudessa talousarvion ylittyminen johtuu erityisesti siitä, että työmarkkinatuen kuntaosuutta eli ns. sakkolistaa ei ole pystytty pienentämään arvioidusti. Alajärvellä työmarkkinatuen kuntaosuus on kuitenkin pienempi (-10 590 euroa) verrattuna edeltävän vuoden tilinpäätökseen. Vimpelissä työmarkkinatuen kuntaosuus on (+27 200) suurempi verrattuna edeltävän vuoden tilinpäätökseen. Työskentely edellyttää vahvempaa suunnitelmallisuutta ja eri hallintokuntien sitoutumista pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon. Kaikki pitkäaikaistyöttömät eivät ole välttämättä työkykyisiä ja heille ei ole löydetty sopivia jatkotoimenpiteitä eikä työpaikkoja ole tarjolla. Ryhmätoimintaa on järjestetty kaikille ryhmätoimintaan soveltuville asiakkaille. Syksyllä 2018 on käynnistetty työllisyydenhoidon tehostamissuunnitelma yhteistyössä eri hallintokuntien kesken, jolla pyritään vaikuttamaan kustannusten kasvuun. - Aikuissosiaalityön osalta ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen kustannukset ovat olleet arvioita pienempää. Alajärvellä ehkäisevän toimeentulotuen kustannukset ovat kuitenkin nousseet verrattuna edeltävän vuoden tilinpäätökseen. Vimpelissä myös ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakijamäärä on johtanut budjetin ylityksen. Hakijamäärä on ollut odotettua suurempaa, eikä se ole vielä tasaantunut Kela-siirron jälkeen.

3.1.6.13 Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen tehtävänä on järjestää ja tuottaa vammaispalvelulain ja -asetuksen ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain sekä omaishoidon tuesta annetun lain ja perhehoitajalain mukaisia palveluja.

Vammaispalvelulain ja asetuksen mukaisten vammaispalvelujen ja tukitoimien tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Palvelujen ja tukitoimien tulee edesauttaa vammaisen henkilön omatoimista suoriutumista. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja järjestetään silloin, kun vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai etuuksia muun lain nojalla. Kehitysvammaispalveluiden tehtävänä on tuottaa kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisia palveluja, mikäli muut palvelut tai vammaispalvelulain ja -asetuksen mukaiset palvelut eivät ole riittäviä tai soveltuvia henkilölle. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja, joihin asiakkaalla on subjektiivinen oikeus, ovat: palveluasuminen, kuljetuspalvelut, asunnon muutostyöt sekä henkilökohtainen apu. Harkinnanvaraisia eli määrärahasidonnaisia palveluja ovat: omaishoidontuki, asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet sekä muut avustukset.

Vammaispalvelun toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
Vammaispalveluihin tulevat hakemukset ja ilmoitukset käsitellään nopeasti sekä palvelut myönnetään lakien ja asetusten mukaisesti määräaikoja noudattaen.	Toimintakäytäntöjä tehostetaan sekä kehitetään edelleen toimivaksi ja selkeäksi. Palvelutarpeen arviointi tehdään viivytyksettä	Seurantatilastot käsittelyaikojen toteutumisesta; yhteydenotot ja ilmoitukset on käsitelty 7 arkipäivän sisällä. Palvelutarpeen arvioinnit / palvelut on myönnetty 3kk:n sisällä Päätösten määrä kasvanut verrattuna edeltävään vuoteen <ul style="list-style-type: none"> ▪ Alajärvi: 288 (v. 2017,204) ▪ Vimpeli: 87 (v. 2017, 57)
Vammaispalvelut ovat laadukkaita, tarpeenmukaisia ja oikea-aikaisia Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin	Tehdään asiakkaille palvelusuunnitelma sekä tarkistetaan aiemmat suunnitelmat tarpeenmukaisesti / säännöllisesti. Palvelusuunnitelmia tarkastaessa huomioidaan erityisesti asiakkaan nykytilanne suhteessa annettuihin palveluihin (mm. henkilökohtainen apu ja kuljetuspalvelut) Jatkuva asiakaspalaute otetaan käyttöön – asiakaspalaute käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin Otetaan kokeiluun henkilökohtainen budjetointi	Tehtyjen / päivitettyjen palvelusuunnitelmien määrä on vähentynyt verrattuna edeltävään vuoteen: yhteensä: 46 (v. 2017: 97) Asiakaspalaute on käytössä, mutta palautetta ei ole saatu. Toimintakeskusten toimintaa on kehitetty kohti osallistavaa työskentelyä. Perinteisiä toimintoja vähennetty luoden tilalle uusia, kehitelty toimintamuotoja. Henkilökohtaisen budjetin käyttöön-otto ei ole toteutunut, koska maa-kunnallisesti ei ole sovittu käytäntöjä ti varattu resursseja.

Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö	<p>Työntekijät osallistuvat täydennyskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä tarvittaessa työnohjaukseen</p> <p>Toteutetaan kehityskeskustelut ja tehdään niistä tarvittava yhteenveto ja toimenpiteet</p> <p>Työhyvinvointiin ja -turvallisuuteen kiinnitetään huomiota.</p>	<p>Kehittämisiltapäivät ovat toteutuneet (2krt/vuosi), henkilöstö on käynyt pääsääntöisesti 3-5 päivää/vuosi täydennyskoulutuksessa. Työnohjaus on toteutunut pääsääntöisesti yksilö- tai tiimi-kohtaisesti.</p> <p>Vuoden 2018 aikana kehittämisseskustelut on korvattu työhyvinvointikyselyllä.</p> <p>Uhkatilanteiden raportointi on kasvanut.</p>
---	---	---

Taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpide	Toteutunut 2018
Laitoshoidon määrä vähenee ja itsenäisen asuminen määrä kasvaa	<p>Laitoshoidossa olevien määrää vähennetään mahdollisuuksien mukaisesti</p> <p>Otetaan käyttöön ryhmämuotoisen ja tuetun asumisen yksikkö, tuetaan asumista yksityisillä vuokramarkkinoilla.</p>	<p>Laitoshoidossa olevien määrää ei ole pystytty vähentämään, mutta siihen kiinnitetään huomiota jatkuvasti. Omien yksiköiden (hoitokotien) käyttöaste on 90-100%. Palveluasumisessa/laitoshoidossa asuvien määrä; Alajärvi 24 ja Vimpeli 11 Itsenäisesti asuivien määrä yhteensä 17.</p> <p>8/2019 valmistuu palveluasumisen / tuetun asumisen yksikkö.</p>
Kuljetuspalvelukustannusten kasvua hillitään ja kuluja pienennetään.	Kuljetuspalvelua kehitetään järjestämällä kuljetuspalvelut keskitetysti kautta (ns. kutsuhjattu liikenne).	<p>Kuljetuspalvelujen kustannukset ovat pienentyneet kilpailutuksen myötä hieman verrattuna edelliseen vuoteen</p> <p>Kuljetuspalveluiden käyttäjien määrä on noussut hieman; Alajärvi 323 (v. 2017, 258) ja Vimpeli 100 (v. 2017, 91).</p>

Vammaispalvelujen toteutuneet muutokset	
Muutos	Toteutunut 2018
Perhekeskuksen perustaminen Alvar Aallon tie 2:een.	Toteutunut
Tuetun ja ohjatun asumispalveluyksikön valmistuminen, muuttovalmennus asukkaille.	Ei toteutunut; yksikkö valmistuu 8/2019
Lehtimäen toimintakeskus on todettu sisäilmatyöryhmässä sisätilaongelmien vuoksi käyttökelvottomaksi.	Toimintakeskus muuttanut uusiin tiloihin Lehtimäen palvelukeskukseen
Vaikeavammaisten kuljetuspalveluiden rakenteen muuttaminen niin, että kuljetuspalvelu järjestetään keskitetysti (ns. kutsuhjattu liikenne).	Toteutunut; Vpl mukaisten kuljetusten operointi (kuljetuskeskus) ja kuljetukset on kilpailutettu
Vammaispalveluhakemusten käsittely ja palvelutarpeen arviointi määräajoissa	Toteutunut

Muuta taloudesta ja toiminnasta vuodelta 2018:

- Vammaispalveluissa kustannusten kasvu johtuu erityisesti vammaispalvelulain mukaisten palvelutarpeiden kasvusta, joihin asiakkaalla on subjektiivinen oikeus (palveluasuminen, kuljetuspalvelut, henkilökohtainen apu ja asunnon muutostyöt). Kuljetuspalvelujen menot ovat olleet hieman arviota suuremmat, mutta kuitenkin hieman pienemmät verrattuna edeltävän vuoden tilinpäätöksen. Kustannusten kasvun hillitsemiseen on tartuttu kilpailuttamalla vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetusten välitystoiminta ja kuljetusmatkat. Toiminta on käynnistynyt 10/2018. Uuden toiminnan myötä on nähtävillä, että kustannukset ovat hieman pienentyneet.
- Henkilökohtaisen avun kasvu on johtunut osittain yksittäistapauksista, jotka ovat vaatineet suurta määrää henkilökohtaista apua ympäri vuorokauden selviytyäkseen. Joidenkin henkilökohtaista avustajaa tarvitsevien henkilöiden osalta on jouduttu käyttämään yksityistä palveluntuottajaa, joka on kalliimpaa kuin palkattu avustaja.
- Alajärvellä asunnon muutostöiden tarve on ollut huomattavasti arviota ja edeltävän vuoden tilinpäätöstä pienempää, mutta sen sijaan välineiden, laitteiden ja koneiden tarve on ollut arviota ja edeltävän vuoden tilinpäätöstä suurempaa. Vimpelissä asunnon muutostöiden tarve on ollut hieman arviotua suurempaa, johtuen mm. siitä, että Vimpelin kunta / tekninen toimi on osittain tehnyt muutostöitä ilman palvelutarpeen arviointia ja siitä tehtävää päätöstä. Asunnon muutostyöt ovat kuitenkin huomattavasti pienemmät verrattuna edeltävän vuoden tilinpäätökseen.
- Asumispalveluista Alajärvellä tilapäisen asumisen tarve, ohjattu palveluasuminen muualla sekä palveluasuminen kotona ovat olleet huomattavasti arviota ja edellistä tilinpäätöstä pienempää. Sen sijaan asumispalveluista erityisenä kuluna nousee tehostettu palveluasuminen muualla. **Vimpelissä** asumispalveluista tilapäisen asumisen tarve, tehostettu palveluasuminen muualla sekä palveluasuminen kotona ovat olleet huomattavasti arviota ja edellistä tilinpäätöstä suurempaa. Asumispalveluista erityisenä nousee tehostettu palveluasuminen muualla. Nousut selittyvät molempien kuntien osalta alkuvuodesta 2018 tehdyllä kahdella sijoituksella asumisyksikköihin, johon liittyy myös vahva henkilökohtaisen avun tarve. Muualla asumiseen liittyy myös uusien asiakkaiden osalta käynnistynyt päivätoiminta, joka on kasvattanut kuluja
- Alajärvellä laitoshoidon kulut ovat kasvaneet, eikä niiden osalta olla pysytty arviossa, mutta kulut ovat kuitenkin pienentyneet (-82 952 euroa) verrattuna edeltävän vuoden tilinpäätökseen. Vimpelissä laitoshoidon kulut ovat pysyneet arviossa ja pienentyneet edeltävään tilinpäätökseen verrattuna.
- Eskoossa toteutettavien tutkimus- ja neuvolapalveluiden tarve on ollut arviota suurempaa verrattuna myös edeltävän vuoden tilinpäätökseen.
- Omaishoidontuki on ollut arviota suurempaa, mutta laskenut hieman verrattuna edeltävän vuoden tilinpäätökseen. Kaikille kriteerit täyttävälle on myönnetty erityislasten omaishoidon tuki.
- Kehitysvammaisten ryhmälomituksen tarve on ollut arviota suurempaa ja enemmän apua tarvitsevien vaikeavammaisten lasten vuorokausihinta on noussut. Tämä on lisännyt kustannuksia verrattuna myös edeltävän vuoden tilinpäätökseen.

Muuta mainittavaa sosiaalipalveluista vuodelta 2018:

- Sosiaalitoimiston (aikuissosiaalityö, lastensuojelu ja lapsiperheiden sosiaalityö, vammaispalvelut sekä toimistotyö) henkilöstön osalta on tehty AVI:n keväällä 2017 tekemän tarkastuksen ja sitä seuranneen pyynnön pohjalta työn psykososiaalisten kuormitustekijöiden ja riskien kartoitus syksyllä 2017. Selvityksessä on noussut esille ko. henkilöstön vahva psyykkinen kuormittavuus. Raportissa todetaan, että työmäärää tulisi edelleen pyrkiä mitoittamaan resurssien mukaiseksi. Lisää ja toimivampaa yhteistyötä kaivataan ja tarvitaan yli tiimirajojen. Psykososiaalisen kuormituksen selvityksessä nousseisiin riskitekijöihin on pyritty vaikuttamaan tehdyn toimenpidelistauksen myötä.
- Uhka/vaaratilanteiden ilmoitusmäärä on kasvanut edellisestä vuodesta. Vuonna 2018 määrä oli 38 (vuonna 2017 yhteensä 28). Ilmoituksista on tehty suurin osa hoitokoti Sateenkaaresta. Ilmoituksista on informoitu/keskusteltu tapahtuneesta, suunniteltu kehittämistoimenpiteitä tai viety eteenpäin ylemmälle tasolle tai konsultoitu asiantuntijoita. Suurin osa (20) tapahtuman tyypistä on väkivalta.

Kustannustaulut Vimpeli

VIMPELI HALLINTO	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Toimielimet				
Kulut	5 300	6 870	6 563	95,5 %
Tuotot	0	0	0	
Netto	5 300	6 870	6 563	95,5 %
Projektit				
Kulut	3 645	1 873	2 362	126,1 %
Tuotot	114	0	0	
Netto	3 531	1 873	2 362	126,1 %
Toimielimet + projektit yht.	8 831	8 742	8 925	102,1 %

Kustannukset jaetaan asukasluvun suhteessa

VIMPELI TERVEYSPALVELUT	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
VASTAANOTTOPALVELUT				
Avohoito/Vastaanottotoiminta				
Kulut	970 335	953 429	951 655	99,8 %
Tuotot	156 890	91 657	133 487	145,6 %
Netto	813 445	861 772	818 168	94,9 %
Laboratoriotutkimukset				
Kulut	98 260	115 000	105 231	91,5 %
Tuotot	0	0	0	
Netto	98 260	115 000	105 231	91,5 %
Röntgentutkimukset				
Kulut	36 767	34 000	36 719	108,0 %
Tuotot	0	0	0	
Netto	36 767	34 000	36 719	108,0 %
Terveysneuvonta				
Kulut	155 985	166 106	142 850	86,0 %
Tuotot	2 519	1 361	2 688	197,5 %
Netto	153 466	164 745	140 162	85,1 %
VASTAANOTTO + TERVEYSNEUVONTA YHTEENSÄ				
Kulut	1 261 347	1 268 534	1 236 456	97,5 %
Tuotot	159 408	93 018	136 175	146,4 %
Netto	1 101 939	1 175 516	1 100 280	93,6 %

VIMPELI TERVEYSPALVELUT	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
ERIKOISSAIRAANHOITO	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	4 369 031	4 100 000	3 945 731	96,2 %
Tuotot	5 858	0	0	
Netto	4 363 174	4 100 000	3 945 731	96,2 %
SUUN TERVEYDENHUOLTO	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	384 633	353 842	430 573	121,7 %
Tuotot	98 393	89 406	103 759	116,1 %
Netto	286 240	264 436	326 815	123,6 %
ELÄINLÄÄKINTÄ JA YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	71 536	87 900	72 074	82,0 %
Tuotot	0	0	0	
Netto	71 536	87 900	72 074	82,0 %
TYÖTERVEYSHUOLTO*	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	182 878	228 753	183 214	80,1 %
Tuotot	166 194	228 753	171 346	74,9 %
Netto	16 683	0	11 868	
*nettobudjetointi, ali/ylijäämä jaetaan asukasluvun mukaan jäsenkunnille				
TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	6 269 425	6 039 030	5 868 048	97,2 %
Tuotot	429 853	411 177	411 280	100,0 %
Netto	5 839 572	5 627 853	5 456 768	97,0 %

VIMPELI HOIVA- JA HOITOPALVELUT	TP2017	TA2018 kv 17.12.2018 § 95	TOT 1-12 2018	TOT %
HOIVA JA HOITO				
Omaishoidon tuki	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	131 868	154 820	142 304	91,9 %
Tuotot	0	0	9 569	
Netto	131 868	154 820	132 735	85,7 %
Asiakasohjausyksikkö	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	21 012	64 834	52 911	81,6 %
Tuotot	273	0	415	
Netto	20 739	64 834	52 496	81,0 %

VIMPELI HOIVA- JA HOITOPALVELUT	TP2017	TA2018 kv 17.12.2018 § 95	TOT 1-12 2018	TOT %
Kotihoito	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	757 375	760 945	928 562	122,0 %
Tuotot	145 365	122 873	169 290	137,8 %
Netto	612 010	638 072	759 271	119,0 %
Päiväkeskus	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	132 849	135 665	131 042	96,6 %
Tuotot	10 954	9 731	12 878	132,3 %
Netto	121 896	125 934	118 164	93,8 %
Palveluasuminen/Tehostettu palveluasuminen	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	2 677 464	2 848 491	2 869 967	100,8 %
Tuotot	721 704	700 663	755 386	107,8 %
Netto	1 955 760	2 147 828	2 114 581	98,5 %
Akuuttihoito/Omat/Ostetut	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	597 451	589 867	597 729	101,3 %
Tuotot	111 562	104 407	86 949	83,3 %
Netto	485 889	485 460	510 780	105,2 %
HOIVA JA HOITO YHTEENSÄ	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	4 318 020	4 554 622	4 722 515	103,7 %
Tuotot	989 858	937 674	1 034 488	110,3 %
Netto	3 328 162	3 616 948	3 688 026	102,0 %
KUNTOUTUS	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	223 305	257 081	256 761	99,9 %
Tuotot	6 481	3 515	10 585	301,1 %
Netto	216 824	253 566	246 176	97,1 %
HOIVA- JA HOITOPALVELUT YHTEENSÄ	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	4 541 325	4 811 703	4 979 275	103,5 %
Tuotot	996 338	941 189	1 045 073	111,0 %
Netto	3 544 987	3 870 514	3 934 202	101,6 %

VIMPELI SOSIAALIPALVELUT	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
AIKUISTEN PALVELUT				
Mielenterveyspalvelut	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	300 592	307 587	308 616	100,3 %
Tuotot	8 208	8 220	12 033	146,4 %
Netto	292 384	299 367	296 582	99,1 %
Päihdepalvelut	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	45 636	63 692	28 090	44,1 %
Tuotot	109	0	69	
Netto	45 527	63 692	28 021	44,0 %
Sosiaalityö, asiakasperheet	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	28 133	39 615	35 916	90,7 %
Tuotot	349	0	213	
Netto	27 784	39 615	35 702	90,1 %
Toimeentulotuki	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	92 142	73 500	130 031	176,9 %
Tuotot	18 891	18 500	8 800	47,6 %
Netto	73 251	55 000	121 231	220,4 %
Työllistämistoiminnan piirissä olevat	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	88 205	102 757	95 207	92,7 %
Tuotot	3 973	5 000	2 952	59,0 %
Netto	84 232	97 757	92 255	94,4 %
AIKUISTEN PALVELUT YHTEENSÄ	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	554 707	587 151	597 859	101,8 %
Tuotot	31 530	31 720	24 067	75,9 %
Netto	523 177	555 431	573 792	103,3 %

VIMPELI SOSIAALIPALVELUT	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
PERHEPALVELUT				
Lapsiperheiden avopalvelut	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	148 075	168 991	165 257	97,8 %
PERHEPALVELUT				
Lapsiperheiden avopalvelut	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	148 075	168 991	165 257	97,8 %
Tuotot	2 903	926	2 825	305,1 %
Netto	145 172	168 066	162 432	96,6 %
Lastensuojelu	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	128 515	99 139	84 072	84,8 %
Tuotot	14 699	0	15 144	
Netto	113 816	99 139	68 928	69,5 %
Kodin ulkopuolelle sijoitetut	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	303 863	256 864	153 371	59,7 %
Tuotot	23 194	19 500	6 092	31,2 %
Netto	280 669	237 364	147 279	62,0 %
PERHEPALVELUT YHTEENSÄ	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	580 453	524 994	551 967	105,1 %
Tuotot	40 796	20 426	25 985	127,2 %
Netto	539 657	504 569	525 981	104,2 %
Avopalvelut	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	233 098	224 132	245 506	109,5 %
Tuotot	618	0	4 493	
Netto	232 481	224 132	241 013	107,5 %
Avustukset	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	222 383	186 500	250 376	134,2 %
Tuotot	0	0	746	
Netto	222 383	186 500	249 630	133,8 %
Asumispalvelut	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	623 842	663 980	671 073	101,1 %
Tuotot	106 710	108 456	89 287	82,3 %
Netto	517 132	555 525	581 786	104,7 %
Kehitysvammaisten laitoshoido	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	197 229	156 000	155 650	99,8 %
Tuotot	0	0	0	
Netto	197 229	156 000	155 650	99,8 %
VAMMAISPALVELUT YHTEENSÄ	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	1 276 552	1 230 612	1 322 605	107,5 %
Tuotot	107 328	108 456	94 526	87,2 %
Netto	1 169 225	1 122 156	1 228 079	109,4 %
SOSIAALIPALVEUT YHTEENSÄ	TP2017	TA2018	TOT 1-12 2018	TOT %
Kulut	2 411 713	2 342 758	2 472 431	105,5 %
Tuotot	179 654	160 602	144 579	90,0 %
Netto	2 232 059	2 182 156	2 327 852	106,7 %

3.1.7. Alajärven sivistyslautakunta

Alajärven sivistyslautakunta tuottaa Vimpelin sivistys-, varhaiskasvatus- ja vapaa-aikapalvelut ostopalvelusopimuksella. Sivistyslautakunnassa on 7 jäsentä. Alajärven kaupunki nimeää lautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Vimpelin kunnalla on yksi edustaja puhe- ja läsnäolo-oikeudella. **Vimpelin kunnan organisaatiossa on kunnan oma tilaajalautakunta.**

Sivistyslautakunnan kokoonpano (Kvalt 5.6.2017 § 55)

Varsinainen jäsen

Juha Hauta-aho, pj.
Tuomo Tallbacka, vpj.
Aino-Maija Ojala
Ulla Takala
Keijo Pesu
Ulla Aninko-Rajala
Heikki Honko

**Vimpelin kunnan edustaja (puhe- ja läsnäolo-oikeus):
Hannu Takala**

Talousarvion toteutuminen

Alajärven sivistyslautakunnan koko talousarvio toteuma 97,9 %

Koko talousarvio 26 949 306 € alittui 553 454 €

Kunnittain talousarvio 2018 toteutui seuraavasti:

Alajärvi toteuma 98,4 %. Alitus 362 480 € johtui pääosin esi- ja perusopetuksen kulujen alittumisesta.

Vimpeli toteuma 96,00 %. Alitus 190 974 € johtui pääosin esi- ja perusopetuksen sekä lukio-opetuksen kulujen alittumisesta. Lisäksi kotihoidontuki alittui 57 000 €.

Sivistystoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2018 / toteutuminen

Sivistystoimen toiminta- ja toimitilaverkkosuunnitelma vuosille 2018-2021

Toiminta- ja toimitilaverkkosuunnitelma valmistui keväällä 2018 ja Alajärven kaupunginvaltuusto käsiteli sen 23.4.2018.

Tavoite toteutui.

Perusopetuksen 9. luokalta päättötodistuksen saaneista oppilaista 100 % aloittaa toisen asteen koulutuksen syksyllä 2018

Kaikki Alajärven yläkoulun päättötodistuksen saaneet 103 oppilasta ja **Vimpelin** 47 oppilasta aloittivat toisen asteen koulutuksen.

Tavoite toteutui

Kirjastopalvelut pysyvät Opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja läänin keskitasolla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuositukset	Länsi- ja Sisä-Suomi (vuosi 2017)	Alajärvi	Vimpeli	Toteutuma
Fyysiset käynnit 10 kpl/asukas/vuosi	8,78	16,91	6,44	Opetus- ja kulttuuriministeriön suositukseen pääsi Alajärvi. Alajärvi ylsi myös läänin keskiarvoon.
Lainaukset 20 lainaa/asukas/vuosi	17,38	18,66	15,21	Alajärvi pääsi läänin keskiarvoon.
Verkkoasiointitapahtumia 10/asukas/vuosi	4,61	2,73	2,77	Tavoitteita ei saavutettu.
Henkilöstömäärä 0,8-1 htv/1000 asukasta	0,74	0,62	0,88	Vimpeli pääsi tavoitteisiin, Alajärvi ei.
Kirjahankinnat 300-400 kirjaa/1000 asukasta	323,34	472,89	549,43	Tavoitteet saavutettiin kaikilta osin.
Lehtivuositietoja 15-20 kpl/1000 asukasta	14,63	15,46	18,49	Tavoitteet saavutettiin kaikilta osin.

Keskiarvoluvut ovat vuoden 2017 lukuja, koska vuoden 2018 lukuja ei ole vielä käytössä.

Tavoite ei toteutunut.

Vapaa-aika: Liikunta- ja nuorisotoimen yhteistyön lisääminen muiden sivistystoimen toimijoiden kanssa.

Edistettiin perheliikuntaa ja eri väestöryhmien mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa, järjestämällä eri hallintokuntien sekä kolmannen sektorin kanssa liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotapahtumia kaupungin/kunnan keskustassa ja eri kylillä sekä tarjoamalla Pallohalliin yleisövuoroja. Lähennettiin liikuntaa ja nuorisotyötä kulttuurin muihin osa-alueisiin.

Vimpelin liikuntatapahtumia 40 kpl /2 436 osallistujaa (v. 2017 liikuntatapahtumia 35 / osallistujia 2 621).

Tavoite toteutui.

Museotoimi: Pesäpallo- ja suksitehdasmuseoiden kävijämäärän kasvattaminen.

Kävijämäärä v. 2018 oli 480 kävijää (v. 2017 oli 450 kävijää).

Tavoite toteutui.

Yhteenveto Vimpeli

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TP 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018:stä	TP 2018 % TP 2017:stä
Sivistystoimen projektit	11 509	0	13 095	13 095		14
Perhepäivähoito	145 078	146 093	134 312	-11 781	-8	-7
Erityisvarhaiskasvatus	11 184	12 502	10 986	-1 516	-12	-2
Päiväkotihoido	561 299	615 986	616 332	346	0	10
Kotihoidontuki	166 664	176 400	119 303	-57 097	-32	-28
Esi- ja perusopetus	2 958 547	3 133 678	3 032 840	-100 838	-3	3
Kuraattoritoiminta	33 907	33 570	33 714	144	0	-1
Lukio-opetus	121 358	155 523	125 146	-30 377	-20	3
Kansalaisopisto	51 619	59 238	51 841	-7 397	-12	0
Musiikkiopisto	71 246	71 134	73 494	2 360	3	3
Kirjasto	202 903	216 571	210 124	-6 447	-3	4
Kulttuuriavustukset	0	7 600	3 025	-4 575	-60	
Museo	5 385	2 762	4 063	1 301	47	-25
Liikuntatoimi	125 023	134 569	135 719	1 150	1	9
Nuorisotoimi	58 131	59 526	70 185	10 659	18	21
	4 523 853	4 825 152	4 634 178	-190 974	-4	2

3.1.7.1. Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimenjohtaja Esa Kaunisto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Sivistystoimen hallinnon talousarvion toteuma oli 345 862 €, josta lautakuntahallinto 13 550 € ja sivistystoimen hallinto 332 312 €.

Hallinnon nettomenot jaettiin kunnittain seuraavasti

Alajärvi 265 518 € 76,77%

Vimpeli 80 344 € 23,23%

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2018-2021

Tavoitteiden tehtävänä on tukea uuden strategian mukaisia kriittisiä menestystekijöitä

- **Yhteistyö**
 - o sisäinen
 - o poikkihallinnollinen
 - o kolmas sektori
- **Laadukkaat sivistyspalvelut**
 - o laadun hallinta organisaatiomuutoksen jälkeen
 - o laadunarviointisuunnitelman uudistaminen ja tulosten hyödyntäminen
 - o kaupunkilaisten hyvinvoinnin näkökulman toteutuminen palvelujen tuottamisessa
- **Henkilöstö**
 - o perehdyttämissuunnitelma

- työhyvinvointi
- ammattitaidon ylläpito
- kehityskeskustelut 100 %
- koulutussuunnitelma

- **Taloudellisuus**

- lautakuntien yhdistämisen taloudellisuus

Yhteistyö

Osaava-ohjelman loputtua henkilöstön koulutusta on suunnattu digitaaliseen osaamiseen toimintaympäristöjen, materiaalin ja laitteiston tasolla. Koulutusta ja ohjausta toteutetaan hallintokunnan sisäisesti oman ICT-ohjaajan ja digitutorien avulla.

Laadukkaat sivistyspalvelut

Toiminnan laadun kehittämiseksi ja taloudellisuuden parantamiseksi sivistystoimi on aktiivisesti hakenut harkinnanvaraista rahoitusta Opetushallituksen ja Opetus- ja kulttuuriministeriön hankkeista sekä muista lähteistä.

Hankkeisiin rahoitusta myönnettiin seuraavasti:

Varhaiskasvatukselle ja perusopetukselle on myönnetty rahoitusta lukuvuosille 2017-2018 ja 2018-2019 seuraavasti:

Erityisopetuksen laadun kehittäminen I 48 000 € ja II 80 000 €

Nuoret Värkkärit 43 300 €

Kielikylpy-projekti II 45 000 €

Yhdessä hyvä tulee 29 200 €

Kerhotoiminnan kehittäminen Alajärvi 15 000 €

kerhotoiminnan kehittäminen Vimpeli 3 000 €

Liikkuva koulu Alajärvi 30 000 €

Liikkuva koulu Lukio Vimpeli 24 000 €

Erasmus-partnerikoulu 34 720 €

Lukiotoiminnalle haettuja avustuksia myönnettiin lukuvuodelle 2018-2019 seuraavasti:

Silta Japaniin-hanke II-vaihe hanke sai Scandinavia-Japan Sasakawa Foundation, Suomen osastolta 2 000 € avustuksen opettajien vierailuun Japanissa. Avustusta voi käyttää v. 2018 loppuun.

Pohjalta pintaan: 6 lukion yhteinen hanke 96 000 €

Kirjastotoimi

Lukuiloa 5 000 €

Lukutaitoa 6 000 €

Vapaa-aika

Valkealampi-projekti 25 568 €

Lasten ja nuorten kerhotoiminta 2 000 €

Museotoimi ja kulttuuritoimi

Elävä Aalto 42 160 €

Matkailua Alajärven Aalloilla 35 960 €

Musiikkiopisto

Kolmen musiikkiopiston yhteinen (Alajärven musiikkiopisto, Härmänmaan musiikkiopisto ja Panulaopisto) Yhdessä eteenpäin-hanke 18 000 €

Kansalaisopisto

Aikuisten digitaalitaidot 15 000 €

Sivistystoimen yksiköihin on jatkettu suunnitelmallisesti moniammatillisen työryhmän sekä aluehallintoviraston suorittamia tarkastuksia. Tarkastusten tarkoituksena on taata työntekijöille ja asiakkaille turvallinen ja laadukas työ- ja toimintaympäristö työsuojeluun ja työturvallisuuteen liittyvät näkökulmat huomioon ottaen.

Henkilöstö

Henkilöstön koulutusta on toteutettu maakunnallisen Etelä-Pohjanmaan kesäyliopiston hallinnoiman Osaaja-hankkeiden puitteissa. Osaaja-ohjelma on kulttuuriministeriön rahoittama määräaikainen, valtakunnallinen opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämisohjelma.

Taloudellisuus

Sivistyslautakunta on alittanut annetun talousarvion.

Sivistyslautakunta on kokoontunut vuoden 2018 aikana 11 kertaa ja käsitteli 109 pykälää.

3.1.7.2. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspäällikkö Hanna Luoma-aho

Talousarvion toteutuminen

Alajärven kaupunki	99,3 %	alitus 26 747 €
Vimpelin kunta	92,6 %	alitus 70 048 €

Varhaiskasvatuksen talousarvio alittui sekä Alajärvellä että Vimpelissä. Molemmissa kunnissa toimintatuottojen osuus oli hieman arvioitua suurempi. Henkilöstökulut ylittyivät pääosin takautuvasti maksettujen korvausten ja sijaiskustannusten vuoksi. Perheille maksettavien avustusten kustannukset alittuivat vähentyneen kotihoidon tuen käytön vuoksi. Palvelujen ja tarvikkeiden ostojen osalta talousarvio toteutui molemmissa kunnissa suunnitellusti.

Tavoitteiden toteutuminen

Varhaiskasvatuksen tavoitteet kaudelle 2018-2020 olivat henkilöstön pedagogisen osaamisen lisääminen ja varhaiskasvatuksen sisältöjen kehittäminen koulutusten avulla, hoitoaikaperusteisen laskutuksen tarpeen ja erilaisten toimintamallien selvittäminen, kielikylpytoiminnan aloittaminen varhaiskasvatuksessa sekä liikunnan lisääminen ja liikkuvan elämäntavan tukeminen varhaiskasvatuksessa.

Pedagogista osaamista on tuettu Etelä-Pohjalaisen varhaiskasvatuksen täydennyskoulutusmallin Eteväen koulutuksilla. Varhaiskasvatuksen esimiesten ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan johdolla käynnistettiin pienryhmätoiminnan kehittämisprojekti tukemaan kasvattajia varhaiskasvatuksen arjessa. Henkilöstö on heille suunnatuissa arviointi- ja hyvinvointikyselyissä antanut hyvää palautetta koulutusten saatavuudesta.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain astuessa voimaan maaliskuussa 2017 moni kunta siirtyi käyttämään tuntiperusteista laskutusta. Varhaiskasvatuksen hallinnossa on perehdytty erilaisiin laskutus-tapoihin ja muiden kuntien kokemuksiin laskutusmallin muutoksesta. Selvityksen perusteella ei ole nähty tarvetta muuttaa nykyistä päiväperusteista laskutusta.

Kielirikasteinen englannin kielen opetus aloitettiin syksyllä 2018. Alueelle palkattiin kolme kiertävää työntekijää, jotka ovat antaneet englannin kielen opetusta alueen 4-8 vuotiaalle lapsille keskimäärin kaksi tuntia viikossa. Huoltajille ja työntekijöille suunnatut palautekyselyt opetuksen vaikuttavuudesta valmistuvat maaliskuussa 2019.

Osa Alajärven varhaiskasvatuksen yksiköistä on vuoden 2018 aikana liittynyt Ilo kasvaa liikkuen-ohjelmaan, jonka tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle liikkumisen ilo sekä riittävä päivittäinen fyysinen aktiivisuus. Ohjelmaa toteutetaan oman yksikön lähtökohdista, pienten askelten ideologialla sekä jatkuvan kehittämisen mallia hyödyntäen. Tavoitteena on, että kaikki varhaiskasvatuksen yksiköt ovat mukana ohjelmassa vuoden 2020 loppuun mennessä.

Perhepäivähoito

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TP 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018 :stä	TP 2018 % TP 2017 :stä
Tuotot	-22 976	-16 300	-17 771			
Kulut	168 053	162 393	152 082			
Netto	145 077	146 093	134 312	-11 781	-8	-7

Tuottajan viesti tilaajalle:
Vimpelissä työskentelee kolme omassa kodissaan toimivaa perhepäivähoitajaa. Perhepäivähoidon talousarvio alittui noin 12 000 euroa, joka johtui pääasiassa henkilösivukulujen ja palveluiden ostojen (tilitoimisto- ja ICT-palvelut) ennakoitua pienemmistä kustannuksista.

Tilaajan sitova tekstiperustelu:

Erityisvarhaiskasvatus

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TP 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018:stä	TP 2018 % TP 2017:stä
Tuotot	0	-200	0			
Kulut	11 184	12 702	10 986			
Netto	11 184	12 502	10 986	-1 516	-12	-2

Tuottajan viesti tilaajalle:
Erityisvarhaiskasvatuksen tuote sisältää kiertävän varhaiskasvatuksen erityisopettajan kustannukset. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluja käytetään sekä perhepäivähoidossa että Metsätarhan päiväkodilla. Hän havainnoi lapsia, konsultoi ja suunnittelee tarvittavia tukitoimia yhdessä kasvattajien ja huoltajien kanssa. Talousarviopoikkeama koostuu pienistä muutoksista henkilöstökuluissa ja palveluiden ostoissa.

Tilaajan sitova tekstiperustelu:

Päiväkotihoido

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TP 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018:stä	TP 2018 % TP 2017:stä
Tuotot	-124 205	-82 300	-116 525			
Kulut	685 505	698 286	732 858			
Netto	561 300	615 986	616 332	346	0	10

Tuottajan viesti tilaajalle:

Päiväkotihoido sisältää Metsätarhan päiväkodin ja Aapiskujan esioppilaiden kerhotoiminnan. Laskevasta syntyvyydestä huolimatta Metsätarhan päiväkodin asiakasmäärät pysyivät aiempien vuosien tasolla. Päiväkotihoidon talousarvio toteutui lähes suunnitellusti: asiakasmaksutuottoja saatiin arvioitua enemmän, joka riitti kattamaan pääosin sijaiskoulujen johdosta ylittyneet henkilöstökustannukset.

Tilaajan sitova tekstiperustelu:

Kodinhoidontuki

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TP 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018:stä	TP 2018 % TP 2017:stä
Tuotot	0	0	0			
Kulut	166 664	176 400	119 303			
Netto	166 664	176 400	119 303	-57 097	-32	-28

Tuottajan viesti tilaajalle:

Laskevasta syntyvyydestä ja perheiden valinnoista johtuen lasten kotihoidon tukea käytettiin ennakoitua vähemmän. Perheille maksettavien avustusten määrä alittui 57 000 euroa.

Tilaajan sitova tekstiperustelu:

3.1.7.3. Esi – ja perusopetus**Sivistystoimenjohtaja Esa Kaunisto****Talousarvion toteutuminen**

Alajärvi	96,70 %	alitus 409 631 €
Vimpeli	96,80%	alitus 100 838 €

Talousarvion alittuminen johtui pääosin henkilöstökulujen, asiakaspalveluiden ostojen ja hankintojen alittumisesta.

Toiminnalliset tavoitteet 2018-2021

Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen oman ja valtakunnallisen koulutuksen avulla

Koulujen yhteinen teema lukuvuodelle on 1.8.2016 käyttöön otetun uuden opetussuunnitelman jalkauttaminen ja jatkovalmistelu.

Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma OPS2016 otettiin käyttöön 1.8.2016 alkaen kaikissa alueen 1.-6. luokkien opetusta antavissa kouluissa. Lukuvuonna 2017-2018 uuden opetussuunnitelman mukainen opetus tapahtuu 1.-8. vuosiluokkien oppilaille.

Tavoite on toteutunut ja valmistelutyö jatkuu edelleen lukuvuonna 2018-2019

Alajärven yläkoulun kuntoutusluokan perustaminen ja opetuksen aloittaminen 1.8.2018.

Luokka on perustettu ja se on aloittanut toimintansa. Tavoite toteutui.

Kaksikielisen opetuksen aloittaminen Alajärvellä ja Vimpelissä

kaksikielinen opetus on aloitettu kaikissa varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen yksiköissä. Tavoite on toteutunut.

Oppilasmäärä 31.12.2018

Perusopetuksen oppilaskehitys 2010-2018												
Alajärvi						Vimpeli						
	alakoulut	yläkoulut	lukio	esiop		alakoulut				esioppilaat		
	sis.esiop				Kaikki yht	sis.esiop.	yläkoulut	lukio		päiväkodeissa	yht	
2018	886	341	194	8	1429	2018	225	113	78	0	416	
2017	899	337	206	6	1448	2017	240	112	77	0	429	
2016	884	367	186	6	1443	2016	251	104	67	0	422	
2015	873	344	180	18	1415	2015	243	110	68	0	421	
2014	869	433	183	21	1506	2014	266	102	54	0	422	
2013	856	422	204	40	1522	2013	269	112	53	0	434	
2012	861	450	221	36	1568	2012	280	117	73	0	470	
2011	907	418	213	30	1568	2011	267	122	78	3	470	
2010	908	419	222	32	1581	2010	255	116	84	2	457	

Esi- ja perusopetus

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TP 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018:stä	TP 2018 % TP 2017:stä
Tuotot	-36 876	-20 080	-62 539			
Kulut	2 995 423	3 153 758	3 095 380			
Netto	2 958 547	3 133 678	3 032 840	-100 838	-3	3

Tuottajan viesti tilaajalle:

Toteuma 31.12.2018: Talousarvio on alittunut 100 838 € (henkilöstökulut alittuivat 71 129 € ja tarvikkeiden ostot 29 018 €)

Suurtuote pitää sisällään esi- ja perusopetuksen, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä perusopetuksen hankkeet (kerhotoiminnan

kehittäminen, liikkuva koulu Vimpeli, Osaaja 2018)

Nettokustannukset oppilasta kohti kouluittain: Aapiskuja 8 260,83 €, (v. 2017 7 904,10 €) Vimpelin yhteiskoulu 9 098,09 € (v. 2017 8 613,35 €).

Tilaajan sitova tekstiperustelu:

3.1.7.4. Lukio-opetus

Rehtori Marko Timo

Vimpeli

80,5%

alitus 30 377€

Vimpelin lukio

Rehtori Marko Timo

Talousarvion toteutuminen

Valtionosuutta Alajärven kaupunki sai Vimpelin lukion osalta 631 450 euroa (76,8 opiskelijaa). Vimpelin kunta maksaa Alajärven kaupungille valtionosuuden ylimenevän osan. Vuonna 2018 maksuosuus on 125 46 euroa (TA2018: 155 523 euroa). Vimpelin kunnan ennakoitua pienempi maksuosuus johtuu suuremman opiskelijamäärän tuomasta valtionosuudesta.

Tavoitteiden toteutuminen

Opiskelijoilla on mahdollisuus luoda omia oppimispolkuja ja osan kursseista voi suorittaa virtuaalisesti, videoneuvotteluopetuksen välityksellä tai Google meet-palvelulla tai muuten verkko-opiskeluna. Koulu on valmistautunut vähitellen digioppimisen haasteisiin. Sähköisen opiskelun edistämiseksi hankittiin opiskelijoiden käyttöön omavastuuhinnalla kannettavia tietokoneita.

Tokiolaisen Jiuy Gakuen –koulun kanssa tehtävä yhteistyö jatkui vuonna 2018. Neljä japanilaista opiskelijaa oli kahden viikon vaihdossa Alajärvellä ja Vimpelissä elokuussa ja vastaavasti kaksi Vimpelin lukion opiskelijaa oli Tokiossa huhtikuussa. Yksi Vimpelin lukion opettajista tutustui yhteistyökouluun lokakuussa 2018. Lukion jatkajat tekivät toukokuussa onnistuneen leirikoulumatkan Kroatiaan.

Vimpelin lukio on mukana kuuden Järvisseudun ja Härmänmaan lukion yhteishankkeessa ”Pohjalta pintaan – vesi tutkimuskohteena”. Kaksivuotinen hanke alkoi syksyllä 2017. Lukuvuonna 2017-18 hankkeen kohokohta oli toukokuun teemaviikko. Järvisseudun lukioiden opetuksellinenkin yhteistyö on tiivistä, mikä mahdollistaa lukioiden laajan kurssitarjonnan. Vuonna 2018 yhteistyökursseja on ollut venäjän, espanjan ja ranskan kielissä, fysiikassa, maantieteessä ja biologiassa. Lukioiden aineenopettajat tekevät muutoinkin tiivistä yhteistyötä omien oppiaineiden opetuksessa ja eri hankkeiden yhteydessä. Opetushallitus käynnisti pilottihankkeet ”Liikkuvaan opiskeluun”. Vimpelin lukio sai tähän rahoitusta ensimmäisten toisen asteen koulujen mukana. Hankkeet alkoivat syksyllä 2017 ja hanke sai jatkorahoitusta kesällä 2018. Hankkeen rahoituksella Vimpelin lukiossa tarjotaan mm. personal trainerin palveluita kaikille opiskelijoille.

Lukiot markkinoivat toimintaansa yksin ja yhdessä mm. tiedotusvälineissä ja sähköisissä ympäristöissä. Lukiota markkinoidaan mm. naapurikuntien vanhempainilloissa ja 9. luokkien oppilaiden tutustumispäivillä. Lukiota on erityisesti markkinoitu Vetelin ja Halsuan suuntaan. Lukion palloilulinjaa on markkinoitu koko Suomeen erilaisilla artikkeleilla painetuissa ja sähköisissä välineissä.

Opiskelijoiden oppimistulokset olivat erinomaisia, mikäli sitä mitataan yo-kirjoitustuloksilla. Vimpelin lukio oli toiseksi paras Etelä-Pohjanmaan lukio, kun vertailtiin ylioppilastutkinnon pakollisten aineiden keskiarvoja keväällä 2018. Opiskelijat sijoittuvat hyvin jatko-opiskelupaikkoihin ja lukio-opiskelun keskeyttäneiden määrä on vähäinen.

Henkilökunnan rekrytointi on onnistunut hyvin, koska on saatu töihin motivoituneita ja osaavia opettajia. Henkilökunta on saanut koulutuksellista tukea mm. koulun hankkeiden, Opinlakeus-verkoston ja Osaaja-hankkeen kautta.

Lukio-opetus

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TP 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018:stä	TP 2018 % TP 2017:stä
Tuotot	-628 057	-605 850	-676 528			
Kulut	749 415	761 373	801 674			
Netto	121 358	155 523	125 146	-30 377	-20	3

Tuottajan viesti tilaajalle:

Valtionosuutta Alajärven kaupunki sai Vimpelin lukion osalta 631 450 euroa (76,8 opiskelijaa). Vimpelin kunta maksaa Alajärven kaupungille valtionosuuden ylimenevän osan. Vuonna 2018 maksuosuus on 125 146 euroa. (TA2018: 155 523 euroa).

Vimpelin kunnan ennakoitua pienempi maksuosuus johtuu suuremman opiskelijamäärän tuomasta valtionosuudesta.

Talousarvioon asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hyvin: Opiskelijoilla on mahdollisuus luoda omia oppimispolkuja, kansainvälisyys Hankkeita on toteutunut, lukioiden välinen yhteistyö on tiivistä, lukio on vetovoimainen, erilaisissa lukiovertailuissa yllettiin erinomaisiin tuloksiin mitattaessa yökirjoitustuloksilla ja opettajilla on mahdollisuus kouluttautua.

Tilaajan sitova tekstiperustelu:

3.1.7.5. Musiikkiopisto

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TP 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018:stä	TP 2018 % TP 2017:stä
Tuotot	0	0	0			
Kulut	71 246	71 134	73 494			
Netto	71 246	71 134	73 494	2 360	3	3

Tuottajan viesti tilaajalle:

Musiikkiopisto-opetuksen tuottaa Etelä-Pohjanmaan musiikkiopisto, joka on laskuttanut opetuksesta 35 688 €.

Loput toteutuneista kustannuksista ovat kiinteistömenoja.

Oppilasmäärä Vimpelin toimipisteessä on 47, joista varhaiskasvatuksen oppilaita 12. Opetustunteja Vimpelin toimipisteessä on ollut 1 738. Etelä-Pohjanmaan musiikkiopiston Vimpelin toimipisteessä on säännöllisesti opettanut 8 opettajaa.

Alajärven musiikkiopiston musiikin perusteiden (teoria) opettaja on tuntiohjaajan myös Vimpelissä.

Tilaajan sitova tekstiperustelu:

3.1.7.6. Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto

Aulis Hautamäki

Talousarvion toteutuminen

Alajärvi	94,39 %	alitus 29 609 €
Soini	113,5 %	ylitys 5 187 €
Vimpeli	87,51%	alitus 7 397 €

Kansalaisopiston talousarvion ennustettavuutta hankaloittaa se, että joka vuosi kansalaisopiston kurssit täytyy ”myydä” aina uudelleen jokaiselle opiskelijalle; opiskelijat lopulta päättävät, kuinka paljon he vuosittain ”ostavat” tarjottuja kansalaisopiston opetuspalveluja. Tästä syystä kursseja suunnitellaankin vuosittain noin 10-15 % enemmän, kuin mitä niitä lopulta toteutuu. Vuonna 2018 kursseista toteutui selkeästi normaalia vähemmän, mitä oli talousarvion laadinnan yhteydessä ennakoitu. Vuoden 2018 kurssien suunnittelussa lähdettiin siitä, että opiskelijoille tarjottiin kaikissa kunnassa yhteensä 9117 oppituntia ja lopullinen tavoiteltu opetustuntien käyttö oli optimistisesti 8650 oppituntia, mutta lopullinen toteuma jäi selkeästi alle eli oli vain 7760 oppituntia eli noin 85 % tavoitetuntimäärästä.

Pitkään jatkunut kansalaisopiston toiminta-alueen väestön väheneminen on vaikuttanut selkeästi myös kansalaisopiston opiskelijamääriin alentavasti. Myös kiristynyt kilpailu ihmisten vapaa-ajasta ja erityisesti Alajärvellä monet uudet harrastusmahdollisuudet mm. uudet liikuntapaikat ja liikuntaharrastusmahdollisuudet ovat selkeästi osaltaan vähentäneet myös kansalaisopiston opiskelijamääriä. Kaikille toimijoille on kuitenkin edelleen toimintaedellytyksiä ja mm. kansalaisopisto tarjoaa palvelujaan myös niille ryhmille, joille muut tahot eivät juuri tarjoa eli esim. lapset, ikäihmiset, vammaiset, laitoksissa ja taajamien ulkopuolella asuvat jne.

Kun Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston opetustuntien käyttö jäi noin 10 % suunnitellusta, vaikutti se vuoden 2018 tilinpäätöksessä siihen, että opettajien palkkakulujen lisäksi myös henkilöstösivukulut ja opettajille maksettavat matkakorvaukset alittivat talousarviossa varatut määrärahat. Muuten kansalaisopiston vuoden 2018 talousarvio toteutui kauttaaltaan melko hyvin.

Tavoitteiden toteutuminen

- Opiskelijoita (netto-opiskelijat) vähintään 2100 / vuosi, toteuma 2002 / vuosi.
- Nettokustannukset enintään 305 € / opiskelija, toteuma 294 € / vuosi.
- Kurssilaisia vähintään 3900 / vuosi, toteuma 3718 / vuosi.
- Nettokustannukset enintään 170 € / kurssilainen, toteuma 160 € / kurssilainen.
- Opetukseen käytetään 8650 tuntia / vuosi, toteuma 7760 t / vuosi.
- Nettokustannukset enintään 80 € / opetustunti, toteuma 77 € / opetustunti.
- Kussakin toimialueen kunnassa käytetään opetukseen asukasluvun mukainen osuus tunneista; Alajärvi osuus väestöstä 65,90 %, osuus opetuksesta 64,55 %, Soini osuus väestöstä 14,17 %, osuus opetuksesta 16,43 %, Vimpeli osuus väestöstä 19,93 %, osuus opetuksesta 19,02 %.
- Opetuksen peittävyys toimialueen asukkaista vähintään 15,0 %, toteuma 14,0 %.
- Tuotot kuluista vähintään 14,0 %, toteuma 16,47 %.
- Vuosittain tarjotaan Avoimen yliopiston opetusta vähintään yhden arvosanan verran, opetusta ei tarjottu, koska kysyntää opetukselle ei ollut.
- Kurssien aloittaneista vähintään 80 % suorittaa kurssin loppuun, toteuma 77 %.

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TP 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018:stä	TP 2018 % TP 2017:stä
Tuotot	0	0	0			
Kulut	51 619	59 238	51 841			
Netto	51 619	59 238	51 841	-7 397	-12	0
<p>Tuottajan viesti tilaajalle: Kansalaisopiston valtionosuus 320 785 € on maksettu Alajärven kaupungille. Kuntien maksuosuudet ovat olleet: Alajärvi 498 127 €(TA 527 732 €, 94,39 %) Vimpeli 51 841 € (TA 59 238 €, 87,51 %) Soini 44 638 € (TA 39451 €, 113,15 %).</p> <p>Toteutuneet oppitunnit yhteensä 7 760 tuntia, ovat jakautuneet kunnittain seuraavasti: Alajärvi 5 009 (TA 5 900) Vimpeli 1 476 (TA 1 650) Soini 1 275 (TA 1 100).</p> <p>Tilaaajan sitova tekstiperustelu:</p>						

3.1.7.7. Kirjastotoimi

Kirjastotoimenjohtaja Tarja Kyrönlähti

Talousarvion toteutuminen

Vimpeli 97,00% alitus 6 447 €

Sivistystoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2018

Lainausten määrä asukasta kohden on noussut sekä Alajärvellä että Vimpelissä. Alajärvellä nousua oli +7,99% ja Vimpelissä peräti +27,01%. Nousut johtuvat pääasiassa omatoimikirjaston käytöstä. Vimpelin omatoimikirjasto on ollut ensimmäistä kertaa koko vuoden toiminnassa, joten huomattava nousu johtuu pääosin siitä. Alajärvellä (pääkirjasto, Lehtimäki ja auto) lainauksia oli yhteensä 183 466 lainaa ja Vimpelissä 45 249 lainaa.

Kirjastossa kävijöiden määrä asukasta kohden on erityisesti Alajärven pääkirjastossa noussut edellisvuoteen 2017 verrattuna. Alajärven osalta käynnit/asukas ovat täten lisääntyneet +1,26%. Vimpelin kirjaston kävijämäärä asukasta kohden ei ole lisääntynyt (-2,54%), vaikka lainaukset ovat lisääntyneet ja aukiolotunnit ovat kasvaneet. Kävijöitä Alajärven kirjastoissa (pääkirjasto, Lehtimäki ja auto) oli yhteensä 166 237 kävijää ja Vimpelin kirjastossa 19 155 kävijää.

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TP 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018:stä	TP 2018 % TP 2017:stä
Tuotot	-2 556	-2 450	-2 762			
Kulut	205 459	219 021	212 887			
Netto	202 903	216 571	210 124	-6 447	-3	4

Tuottajan viesti tilaajalle:
Toteuma 31.12.2018: Vimpelin kirjaston taloudelliset ja toiminnalliset tunnusluvut ovat toteutuneet erittäin hyvin. Kävijöitä Vimpelin kirjastossa oli 6,44 kävijää/asukas, joten laskua -2,5 % verrattuna edelliseen vuoteen. Lainauksia oli 15,21 lainaa/asukas elikkä nousua 21,01 %. Lainaajien määrä asukkaista nousi 4,5 %. Vimpelin omatoimikirjasto palveli asiakkaita joka päivä klo 7-21. Tavoitteena vuoden 2021 loppuun mennessä lainan hinta olisi 3,5 euroa/laina ja käynnin hinta 6 euroa/käynti. Vuonna 2018 lainan hinta oli 4,70 euroa/laina ja käynnin hinta 11,11 euroa/käynti. Lainan hinta oli v. 2017 5,70, joten lainan hinta on huomattavasti laskenut.
Taloudellisuus/teholuku oli 2,10, mikä on parantunut 12,5 % verrattuna vuoteen 2017.
Vimpelin kirjastossa järjestettiin ulkopuolisia näyttelyitä 10 kpl. Kirjaston järjestämiä tapahtumia oli kaikkiaan 43 kpl, joihin osallistui 272 henkilöä. Kirjaston käyttäjäkoulutuksia järjestettiin 18 kpl, joihin osallistui 310 henkilöä. Ulkopuolisten (järjestöt, yhdistykset ym.) järjestämiä tapahtumia oli kirjastossa 9.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu:

3.1.7.8. Museopalvelut

Talousarvion toteutuminen

Vimpeli 147,1 % ylitys 1 301 €

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TP 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018:stä	TP 2018 % TP 2017:stä
Tuotot	19	0	0			
Kulut	5 366	2 762	4 063			
Netto	5 385	2 762	4 063	1 301	47	-25

Tuottajan viesti tilaajalle:
Vimpelin Suomen Pesäpallo- ja Suksitehdasmuseo olivat avoinna kesällä 19.6. - 4.8.2018 ti - pe klo 12 - 17. Aukiolo hoitui Vimpelin kunnan kesätyöntekijöillä ja menot koostuivat tämän lisäksi kiinteistömenoista. Näyttelyjen uudistamiseen tai kokoelmanhallintaan ei ollut määrärahaa. Aikuisten pääsymaksu oli 2 euroa ja lasten 1 euro. Kävijämäärä 2018 oli kaikkiaan 480 henkilöä (v. 2017 kävijöitä 450 henkilöä).

Tilaaajan sitova tekstiperustelu:

3.1.7.9. Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan liikunta- ja nuorisopalvelut

Vastaava ohjaaja Marjo Salmenautio

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toteutuminen

Liikuntapalvelut

Vimpeli 100,90 % ylitys 1 150 €

Vimpeli

Vimpelin liikuntapalveluiden suurtuotteen päätuotteet: liikuntapalvelut sekä seura- ja järjestötoiminta; avustukset ja stipendit. Yleisavustuksia jaettiin 1 250 €/1 hakija ja kohdeavustuksia 1 605 €/2 hakijaa. Stipendejä jaettiin 600 €.

Nuorisopalvelut

Alajärvi 93,9 % alitus 14 068 €

Vimpeli 117,9 % ylitys 10 659 €

Vimpeli

Vimpelin nuorisopalveluiden suurtuotteen päätuotteet: nuorisotilat, nuorisotoiminta, nuorisovaltuusto sekä seura- ja järjestötoiminta; nuorisopalveluiden avustukset. Yleisavustuksia jaettiin 2 500 €/2 hakijalle ja kohdeavustuksia 2 500 €/1 hakijalle.

Tavoitteiden toteutuminen Alajärven ja Vimpelin vapaa-aikapalveluissa

1. Edistettiin perheliikuntaa ja eri väestöryhmien mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa, järjestämällä eri hallintokuntien sekä kolmannen sektorin kanssa liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotapahtumia kaupungin/kunnan keskustassa ja eri kylillä sekä tarjoamalla Pallohalliin yleisövuoroja. Lähennettiin liikuntaa ja nuorisotyötä kulttuurin muihin osa-alueisiin. *Tavoite toteutunut.*

Alajärvellä liikuntatapahtumia oli 70 kpl/ 6 550 osallistujaa ja Vimpelin liikuntatapahtumia 40 kpl /2 436 osallistujaa. Pallohallilla oli kaksi kertaa viikossa yleisövuorolla päivisin kävelyryhmiä. Lisäksi pallohallin yleisövuoroille lisättiin loppu vuodesta vuoroja yleisurheilulle, jalkapalloseuralle, pesäpalloseuralle ja frisbeegolfille. Yhteisiä liikunta-, kulttuuri ja nuorisotapahtumia järjestettiin poikkihallinnollisesti, liikunta- ja nuorisoyhdistysten ja eri järjestöjen ja yrittäjien kanssa. Liikunta-, ja nuorisotapahtumia järjestettiin monipuolisesti mm. leirejä, retkiä, uimakouluja, konsertteja, elokuvailtoja, kilpailuja, teatteria ja sirkusta sekä oltiin mukana messutapahtumissa ja juhlistettiin Alajärven kaupungin 150 v juhluvuotta näkyvillä ja ohjatuilla tapahtumilla. Elinvoimaa kuntiin- projektin kautta kehitettiin Luonto Liikuttaa tapahtumia sekä eri kylien ja naapuri kuntien reitistöjä tehtiin kuntalaisille tutuksi ja perheitä kannustettiin luonnossa liikkumiseen.

2. Edistetään lasten ja nuorten osallisuutta ja vähennetään syrjäytymistä. *Tavoite osittain toteutunut.* Nuorisotyötä tehostettiin lisäämällä nuorisotilojen määrää, perustamalla monialainen Ohjaamo Alajärvi / Vimpeli nuorten tieto- ja neuvontapalvelu, lisäämällä yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa sekä lisäämällä lapsille ja nuorille tarkoitettuja toimintoja kuten esim. erilaiset kerhot. Nuorten osallisuutta lisättiin esimerkiksi palkkaamalla nuoria kerhoihin apuohjaajiksi. Toisen käytännön nuorisotyötä tekevän nuorisohjaajan toimi täytettiin aluksi 75 %:sesti ja loppuvuodesta 2018 hänen toimenkuvansa lisättiin Ohjaamokoordinaattorin tehtäviä 25 %:a. Nuorisovaltuuston toimintaa kehitettiin niin Alajärvellä kuin Vimpelissä. Nuorisotilojen toimintaa kehitettiin yhdessä nuorten ja eri järjestöjen kanssa Alajärvellä ja Vimpelissä sekä järjestettiin yhteisiä tapahtumia ja retkiä lapsille ja nuorille. Uusien asianmukaisten nuorisotilojen hankkiminen ei toteutunut Alajärvellä.

Vimpelissä nuorisotiloilla oli n. 30 kävijää / ilta ja Vimpelin nuorisopalvelut järjesti tapahtumia 4 kpl / 245 osallistujaa. Vimpelin nuorisovaltuusto järjesti diskon, jossa oli 50 kävijää. Alueemme nuorisotiloilla järjestettiin eri aiheisia teemailtoja ja tilat olivat keskimäärin auki kaksi kertaa viikossa ja lomaviikoilla useampina iltoina. Vimpelissä nuorisotila oli avoinna perjantaisin.

Ohjaamo Alajärvi/Vimpeli aloitti toimintansa 25.10.2018. Ohjaamo on kaikille alle 30-vuotiaille suunnattu palvelupaikka, jossa eri työntekijät eri organisaatioista ja verkostoista tarjoavat monialaisesti henkilökohtaista ohjausta, neuvontaa ja tukea koulutukseen, työllistymiseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Ohjaamo oli auki tiistaisin ja torstaisin klo 12-16. Auki ollessa ohjaamossa oli paikalla aina Ohjaamokoordinaattori sekä palveluohjaajana 1-2 asiantuntijaa.

Liikuntatoimi

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TP 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018:stä	TP 2018 % TP 2017:stä
Tuotot	-16 599	-12 050	-19 289			
Kulut	141 622	146 619	155 008			
Netto	125 023	134 569	135 719	1 150	1	9

Tuottajan viesti tilaajalle:

Vimpelin liikuntapalveluiden suurtuotteen päätuotteet: liikuntapalvelut sekä seura- ja järjestötoiminta; avustukset ja stipendit.

Ylitys johtui muiden palveluiden ostoista; rakennusten ja alueiden kunnossapitopalveluista. Tuottoja oli kuitenkin arvioitua enemmän, mikä tasapainotti talousarvion pysymistä annetuissa raameissa ja ylitystä tuli vain hieman, 1 150 euroa.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu:

Nuorisotoimi

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TP 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018:stä	TP 2018 % TP 2017:stä
Tuotot	-1 990	-1 150	-1 269			
Kulut	60 121	60 676	71 454			
Netto	58 131	59 526	70 185	10 659	18	21

Tuottajan viesti tilaajalle:

Vimpelin nuorisopalveluiden suurtuotteen päätuotteet: nuorisotilat, nuorisotoiminta, nuorisovaltuusto sekä seura- ja järjestötoiminta; nuorisopalveluiden avustukset.

Kustannukset pitävät sisällään myös kuntaosuudet Ohjaamosta, Starttipaja Laiturista sekä Etsivä nuorisotyötä.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu:

3.1.7.10. Projektit 2018

Projektit sivistystoimi

Valtuuston tilaus	TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP 2018 (€)	Muutos (€) TA 2018 / TA 2018	TP 2018 % TA 2018:stä	TP 2018 % TP 2017:stä
Tuotot	0	0	0			
Kulut	11 509	0	13 095			
Netto	11 509	0	13 095	13 095		14
<p>Tuottajan viesti tilaajalle: Sisältää Vimpelin kunnan osuudet yhteisistä hankkeista: Ops 2016, Kielikylpyprojekti, Lukioiden Japanin yhteistyö, Erityisopetuksen laadun kehittäminen, Kielikylpyprojekti 2, Yhdessä hyvä tulee 2 ja E-P:n kansainvälistyminen Japaniin.</p>						
Tilaajan sitova tekstiperustelu:						

3.1.8. Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi

Maaseututoimen strategiset tavoitteet vuodelle 2018:

- Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä
- Maaseudun kehittämiseen liittyvien kontaktien ja tilaisuuksien määrä
- Lomittajien ammattitaito
- Lomituspalvelut toteutuvat 100 %

3.1.8.1. Toimintakertomus

Toimialan yleistilanne vuonna 2018

Vuodet ei ole veljiä keskenään, vuoden 2017 sateiden jälkeen vuosi 2018 tarjosi maataloilille kuivuutta. Ennätyksellisen kuivan kasvukauden jälkeen sato- ja laatutappiot ovat paikasta ja viljeltävästä kasvista riippuen keskimäärin 35 %.

Vaikean kasvukauden takia viljelijätukien ennakot maksettiin suurempana, mitä alkuperäisten päätösten mukaan oli suunniteltu. Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi on saanut hakemukset käsiteltyä niin, että tuet on maksettu heti, kun se on ollut mahdollista. Viljelijätukia maksetaan Järvi-Pohjanmaan alueelle 573 tukea hakeneelle viljelijälle noin 16,5 miljoonaa euroa vuodessa.

Yhteistoiminta-alueen 138 maatilalle ja 218 yrittäjälle on järjestetty yhteensä lähes 9 558 lomituspäivää. Lomituspalvelujen tuottamiseen saadaan Melan kautta lähes 2,2 miljoonaa euroa. Lomituspalvelut työllistivät 38 vakituista sekä heidän lisäksi lähes saman verran tuntipalkkaisia lomittajia.

Maaseututoimen palvelut tuotettiin Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueelle kokonaisuudessaan tilauksia 56 122 euroa edullisemmin. Palvelujen tuottaminen on vaatinut muuttuvassa tilanteessa henkilöstöltä äärimmäistä sitoutumista ja joustoa tehtävien hoidossa. Vuonna 2021 aloittavan uuden maakunnan valmistelutyötä tekevin työryhmiin on osallistuttu aktiivisesti ja näin on pystytty tuomaan Järvi-Pohjanmaan näkemys uudistukseen. Maaseutu- ja lomituspalvelut tulevat uuden maakuntahallinnon järjestettäväksi näillä näkymin vuoden 2021 alusta.

Vimpelin kunta	Toteuman ennuste-prosentti (oma arvio) 31.12.2016	Toteuman ennuste TA:n ylitys (+) / alitus (-) euroa	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Muutos euro TP2018 / TA2018 ylitys (+) / alitus (-)	Muutos % TP2018 / TA2018	Muutos % TP2018 / TP2017
Suurtuote								
Maaseutuspalvelut hallinto	440740,61 %	3 288	6 882	6 300	5 788	-512	-8,85	-18,90
Maaseutuspalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	97,00 %	27 891	32 904	38 514	34 556	-3 958	-11,45	4,78
Maaseutuspalvelut kehittäminen	212135,84 %	2 603	5 402	6 083	5 708	-375	-6,57	5,36
Lomituspalvelut hallinto	-366845,99 %	4 292	3 034	5 998	2 329	-3 668	-157,50	-30,26
Lomituspalvelut kotieläintilat								
Lomituspalvelut turkistuottajat								
VIMPELI YHTEENSÄ	2 861	39 882	48 222	56 895	48 381	-8 514	-17,60	0,33
Maaseutulautakunta/Yhteensä	71 142	204 799	286 816	352 585	293 033	-59 552	-20,32	2,12

3.1.8.2. Maaseutupalvelut hallinto

MAASEUTUPALVELUT HALLINTO

Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut ja tekee muut yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä määrätyt asiat. Hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaa maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin määrätty sekä maatalousyrittäjien lomituspalveluista Alajärven paikallisyksikön alueella siten, kuin lomituspalvelulaissa (1231/96) ja turkistuottajien lomituspalvelulaissa (1264/2009) on määrätty.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja 2019 -2022

Vuoden 2018 aikana Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi. Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen visioiden ja strategioiden jalkauttamisesta. On mukana vaikuttamassa maakuntaudistukseen maaseututoimen tehtävien osalta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Maaseutupalvelut hallinto tuotti tehtävät sovitusti vuoden 2018 aikana. Toiminnassa on otettu huomioon Järvi-Pohjanmaan ja kuntien strategiat ja tavoitteet. Etelä-Pohjanmaan maakuntaudistuksen työhön osallistuttu suunnitelmien mukaan. Järvi-Pohjanmaan maaseututoimen henkilöistä maaseututoimenjohtaja on ollut maaseuturyhmässä sekä siihen kuuluvassa maaseutuhallinto, viljelijätukitehtävät ja viljelijätukivalvonta alatyöryhmässä. Lomatoimenjohtaja on puolestaan ollut maaseuturyhmän lomituspalvelut alatyöryhmässä. Edustuksella on viety Järvi-Pohjanmaan näkemys ryhmiin ja maakuntaudistukseen. Tavoite toteutui.

Maaseutupalvelut hallinto

Suurtuote	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Muutos euro TP2018 / TA2018 ylitys (+) / alitus (-)	Muutos % TP2018 / TA2018	Muutos % TP2018 / TP2017
Tulot	0	0	31	0	0,00	0,00
Menot	6 882	6 300	5 819	-482	-8,28	-18,27
Netto	6 882	6 300	5 788	-512	-8,85	-18,90

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut ja tekee muut yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä määrätyt asiat. Hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Vuoden 2018 maaseutupalvelujen hallinnon kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,13 %, Soini 17,03 % ja Vimpeli 16,84 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi. Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen visioiden ja strategioiden jalkauttamista. On mukana vaikuttamassa maakuntaudistukseen maaseututoimen tehtävien osalta.

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Hallinnon kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

3.1.8.3. Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät

MAASEUTUPALVELUT TUKI- JA VIRANOMAISTEHTÄVÄT

Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovelluksiin EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin päätökset, huolehtia maksatuksista ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko-, tukioikeus- ja eläintenpitäjärekistereitä.

Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittaessa päätöksiä.

Tukihakemuksien palautuksen pystyi tekemään jo toukokuun alussa, mutta niin kuitenkin kävi, että kesäkuun puolenvälin neljän viimeisen tukihakupäivän palautusprosentti hipoi 40 prosenttia. Syysilmoitusten palautukset kohdistuivat vielä enemmän viimeisille päiville, ollen n. 45 prosenttia. Järvi-Pohjanmaan alue pysyi lähellä valtakunnan kärkeä sähköisesti palautetuissa hakemuksissa 97,4 prosentilla.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja 2019 -2022

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueen viljelijöille suunnattuja tilaisuuksia järjestetään neljä kappaletta.

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet tilatuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki) vertailukohtana maksetut / myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10 – 20 % tuen määrästä on yleensä kesken-tilassa valvon-
tojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen johdosta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Maaseutupalveluiden henkilöstö on osallistunut sekä Mavin että ELY-keskuksen järjestämiin koulutuksiin. Viljelijöille järjestettiin tukihakukoulutus 27.4. Alajärvellä yhdessä ELY-keskuksen kanssa. Koulutustilaisuuteen osallistui yhteensä 66 henkilöä. Lisäksi viljelijöille on pidetty ympäristökorvauksen ehtoihin liittyviä neuvonnallisia tilaisuuksia sekä opastettu tukihakuun liittyvissä asioissa. Viljelijöille suunnattujen koulutustilaisuuksien tavoite toteutui.

Tukea hakeneita tiloja vuonna 2018 Alajärvellä oli 378 kpl ja peltopinta-ala 13 885 ha. Tukien maksatuksen osalta tavoite saada 80 % maksatuksista toteutumaan ensimmäisenä mahdollisena maksupäivänä toteutui Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella: Alajärven osalta oli 1 087 tukihakemusta, joista maksettiin 1 082 tukihakemusta, toteutumisprosentti oli 99,54 %.

Tukea hakeneita tiloja Soinissa oli 108 kpl ja peltopinta-ala 3 317 ha. Tukien maksatuksen osalta tavoite saada 80 % maksatuksista toteutumaan ensimmäisenä mahdollisena maksupäivänä toteutui Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella: Soinissa oli 311 tukihakemusta, joista maksettiin 306 tukihakemusta, toteutumisprosentti oli 98,39 %.

Tukea hakeneita tiloja Vimpelissä on 86 kpl ja peltopinta-ala 3 922 ha. Tukien maksatuksen osalta tavoite saada 80 % maksatuksista toteutumaan ensimmäisenä mahdollisena maksupäivänä toteutui Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella: Vimpelissä oli 236 tukihakemusta, joista maksettiin 234 tukihakemusta, toteutumisprosentti oli 99,15 %. Tavoite tukien maksatuksesta ensimmäisenä maksupäivänä toteutui.

Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät

Suurtuote	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Muutos euro TP2018 / TA2018 ylitys (+) / alitus (-)	Muutos % TP2018 / TA2018	Muutos % TP2018 / TP2017
Tulot	0	0	1 668	0	0,00	0,00
Menot	32 904	38 514	36 224	-2 290	-6,32	9,17
Netto	32 904	38 514	34 556	-3 958	-11,45	4,78

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovellukseen EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin päätökset, huolehtia maksutuksesta ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko-, tukioikeus- ja eläintenpitäjärekestieriä. Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittaessa päätöksiä.

Vuoden 2018 maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävien kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,13 %, Soini 17,03 % ja Vimpeli 16,84 %.

Toiminnalliset tavoitteet:
Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueen viljelijöille suunnattuja tilaisuuksia järjestetään neljä kappaletta.

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet tilatuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki) vertailukohtana maksetut / myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10 – 20 % tuen määrästä on yleensä kesken-tilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen johdosta.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Tuki- ja viranomaistehtävien kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

3.1.8.4. Maaseutupalvelut kehittäminen

Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan kotieläintuotannon investointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella tuotantotason säilyttämiseksi (pelto ja kotieläin). Maaseudun pienyritystoimintaa kehittämisen tavoitteena saada alueelle investointeja, joiden avulla parannetaan työllisyyttä ja nostetaan tuotannon jalostusastetta. Muita kehittämisen tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen ja innovaatioiden jalkauttaminen, maatalojen sukupolvenvaihdoksien edistäminen, työhyvinvointi, tuotteiden jalostusasteen nostaminen ja lähiruoka. Kehittämistoiminnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan tietoa ja materiaalia.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja 2019 – 2022

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Maataloustuotteiden jalostusastetta ja lähiruokan tuotantoa lisäävä kehityshanke aloitetaan tai osallistutaan koko maakuntaa käsittävään hankkeeseen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suunnitellun lähiruokahankkeen toteuttaa Järvisudun ammatti-instituutti Leader -rahoituksella. Hankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa maaseututoimi on mukana. Elinvoimaa Kauhavan ja Järvisudun maatiloille ja Digi tehokäyttöön maatiloilla hankkeilla on järjestetty pienryhmäkoulutusta, jossa on taloushallinnon lisäksi käsitelty tuotantoa, jatkojalostusta ja jaksamista. Maaseututoimi on mukana myös Varavoimaa Farmarille Etelä-Pohjanmaalla II –hankkeessa.

Maaseututoimi on ollut kiinteästi mukana JPYP ja Etelä-Pohjanmaan liiton hallinnoimassa CESME-kiertotaloushankkeessa, jonka tavoitteena on edistää kiertotalouden käytäntöjä yrityksissä. CESME-hanke rahoitetaan Interreg Europe –rahastosta ja se on kansainvälinen hanke.

Eri toimenpiteissä mukana olleiden yrittäjien osallistumisten seuraamista ja raportointia vaikeutti uusi tietosuoja-asetus.

Kehittämisen aktiivisten asiakaskontaktien määrän oli 112 kpl. Tavoitteet toteutuivat.

Maaseutupalvelut kehittäminen

Suurtuote	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Muutos euro TP2018 / TA2018 ylitys (+) / alitus (-)	Muutos % TP2018 / TA2018	Muutos % TP2018 / TP2017
Tulot	0	0	7	0	0,00	100,00
Menot	5 402	6 083	5 714	-368	-6,45	5,47
Netto	5 402	6 083	5 708	-375	-6,57	5,36

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan kotieläintuotannon investointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella tuotantotason säilyttämiseksi (pelto ja kotieläin). Maaseudun pienyritystoiminnan kehittämistoimilla pyritään myös saamaan aikaan investointeja sekä samalla nostamaan tuotannon jalostusastetta. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen ja innovaatioiden jalkauttaminen. Neuvonta käsittää rahoituslähteiden selvittäminen investointeihin, avustaminen laskelmissa sekä muiden selvitysten tekeminen. Kehittämisen apuvälineeksi Järvi-Pohjanmaan alueen viljelijöillä on käytössä yritystulkkiaGRRI –ohjelma sekä Yritys-Suomi portaali.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, joissa tuodaan asiantuntijat kertomaan alaan liittyvistä kehittämismahdollisuuksista. Asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia voidaan hankkia kehittämisen tueksi. Erikoiskasvituotannon kehittymistä tuetaan samoin keinoin. Maatilojen sukupolvenvaihdoksen edistäminen, työhyvinvointi, tuotteiden jalostusasteen nostaminen ja lähiruoka liittyvät oleellisesti maaseudun kehittämiseen.

Vuoden 2018 maaseutupalvelujen kehittämisen kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,13 %, Soini 17,03 % ja Vimpeli 16,84 %.

Toiminnalliset tavoitteet:
Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään.

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Kehittämisen kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakevien tilojen määrän keskiarvon perusteella.

3.1.8.5. Lomituspalvelut hallinto

Lomituspalvelujen hallinnon tehtävät perustuvat maatalousyrittäjien lomituspalvelulakiin ja -asetukseen sekä turkistuottajien lomituspalvelulakiin ja -asetukseen. Tehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa vuosiloma- ja sijaisapuhakemukset sekä itse järjestettyjen lomituskorvaushakemukset, tehdä niihin päätökset sekä huolehtia maksatuksesta, laskutuksesta ja takaisinperinnästä. Lomituspalvelujen hallinto ottaa vastaan myös lomittajien aiheuttamista vahingoista kertyneet asiakaspaperit, tekee niihin päätökset ja huolehtii korvausten maksamisesta maatalousyrittäjille sekä turkistuottajille. Lomahallinnolla on päivittäisessä käytössä Melan ylläpitämä lomituspalveluohjelmisto, lomitusnetti. Turkistuottajien lomitukset kirjataan Excel-taulukkoon.

Lomituspalvelujen hallinto päättää maatalouslomittajien töihin ottamisesta määräaikaiseen työsuhteeseen, töihin sijoittamisesta, ilmoittaa työsuhteista ja välittää palkka-aineiston kuukausittain tilitoimistoon palkanmaksua varten. Hallinto vastaa, että maatalouslomittajien määrä vastaa kysyntää.

Lomahallinto määrittelee lomituspäivän keston lainmukaisesti niin, että maatalouslomittajan työaika vastaa lomitettavan maatalousyrittäjän tehtäväosuutta. Lomitusnetin tiedot (kokonaistyöaika, tehtäväosuudet, karjatalouskellonajat) pidetään ajan tasalla ja tietoja käytetään lomitusten suunnittelussa. Suunnittelussa otetaan huomioon kunkin lomittajan työ sopimuksen mukainen työaika.

Lomituspalvelujen hallinto tehtävänä on seurata, että jokaisella lomittajalla on riittävä ammattitaito lomitusten suorittamiseen tiloilla, joiden lomituksia he hoitavat. Tilakohtaista perehdytystä ja täydennyskoulutusta järjestetään maatalouslomittajien koulutustarpeen mukaisesti.

Maatalouslomittajien työskentelyolosuhteiden on täytettävä työturvallisuudelle asetetut vaatimukset. Työtapaturmia ja sairauspoissaoloja pyritään vähentämään. Hallinto päivittää maatalouslomittajien työolosuhteet kolmen vuoden välein tiloilla tehtävien olosuhdekartoitusten avulla. Työterveyshuollon piiriin kuuluvilla tiloilla käynnit pyritään tekemään yhdessä työterveyshuollon henkilöstön kanssa.

Maatalousyrittäjien tyytyväisyyttä paikallisyksikön toimintaan seurataan ja tehdään tarpeenmukaiset parannukset.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja 2019 – 2022

Lomituspalvelujen hallinto kartoittaa maatalouslomittajien ammattitaidon.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Maatalouslomittajien kanssa käytyjen kehityskeskustelujen sekä maatalouslomittajien työkokousten pohjalta on selvitetty lomittajien koulutustarpeet ja -toiveet. Näiden pohjalta on järjestetty täydennyskoulutusta. Täydennyskoulutusta on ollut yhteensä 4 päivää. Lisäksi on järjestetty tilakohtaista perehdytystä tarpeen mukaan, erityisesti robottitiloilla. Tavoite toteutui.

Lomituspalvelut hallinto

Suurtuote	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Muutos euro TP2018 / TA2018 ylitys (+) / alitus (-)	Muutos % TP2018 / TA2018	Muutos % TP2018 / TP2017
Tuotot	179 886	178 152	183 208	5 056	2,76	1,81
Kulut	222 682	228 468	202 748	-25 720	-12,69	-9,83
Netto, mistä osuudet kun- nittain	23 339	50 316	19 540	-30 776	-157,50	-19,44
Vimpeli	3 034	5 998	2 329	-3 668	-157,50	-30,26

Tuottajan viesti tilaajalle: Lomituspalvelun hallinnon tehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa vuosiloma- ja sijaispuhakemukset sekä itse järjestettyjen lomitusten korvaushakemukset, tehdä niihin päätökset sekä huolehtia maksatuksesta, laskutuksesta ja takaisinperinnästä. Lomituspalvelujen hallinto ottaa vastaan myös lomittajien aiheuttamista vahingoista kertyneet asiaperit, tekee niihin päätökset ja huolehtii korvausten maksamisesta maatalousyrittäjille sekä turkistuottajille.

Vuoden 2018 lomituspalveluiden hallinnon nettokustannukset jaetaan kunnille lomitettujen päivien suhteessa, Alajärvi 73,69 %, Soini 14,39 % ja Vimpeli 11,92 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lomituspalvelujen hallinto kartoittaa maatalouslomittajien ammattitaidon. Maatalouslomittajien työskentelyolosuhteet on täytettävä työturvallisuudelle asetetut vaatimukset. Hallinto päivittää maatalouslomittajien työolosuhteet kolmen vuoden välein tiloilla tehtävien olosuhdekartoitusten avulla.

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Lomituspalveluiden hallinnon nettokustannukset jaetaan kunnille lomitettujen päivien suhteessa.

3.1.8.6. Lomituspalvelut kotieläintilat

LOMITUSPALVELUT KOTIELÄINTILAT

Maatalousyrittäjä voi hakea joko hakemuslomakkeella tai lomitusnetin kautta vuosilomaa ja sijaisapua sekä tehdä lomitusnettiin lomituspyyntöjä vuosiloman ja tuetun maksullisen lomitukseen ajalle. Vuosilomaan oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus käyttää tuettua maksullista lomitusta. Sijaisapu on haettava kirjallisesti ennen sijaisaputöiden aloittamista. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain maatalousyrittäjän päivittäin välttämättömistä kotieläinten hoitotöistä siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan maatalousyrittäjän tehtäväosuuteen.

Maatalousyrittäjä voi valita joko kunnalliset lomituspalvelut tai itse järjestetyn lomituksen. Kunta käyttää ensisijaisesti palveluksessaan olevia maatalouslomittajia ja ostaa tarvittaessa palveluita lomituspalvelujen tuottajilta. Itse järjestetyssä lomituksessa maatalousyrittäjä ostaa lomituksen ennakkoperintäkisteriin merkityltä yritykseltä tai ammatinharjoittajalta. Maatalousyrittäjät ovat valinneet pääsääntöisesti kunnalliset lomituspalvelut.

Maatalouslomittajat pääsevät katsomaan lomitusnetistä omien tietojensa lisäksi työvuorosuunnitelmiin ja lomitettavien tilojen tietoja. Lomahallinnon edustaja antaa maatalouslomittajalle vahvistetun työvuoroluettelon viikkoa ennen kutakin neljän viikon jaksoa. Maatalouslomittaja saapuu työvuoroon ja poistuu työvuorosta työvuoroluettelossa olevien kellonaikojen mukaisesti. Maatalouslomittaja kirjaa työvuoroluetteloon lomahallinnon edustajan kanssa sopimansa mahdolliset muutokset, lisää kilometrit ja kulkuneuvon, päivää, allekirjoittaa ja palauttaa työvuoroluettelon lomatoimistoon palkanmaksua ja laskutusta varten.

Maatalousyrittäjiä ohjeistetaan pitämään vuosilomansa tasaisesti ympäri vuoden heidän oman jaksamisensa ja maatalouslomittajien tasaisen työllistymisen vuoksi.

Yrittäjiä kannustetaan käyttämään tuettua maksullista lomittaja-apua. Tuetun maksullisen lomittajaavun käyttäjien määrää prosentteina vuosilomaan oikeutetuista lisätään.

Lomitettavien tilojen 138 (-3) ja samalla yrittäjien määrä laski 218 (-8) yrittäjään, Alajärvi 147 (-4), Soini 37 (0) ja Vimpeli 34 (-4). Lomituspäivien määrä lisääntyi 9558 (+320) lomituspäivään.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja 2019 – 2022

Vuosilomat myönnetään lainmukaisesti ja järjestetään tasaisesti lomavuoden aikana. Vuosilomia pidetään keskimäärin 26 päivää/maatalousyrittäjä/vuosi.

Sijaisapupyynnöt pystytään toteuttamaan hakemusten mukaisesti.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuosilomat on myönnetty lainmukaisesti. Vuosilomaa lomitettiin Alajärvellä 25,28 päivää, Soinissa 24,30 ja Vimpelissä 25,06. Keskiarvo oli 25,07 vuosilomapäivää yrittäjää kohti. Tavoite alittui hieman. Syynä oli se, että loppuvuonna oli runsaasti sijaisapulomituksia, jolloin vuosilomapäiviä siirtyi pidettäväksi vuodelle 2019.

Sijaisapupyynnöt on toteutettu 97 %, koska sijaisapua suorittavaa lomittajaa ei otettu tilalle tai lomitusta ei otettu koko sijaisavun ajaksi. Tavoite alittui hieman.

Lomituspalvelut kotieläintilat

Suurtuote	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Muutos euro TP2018 / TA2018 ylitys (+) / alitus (-)	Muutos % TP2018 / TA2018	Muutos % TP2018 / TP2017
Tuotot	1 804 328	2 314 080	1 885 636	-428 444	-22,72	4,31
Kulut	1 804 328	2 314 080	1 880 575	-433 505	-23,05	4,05
Netto	0	0	0	0	0,00	0,00

Tuottajan viesti tilaajalle: Maatalousyrittäjä voi hakea joko hakemuslomakkeella tai lomitusnetin kautta vuosilomaa ja sijaisapua sekä tehdä lomitusta lomituspöytä vuosiloman ja tuetun maksullisen lomituksen ajalle. Vuosilomaan oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus käyttää tuettua maksullista lomitusta. Sijaisapu on haettava kirjallisesti ennen sijaisaputoiden aloittamista. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain maatalousyrittäjän päivittäin välttämättömistä kotieläinten hoitotoista siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan maatalousyrittäjän tehtäväosuuteen.

Lomituspalvelut sisältävät lomituksesta syntyvät kustannukset. Maatalousyrittäjillä on oikeus 26 vuosilomapäivään ja 120 tuntiin tuettua maksullista lomitusta. Valtiolta tuleva ennako tarkistetaan 1.7. alkaen. Vuosilomaan oikeutetuja Alajärvellä on 96 tilalla 151 yrittäjää, Soinissa 24 tilalla 37 yrittäjää ja Vimpelissä 22 tilalla 38 yrittäjää.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuosilomat myönnetään lainmukaisesti ja järjestetään tasaisesti lomavuoden aikana. Vuosilomia pidetään keskimäärin 26 päivää/maatalousyrittäjä/vuosi.

Sijaisapupyynnöt pystytään toteuttamaan hakemusten mukaisesti.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Mela vastaa lomituspalveluiden kustannuksista.

3.1.8.7. Lomituspalvelut turkistuottajat**LOMITUSPALVELUT TURKISTUOTTAJAT**

Turkistuottaja voi hakea vuosilomaa hakemuslomakkeella. Lomituspäivän kesto on sidottu turkistilan lomitussuhteiden eläinyksikkömäärään. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain turkistilan turkiseläinten päivittäisistä hoitotoista siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan turkistuottajan tehtäviin. Vuosilomaan oikeutetulla turkistuottajalla on oikeus käyttää maksullista lisävapaata.

Turkistuottaja voi valita joko kunnalliset lomituspalvelut tai itse järjestetyn lomituksen. Kunta käyttää ensisijaisesti palveluksessaan olevia maatalouslomittajia.

Itse järjestetyssä lomituksessa turkistuottaja ostaa lomituksen ennakoperintärekisteriin merkityltä yritykseltä tai ammatinharjoittajalta. Turkistuottajat järjestävät lomitukset pääsääntöisesti itse.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja 2019 – 2022

Kaikki lomaan oikeutetut turkistuottajat käyttävät lainmukaiset 18 vuosilomapäiväänsä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Lomaan oikeutetuista 20 turkistuottajasta 17 on pitänyt kaikki 18 vuosilomapäiväänsä ja 3 ei pitänyt lomaa ollenkaan. (joista yksi oli turkistuotannon lopettanut tila). Yhteensä turkistuottajat käyttivät 306 vuosilomapäivää (89,5 %). Tavoite alittui hieman.

Lomituspalvelut turkistuottajat

Suurtuote			TP 2018	Muutos euro TP2018 / TA2018 ylitys (+) / alitus (-)	Muutos % TP2018 / TA2018	Muutos % TP2018 / TP2017
	TP 2017	TA 2018				
Tuotot	75 067	78 097	75 456	-2 641	-3,50	0,52
Kulut	75 067	78 097	75 456	-2 641	-3,50	0,52
Netto	0	0	0	0	0,00	0,00

Tuottajan viesti tilaajalle: Turkistuottaja voi hakea vuosilomaa hakemuslomakkeella. Lomituspäivän kesto on sidottu turkistilan lomitusajankohdan eläinyksikkö-määrään. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain turkistilan turkiseläinten päivittäisistä hoitotoista siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan turkistuottajan tehtäviin. Vuosilomaan oikeutetulla turkistuottajalla on oikeus käyttää maksullista lisävaapaata.

Turkistuottajat ovat oikeutettuja 18 vuosilomapäivään. Lisävapaatunteja turkistuottaja on voinut käyttää enintään 120 tuntia.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kaikki lomaan oikeutetut turkistuottajat käyttävät lainmukaiset 18 vuosilomapäiväänsä.

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Mela vastaa lomituspalveluiden kustannuksista siirtomäärärahan rajoissa.

3.2. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

3.2.1. Käyttötalouden toteutuminen sitovuustasolla

(ulkoinen/sisäinen)	TA 2018	Muutos	TA+muutos	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Keskusvaalilautakunta						
Toimintatuotot	10 000		10 000,00	5 277,80	4 722,20	52,8
Toimintakulut	-15 546	0	-15 546,00	-6 578,67	-8 967,33	42,3
Toimintakate	-5 546	0	-5 546,00	-1 300,87	-4 245,13	23,5
Tarkastuslautakunta						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-12 341	0	-12 341,00	-11 005,57	-1 335,43	89,2
Toimintakate	-12 341	0	-12 341,00	-11 005,57	-1 335,43	89,2
Kunnanhallitus						
Toimintatuotot	74 400		74 400,00	43 192,29	31 207,71	58,1
Toimintakulut	-17 586 240	-220 000	-17 806 240,00	-17 409 345,96	-396 894,04	97,8
Toimintakate	-17 511 840	-220 000	-17 731 840,00	-17 366 153,67	-365 686,33	97,9
Tekninen lautakunta						
Toimintatuotot	4 058 190	0	4 058 190,00	4 215 750,82	-157 560,82	103,9
Toimintakulut	-3 717 502		-3 717 502,00	-4 124 732,61	407 230,61	111,0
Toimintakate	340 688	0	340 688,00	91 018,21	249 669,79	26,7
Rahoitus						
Toimintatuotot	0	0	0,00		0,00	0,0
Toimintakulut	0	0	0,00		0,00	0,0
Verotulot	10 420 000		10 420 000,00	9 851 071,54	568 928,46	94,5
Valtionosuudet	7 762 800		7 762 800,00	7 815 257,00	-52 457,00	100,7
Rah.tuotot- ja kulut	-58 700		-58 700,00	-24 529,14	-34 170,86	41,8
Vuosikate	18 124 100	0	18 124 100,00	17 641 799,40	482 300,60	97,3

VIMPELIN KUNTA						
Toimintatuotot	4 142 590	0	4 142 590,00	4 264 220,91	-121 630,91	102,9
Toimintakulut	-21 331 629	-220 000	-21 551 629,00	-21 551 662,81	33,81	100,0
Toimintakate	-17 189 039	-220 000	-17 409 039,00	-17 287 441,90	-121 597,10	99,3
Verotulot	10 420 000	0	10 420 000,00	9 851 071,54	568 928,46	94,5
Valtionosuudet	7 762 800	0	7 762 800,00	7 815 257,00	-52 457,00	100,7
Rahoitustuotot- ja kulut	-58 700		-58 700,00	-24 529,14	-34 170,86	41,8
Vuosikate	935 061	-220 000	715 061,00	354 357,50	360 703,50	49,6
Poistot ja arvonalentum.	-812 912	0	-812 912,00	-857 367,83	44 455,83	105,5
Satunn. tuotot ja kulut					0,00	
Tilikauden yli-/alijäämä	122 149	-220 000	-97 851,00	-503 010,33	405 159,33	514,1

3.2.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU						
	Alkuper.	Muutokset	TA +	Toteutuma	Poikkeama	Tot.
ulkoinen/sisäinen	TA 2018		muutokset			%
Toimintatulot						
Myyntitulot	3 129 364		3 129 364	3 272 994,67	-143 630,67	104,6
Maksutulot	37 800		37 800	31 692,12	6 107,88	83,8
Tuet ja avutukset	47 250		47 250	63 451,13	-16 201,13	134,3
Muut toimintatulot	928 176		928 176	896 082,99	32 093,01	96,5
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-1 852 189		-1 852 189	-1 968 872,65	116 683,65	106,3
Palvelujen ostot	-17 905 777	-205 000	-18 110 777	-17 906 181,20	-204 595,80	98,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 019 427		-1 019 427	-1 163 659,00	144 232,00	114,1
Avustukset muille	-204 830		-204 830	-147 211,06	-57 618,94	71,9
<i>Avustukset liikelaitoksille</i>						
Muut toimintamenot	-349 406	-15 000	-364 406	-365 738,90	1 332,90	100,4
Toimintakate	-17 189 039	-220 000	-17 409 039	-17 287 441,90	-121 597,10	99,3
Verotulot	10 420 000		10 420 000	9 851 071,54	568 928,46	94,5
Valtionosuudet	7 762 800		7 762 800	7 815 257,00	-52 457,00	100,7
Rahoitustulot ja -menot:						
Korkotulot muilta	200		200	3 300,41	-3 100,41	1650,2
<i>Korkotulot liikelaitoksilta</i>						
Muut rahoitustulot muilta	23 600		23 600	34 733,88	-11 133,88	147,2
<i>Korv. per.pääomasta liikelaitoksilta</i>						
Korkomenot	-80 000		-80 000	-60 855,68	-19 144,32	76,1
Muut rahoitusmenot	-2 500		-2 500	-1 707,75	-792,25	68,3
Vuosikate	935 061	-220 000	715 061	354 357,50	360 703,50	49,6
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-812 912		-812 912	-857 367,83	44 455,83	105,5
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot						
Satunnaiset menot						
Tilikauden tulos	122 149	-220 000	-97 851	-503 010,33	405 159,33	514,1
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)						
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)						
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	122 149	-220 000	-97 851	-503 010,33	405 159,33	514,1

Verotulojen toteutuminen

	TA 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muut. jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	8 963 000,00		8 963 000,00	8 445 979,21	-517 020,79
Osuus yhteisöveron tuotosta	649 000,00		649 000,00	592 669,60	-56 330,40
Kiinteistövero	808 000,00		808 000,00	812 422,73	4 422,73
Muut verotulot					
Verotulot yhteensä	10 420 000,00	0,00	10 420 000,00	9 851 071,54	-568 928,46

Valtionosuuksien toteutuminen

	TA 2018	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muut. jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset Opetus- ja kulttuuritoimen muut	7 792 800,00		7 792 800,00	6 428 352,00 2 138 256,00	
valtionosuudet Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				-751 351,00	
Valtionosuudet yhteensä	7 792 800,00	0,00	7 792 800,00	7 815 257,00	22 57

3.2.3. Investointien toteutuminen

	TA 2018	TA- muutos	TA + muutos	Tot.	Poikk.	Tot %
091201 Maa- ja vesialueet						
Menot	-35 000		-35 000	-15 950,80	19 049,20	45,6
Tulot	20 000		20 000	1 248,26	-18 751,74	6,2
Investoinnit netto	-15 000	0	-15 000	-14 702,54	297,46	98,0
091311 Liikuntahallin katto/Led valot						
Menot	-18 000		-18 000	-19 576,77	-1 576,77	108,8
Tulot						
Investoinnit netto	-18 000	0	-18 000	-19 576,77	-1 576,77	108,8
091318 Tuulikellon keitt. ja pesuh. remontt.						
Menot	-20 000		-20 000	-12 373,62	7 626,38	61,9
Tulot						
Investoinnit netto	-20 000		-20 000	-12 373,62	7 626,38	61,9
091324 Metsätarhan päiväk. katon uusim						
Menot	-50 000	50 000			0	
Tulot						
Investoinnit netto	-50 000	50 000			0	
091326 Nuorisotalon remontti						
Menot	-20 000	20 000			0	
Tulot						
Investoinnit netto	-20 000	20 000			0	
091331 Mirjanpellon peruskorjaus						
Menot	0	-115 000	-115 000	-94 281,79	20 718,21	82,0
Tulot						
Investoinnit netto	0	-115 000	-115 000	-94 281,79	20 718,21	82,0
091332 Eurosteri hallin katon korjaus						
Menot	-25 000	25 000	25 000		25 000,00	
Tulot						
Investoinnit netto	-25 000	25 000	25 000		25 000,00	
091517 Intervalliosaston peruskorj.						
Menot	-20 000	-44 000	-64 000	-64 009,25	-9,25	100,0
Tulot						
Investoinnit netto	-20 000	-44 000	-64 000	-64 009,25	-9,25	100,0
091531 Yht.koulu/tekn.työn luokka						
Menot	-12 000		-12 000		0	
Tulot						
Investoinnit netto	-12 000		-12 000		0	
091532 Toimelan ruoka/jätehuolto						
Menot	-10 000	10 000	0		0	
Tulot						
Investoinnit netto	-10 000	10 000	0		0	
091534 Vieresniemen sauna						
Menot	0	-40 000	-40 000	-26 363,20	13 637	65,9
Tulot						
Investoinnit netto	0	-40 000	-40 000	-26 363,20	13 637	65,9

	TA 2018	TA- muutos	TA + muutos	Tot.	Poikk.	Tot %
091409 Opastekyltit						
Menot	-20 000	20.000	0		0	
Tulot						
Investoinnit netto	-20 000	20.000	0		0	
091410 Kunnanviraston henk.hälytysjärj						
Menot	-10 000	8 100	-1 900		0	
Tulot						
Investoinnit netto	-10 000	8 100	-1 900		0	
091411 Valokuitverkosto						
Menot	-10 000		-10 000	-3 960,19	-13 960	39,6
Tulot						
Investoinnit netto	-10 000		-10 000	-3 960,19	-13 960	39,6
091483 Metsätarhan päiväkodin piha						
Menot	-25 000	15 000	-10 000	-10 263,78	-264	102,6
Tulot						
Investoinnit netto	-25 000	15 000	-10 000	-10 263,78	-264	102,6
091488 Opintien silta + tiet						
Menot	-350 000	-171 000	-521 000	-520 962,35	37,65	100,00
Tulot						
Investoinnit netto	-350 000	-171 000	-521 000	-520 962,35	37,65	100,0
091490 Tievalaistuksen uusiminen						
Menot	-25 000		-25 000	-24 960,00	40,00	99,8
Tulot						
Investoinnit netto	-25 000		-25 000	-24 960,00	40,00	99,8
091500 Paloaseman ovien uusiminen						
Menot	0	-8 100	-8 100	-8 084,21	15,79	99,8
Tulot						
Investoinnit netto	0	-8 100	-8 100	-8 084,21	15,79	99,8
091524 Kaavatiet						
Menot	-50 000	-125 000	-175 000	-172 586,74	2 413,26	98,6
Tulot						
Investoinnit netto	-50 000	-125 000	-175 000	-172 586,74	2 413,26	98,6
091527 Kirjaston valaistus						
Menot	-10 000	3 000	-7 000	-7 135,17	-135,17	101,9
Tulot						
Investoinnit netto	-10 000	3 000	-7 000	-7 135,17	-135,17	101,9
091528 Yhteiskoulun lämmönvaihtimet						
Menot	-10 000		-10 000	-10 377,30	-377,30	103,8
Tulot						
Investoinnit netto	-10 000		-10 000	-10 377,30	-377,30	103,8
091506 Puistot ja yl.alueet/kalusto						
Menot	-10 000	-10 000	-20 000	-20 195,93	-195,93	101,0
Tulot						
Investoinnit netto	-10 000	-10 000	-20 000	-20 195,93	-195,93	101,0
091506 Puhdistuspalv. hankinnat/kalusto						
Menot	-10 000		-10 000	-10 000		100,0
Tulot						
Investoinnit netto	-10 000		-10 000	-10 000		100,0

	TA 2018	TA- muutos	TA + muutos	Tot.	Poikk.	Tot %
091529 Yhteiskoulun ruokasalin linjasto						
Menot	-10 000	6 500	-3 500	-3 427,24	72,76	97,9
Tulot						
Investoinnit netto	-10 000	6 500	-3 500	-3 427,24	72,76	97,9
091641 Asunto-osakkeet						
Menot						
Tulot	55 000		55 000		0	
Investoinnit netto	55 000		55 000		0	
091711 Vesiliittymien rakentaminen						
Menot	-10 000	2 000	-8 000	-7 717,01	282,99	96,5
Tulot	10 000		10 000			
Investoinnit netto	0	2 000	2 000	-7 717,01	-9 717,01	-385,9
091900 Vesijohtoverk. laaj. ja uusim.						
Menot	-10 000	1 000	-9 000	-8 651,00	349,00	96,1
Tulot						
Investoinnit netto	-10 000	1 000	-9 000	-8 651,00	349,00	96,1
091721 Viemäri liittymien rakentaminen						
Menot	-15 000		-15 000	-21 156,68	-6 156,68	141,0
Tulot	15 000		15 000			
Investoinnit netto	0	0	0	-21 156,68	-21 156,68	
091729 JV-pumppaamoiden kaukovalvonta						
Menot	-10 000	10 000	0	0,00		
Tulot						
Investoinnit netto	-10 000	10 000	0	0,00		
091744 Puhdistamon saneeraus						
Menot	-150 000	-35 000	-185 000	-192 514,75	-7 514,75	104,1
Tulot						
Investoinnit netto	-150 000	-35 000	-185 000	-192 514,75	-7 514,75	104,1
091750 Siirrettävä varavoimakone						
Menot	-20 000	12 500	-7 500	-5 806,45	1 693,55	77,4
Tulot						
Investoinnit netto	-20 000	12 500	-7 500	-5 806,45	1 693,55	77,4
091751 Viemäriverkoston laajentaminen						
Menot	-15 000	15 000	0	0,00		
Tulot						
Investoinnit netto	-15 000	15 000	0	0,00		
Investointimenot	-980 000	-350 000	-1 330 000	-1 260 354,23	69 645,77	94,8
Investointitulot	100 000	0	100 000	1 248,26	-98 751,74	1,2
Investoinnit netto	-880 000	-350 000	-1 230 000	-1 259 105,97	-29 105,97	102,4

Investointien toteutuminen:

91517 Intervalliosaston peruskorjaus, varattu määräraha 20 000 euroa ja lisämääräraha 34 000 euroa, yhteensä 54 000 euroa. Kustannukset yhteensä 64 000 euroa, ylitys on n. 10 000 euroa. Intervalliosaston kosteusvaurion johdosta jouduttiin osasto siirtämään Järviseudun sairaalan kiinteistöön ja osaston lattioiden purkutyöt ja väliseinien kengitys aloitettiin, joten ylitys johtui näistä toimenpiteistä. Lisämääräraha Kvalt 17.12.2018 § 94.

91488 Opintien silta + tiet, varattu 350 000 euroa ja lisämääräraha 150 000 euroa, yhteensä 500 000 euroa. Ylitys on 21 000 euroa. Sillan valmistumisen jälkeen on rakennettu turvakaiteet, joiden kustannus on 4 015 euroa ja lisäksi maatyöt ja liikennejärjestelyt n. 17 000. Lisämääräraha Kvalt 17.12.2018 § 94.

91524 Kaavatiet, varattu 50 000 euroa ja lisämääräraha 70 000 euroa, yhteensä 120 000 euroa. Ylitys on 55 000 euroa. Ylitys johtuu siitä, että Opintietä on levennetty kevyenliikenteen väylällä, tietä on pohjustettu sekä rakennettu salaojat sekä hulevesijärjestelmä. Lisämääräraha Kvalt 17.12.2018 § 94.

91500 Paloaseman ovet, hanke on ollut investoinneissa v. 2017, mutta lasku on maksettu vasta v. 2018 puolella, koska ovelle on ollut kuljetusvaurio. Kustannus 8 100 euroa. Lisämääräraha Kvalt 17.12.2018 § 94.

91744 Puhdistamon saneeraus, varattu 150 000 euroa, ylitys 35 000 euroa. Ylitys johtuu siitä, että v. 2017 sovitusta lamelliselkeytyksen saneerauksen urakasta lasku 28 650 euroa on tullut helmikuun 2018 puolella. Lisäksi vuoden 2018 saneerauksen yhteydessä on tullut lisätöitä altaiden sulkuluukujen rakentamisesta, kustannus 12 100 euroa. Lisämääräraha Kvalt 17.12.2018 § 94.

091501 ruohonleikkuri, lisäys 10 000 euroa. Kvalt 17.12.2018 § 94.

091331 Mirjanpellon kiinteistön peruskorjaus, määrärahalisäys hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 10.9.2018 § 57.

Investointiosan määrärahavähennykset kohteittain hyväksyttiin 17.12.2018 § 94.

3.2.4. Rahoitusosan toteutuminen

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	935 061	-220 000	715 061	354 358	360 704
Satunnaiset erät				6 781	-6 781
Tulorahoituksen korjauserät					
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-980 000	-350 000	-1 330 000	-1 260 354	-69 646
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25 000		25 000		25 000
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	75 000		75 000	738	74 262
Toiminta ja investoinnit, netto	55 061	-570 000	-514 939	-898 478	383 539
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille					
<i>Antolainasaamisten lis. liikelaitoksille</i>					
Antolainasaamisten vähennykset muilta					
<i>Antolainasaamisten väh. liikelaitoksilta</i>					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-561 834		-561 834	-561 834	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	506 773		506 773	500 000	6 773
Oman pääoman muutokset					
Korottomien velkojen muutos				545 468	-545 468
Vaikutus maksuvalmiuteen				-414 844	414 844

4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1. Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja -tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja -asetusta kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleishojjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti.

4.2. Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA		
ulkoinen	2018	2017
Toimintatuotot		
Myyntituotot	2 771 732,96	2 644 355,92
Maksutuotot	31 692,12	32 813,88
Tuet ja avustukset	63 451,13	14 635,44
Muut toimintatuotot	837 867,72	845 709,00
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 597 536,23	-1 421 523,41
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-347 248,39	-334 463,69
Muut henkilösivukulut	-27 169,72	-24 641,33
Henkilöstökorvaukset, meno	3 081,69	14 392,47
Palvelujen ostot	-17 420 490,14	-17 110 125,17
Aineet , tarvikkeet ja tavarat	-1 148 088,35	-1 099 757,72
Avustukset	-147 211,06	-193 255,83
Muut toimintakulut	-307 523,63	-279 947,52
Toimintakate	-17 287 441,90	-16 911 807,96
Verotulot	9 851 071,54	10 642 317,91
Valtionosuudet	7 815 257,00	8 129 709,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	3 300,41	
Muut rahoitustuotot	34 733,88	25 197,66
Korkokulut	-60 855,68	-58 392,08
Muut rahoituskulut	-1 707,75	-1 572,80
Vuosikate	354 357,50	1 825 451,73
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-857 367,83	-863 922,46
Kertaluonteiset poistot		
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-503 010,33	961 529,27
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-503 010,33	961 529,27

4.3. Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA		
	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	354 357,50	1 825 451,73
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	6 781,00	630,90
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 260 354,23	-688 486,15
Rahoitusosuudet investointimenoihin		45 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	738,00	2 018,25
Toiminnan ja investointien rahavirta	-898 477,73	1 184 614,73
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-561 834,00	-565 134,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500 000,00	-500 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 475,06	-2 617,25
Pitkäaik. saamisten muutos	-330 665,99	
Lyhytaik. saamisten muutos	170 428,67	-41 139,26
Korottomien velkojen muutokset	704 230,48	162 910,25
Rahoituksen rahavirta	483 634,22	-945 980,26
Rahavarojen muutos	-414 843,51	238 634,47
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 049 148,65	1 463 992,16
Rahavarat 1.1.	1 463 992,16	1 225 357,69
	-414 843,51	238 634,47

4.4. Tase

TASE		
ulkoinen		
VASTAAVAA	2018	2017
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	16 670,57	32 156,39
II Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 070 971,82	2 072 220,08
Rakennukset	9 589 569,66	9 971 471,13
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 578 550,71	3 130 599,66
Koneet ja kalusto	136 397,48	131 731,71
Enn.maksut ja keskener. hank.	705 099,23	357 342,36
III Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 992 460,12	3 998 730,86
Muut lainasaamiset	631 577,00	631 577,00
Muut saamiset	96 338,48	96 338,48
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		1 475,06
Lahjoitusrahastojen erityiskatt.	12 201,62	40 077,43
Muut toimeksiantojen varat	149,60	
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	330 665,99	
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	615 086,36	696 230,92
Lainasaamiset		135 000,00
Muut saamiset	114 992,14	71 030,58
Siirtosaamiset	22 088,32	20 333,99
III Rahoitusarvopaperit	6 270,74	
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 042 877,91	1 463 992,16
VASTAAVAA YHTEENSÄ	22 961 967,75	22 850 307,81

VASTATTAVAA	2018	2017
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	10 969 570,99	10 969 570,99
II Arvonkorotusrahasotot		
III Muut omat rahastot		
IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	250 752,35	-710 776,92
V Tilikauden yli-/alijäämä	-503 010,33	961 529,27
B POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET		
C PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	12 201,62	40 077,43
Muut toimeksiantojen pääomat	4 335,19	4 185,59
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	4 522 447,00	4 979 021,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	1 562,16	300,00
Liittymismaksut ja muut velat	1 171 707,06	1 152 859,84
Siirtovelat		
II Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	4 500 000,00	4 000 000,00
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	456 574,00	561 834,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot		
Ostovelat	820 960,45	575 439,14
Liittymismaksut ja muut velat	75 704,38	41 076,37
Siirtovelat	679 162,88	275 191,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	22 961 967,75	22 850 307,81

4.5. Konsernilaskelmat

4.5.1. Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA		
	2018	2017
Toimintatuotot	14 088 402,25	13 184 554,35
Toimintakulut	-31 119 604,22	-29 726 895,39
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	5 127,28	-23,45
Toimintakate	-17 026 074,69	-16 542 364,49
Verotulot	9 851 071,54	10 642 317,91
Valtionosuudet	8 314 602,52	8 644 853,71
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	4 660,32	458,25
Muut rahoitustuotot	78 234,79	67 750,61
Korkokulut	-116 782,85	-123 562,89
Muut rahoituskulut	-46 570,22	-26 539,51
Vuosikate	1 059 141,41	2 662 913,59
Poistot ja arvonalentamiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 547 481,45	-1 488 537,06
Arvonalentumiset		-3 240,00
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-488 340,04	1 171 136,53
Tilinpäätössiirrot	4 373,07	1 123,91
Tilikauden verot	-10 246,72	-10 328,11
Laskennalliset verot	-1 567,52	-2 395,75
Vähemmistöosuudet	-10 757,40	-20 579,66
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-506 538,61	1 138 956,92

4.5.2. Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA		
	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 059 141,41	2 662 913,59
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-10 246,72	-10 328,11
Tulorahoituksen korjauserät	236,24	-60 496,31
Toiminnan rahavirta	1 049 130,93	2 592 089,17
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 592 959,15	-1 582 521,09
Rahoitusosuudet investointeihin	326,34	45 171,23
Pys. vastaavien hyödykk. luovutustulot	3 423,53	231 741,69
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	554,24	-630,90
Käyttöomaisuuden myyntitulot	3 977,77	231 110,79
Investointien rahavirta	-2 588 655,04	-1 306 239,07
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 539 524,11	1 285 850,10
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainsaamisten vähennys	2 759,50	1 156,11
Antolainauksen muutokset yhteensä	2 759,50	1 156,11
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 372 163,20	972 842,53
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 231 909,99	-1 310 824,17
Lyhytaikaisten lainojen muutos	515 395,95	-500 000,00
Lainakannan muutokset yhteensä	655 649,16	-837 981,64
Oman pääoman muutokset	-147 699,46	-42 576,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	60 373,08	19 727,50
Vaihto-omaisuuden muutos	-4 430,52	-4 216,07
Saamisten muutos	-213 998,90	86 773,94
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos	706 985,30	43 411,80
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	401 229,50	103 121,17
Rahoituksen rahavirta	1 059 638,16	-733 704,36
Rahavarojen muutos	-479 885,95	552 145,74
Rahavarat 31.12.	2 367 624,87	2 847 510,83
Rahavarat 1.1.	2 847 510,82	2 295 365,09
Rahavarojen muutos	-479 885,95	552 145,74

4.5.3. Konsernitase

KONSERNITASE		
VASTAAVAA	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	113 808,18	108 539,52
Muut pitkävaikutteiset menot	16 670,57	32 156,39
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 331 435,82	2 274 838,97
Rakennukset	17 873 652,61	17 525 069,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 803 202,55	3 220 970,19
Koneet ja kalusto	922 627,95	823 328,15
Muut aineelliset hyödykkeet	31 082,27	30 819,68
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 024 681,16	1 180 236,21
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	115 054,70	110 423,23
Osakkeet ja osuudet	2 045 108,55	1 930 717,70
Lainasaamiset	2 589,30	5 348,80
Muut saamiset	131 480,39	131 480,39
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	12 426,07	13 511,19
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	26 416,15	53 778,42
Muut toimeksiannot	970,29	855,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	147 552,24	143 121,72
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 604 401,41	1 599 612,91
Lainasaamiset		1 620,00
Muut saamiset	211 779,98	127 416,65
Siirtosaamiset	136 545,28	89 808,16
Rahoitusomaisuusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		
Muut arvopaperit	174 851,84	175 401,04
Rahat ja pankkisaamiset	2 192 773,03	2 672 109,79
VASTAAVAA YHTEENSÄ	32 919 110,34	32 251 163,60

VASTATTAVAA	2018	2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	10 969 570,99	10 969 570,99
Muu oma pääoma	27 485,57	31 858,64
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	523 996,04	-466 143,25
Tilikauden yli/alijäämä	-506 538,61	1 138 956,92
VÄHEMMISTÖOSUUDET	351 686,38	341 366,96
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	276 898,58	276 087,58
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	94 656,49	35 234,04
Lahjoitusrahaston pääomat	18 888,61	46 401,51
Muiden toimeksiantojen pääomat	13 091,29	12 925,54
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 840 700,82	10 782 383,95
Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
Muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		0,00
Ostovelat		
Muut velat	1 171 707,06	1 152 859,84
Laskennalliset verovelat	22 175,24	20 607,72
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	4 500 000,00	4 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 314 362,83	1 412 696,52
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	67 932,16	53 400,98
Ostovelat	1 238 748,70	984 586,01
Muut velat	583 860,21	497 347,33
Siirtovelat	1 409 887,98	961 022,32
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	32 919 110,34	32 251 163,60
Oman pääoman muutokseen vaikuttava tekijä:		
Kuntayhtymän oman pääoman muutos		

5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1. Selvitys tilinpäätöksen 2018 ja vuoden 2017 tilinpäätöstietojen vertailukelpoisuudesta

Tuloslaskelmatiedot ja henkilöstöä koskevat tiedot

Vimpelin kunnan ja kuntakonsernin tilinpäätöksen tuloslaskelma on toimintatuottojen eikä toimintakulujen osalta vertailukelpoinen vuoden 2017 tilinpäätöksen tuloslaskelman vastaavien tietojen osalta.

Vimpelin kunnan organisaatorakenne muuttui 1.1.2017 alkaen. Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alue purkautui vuoden 2016 lopussa Soinin kunnan irtautuessa yhteistoiminta-alueesta. Tekninen toimi ja liikuntapaikkojen hoito siirtyi takaisin Vimpelin kunnan omaan organisaatioon, Alajärven kaupunki tuottaa sivistys-, varhaiskasvatus- ja vapaa-ajan palvelut Vimpelin kunnalle ostopalvelusopimuksella. Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta tuottaa perusturvan palvelut Vimpelin kunnalle, vastuukuntana Alajärven kaupunki. Alajärven kaupunki tuottaa edelleen maaseututoimenpalvelut Vimpelin kunnalle ja Vimpelin kunta tuottaa ympäristötoimen palvelut Alajärven kaupungille.

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä perusturvan, sivistyksen ja maaseututoimen kustannukset näkyvät palvelujen ostona. Kustannuksiin on otettu ulkoiset toimintamenot, suoriteperusteiseen laskutukseen perustuvat sisäiset menot sekä suunnitelmanmukaiset poistot ja korko 12 kk eurbor + 0,5 % marginaali tuotantovälineisiin sijoitetulle pääomalle.

Vuoden 2018 henkilöstömäärä oli 44, kun se vuoden 2017 tilinpäätöksessä oli 42,5. Lisäystä 1,5 henkilöä. Henkilöstökulut ovat tuloslaskelmassa vertailukelpoiset.

5.2. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset poistot on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Keskinäisten omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty ja kunnan omistaminen kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyvien vastaavien hyödykkeisiin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Sumupoistojen oikaisu

Kiinteistöyhteisöjen pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistot on tehty suunnitelman mukaisena, paitsi yhden osalta poistot on oikaistu konserniin kunnan poistosuunnitelman mukaiseksi.

5.3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.3.1. Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)	2018	2017
Keskusvaalilautakunta	5 277,80	
Tarkastuslautakunta		
Kunnanhallitus	14 787,09	12 375,04
Tekninen lautakunta	3 684 679,04	3 525 139,20
Toimintatuotot yhteensä	3 699 466,13	3 537 514,24

5.3.2. Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	2018	2017
Kunnan tulovero	8 445 979,21	9 088 399,67
Osuus yhteisöveron tuotosta	592 669,60	648 543,44
Kiinteistövero	812 422,73	905 374,80
Verotulot yhteensä	9 851 071,54	10 642 317,91

Tuloveroprosentit ja verotettava tulo vv. 2013 – 2018

	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos
2013	21,00	41,672	1,1
2014	21,50	42,035	0,9
2015	22,00	41,395	-1,5
2016	22,25	41,266	-0,3
2017	22,25	38,922	-5,7
2018	22,25	39,566	1,7

Lähde: Veroennustekehikko, Vimpeli

Kiinteistöveroprosentit ja veropohja vv. 2013 – 2017

Lähde: Veroennustekehikko, Vimpeli

	Vak. as. kiinteistövero %	Veropohja milj. €	Yleinen kiinteistövero %	Veropohja maa ja rak. milj.€	Vapaa-ajan as. kiinteistövero %	Veropohja
2013	0,50	55,105	1,00	6,580 17,865	1,10	6,048
2014	0,50	59,934	1,10	8,193 19,571	1,10	6,798
2015	0,55	59,761	1,30	8,215 19,176	1,15	6,804
2016	0,70	59,854	1,30	8,238 18,629	1,30	6,608
2017	0,70	59,308	1,30	8,369 22,431	1,30	6,624
2018	0,65	58,000	1,10	8 417 22 836	1,30	6,627

5.3.3. Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely	2018	2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	6 428 352,00	6 728 028,00
Verotuloihin perustuva valt.osuuksien tas. (+/-)	2 138 256,00	2 169 840,00
Järjestelmämuutoksen tasaus		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-751 351,00	-768 159,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	7 815 257,00	8 129 709,00

5.3.4. Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen oston erittely		
	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	16 155 293,63	15 950 936,69
Muiden palvelujen ostot	1 265 196,51	1 159 188,48
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	17 420 490,14	17 110 125,17

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin vuoden 2017 ylijäämän palautus 116.270,91 euroa on kirjattu vuoden 2018 tilinpäätökseen erikoissairaanhoidon palvelun oston vähennyksenä.

5.3.5. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Aineettomat oikeudet

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Liikearvo

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Muut pitkävaikutteiset menot

Atk-ohjelmistot

Laajat tietojärjestelmät

Poistoaika 5 vuotta. Laajoilla tietojärjestelmillä tarkoitetaan tässä suurten asiakokonaisuuksien hallintaan tarkoitettuja tietojärjestelmiä, jotka ovat hankintahinnaltaan merkittäviä (yli 30 000 euroa, alv 0 %), ja joiden tekninen pitoaika on enemmän kuin 5 vuotta.

Muut atk-ohjelmistot

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Osallistuminen toisen yhteisön

- tiehankkeisiin

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Muut

Osuudet tai avustukset muiden yhteisöjen käyttöomaisuuden hankintamenoihin

Poistoaika 5 vuotta. Esimerkiksi kaupungin avustamat jäähalli-, tie-, silta- ja tietoverkkohankkeet. Kyseisten käyttöomaisuushankintojen tekninen käyttöikä on pitkä ja taloudellinen vaikutusaika (palveluntuotantokyky) on myös pitkä, yleensä kymmeniä vuosia

Muut pitkävaikutteiset menot

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Ei poistoaikaa

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja toimistorakennukset

Hallinto- ja toimistorakennukset, kiviset

Poistoaika 40 vuotta. Kivirakenteisten rakennusten tekninen pitoaika on erittäin pitkä. Peruskorjaustarve yleensä 40 – 50 vuoden välein. Hallinto- ja toimistorakennusten käyttöaste on matala, jolloin myös käyttötilojen kuluminen on alhaista.

Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset

Poistoaika 30 vuotta. Puurakenteisten rakennusten tekninen pitoaika on kivirakenteisia lyhyempi. Peruskorjaustarve yleensä 30 – 40 vuoden välein. Hallinto- ja toimistorakennusten käyttöaste on matala, jolloin käyttötilojen kuluminen on alhaista.

Koulurakennukset, kiviset

Poistoaika 30 vuotta. Kivirakenteisten rakennusten tekninen pitoaika on erittäin pitkä. Peruskorjaus-
tarve yleensä 40 – 50 vuoden välein. Koulurakennusten käyttöaste on korkea, jolloin käyttötilojen ku-
luminen on korkea.

Koulurakennukset, puiset

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Päiväkodit, kiviset

Poistoaika 30 vuotta. Kivirakenteisten rakennusten tekninen pitoaika on erittäin pitkä. Peruskorjaus-
tarve yleensä 40 – 50 vuoden välein. Päiväkotirakennusten käyttöaste on korkea, jolloin käyttötilojen
kuluminen on korkea.

Päiväkodit, puiset

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Sairaala- ja terveydenhuoltorakennukset, kiviset

Poistoaika 30 vuotta. Kivirakenteisten rakennusten tekninen pitoaika on erittäin pitkä. Peruskorjaus-
tarve yleensä 40 – 50 vuoden välein. Sairaala- ja terveydenhuoltorakennusten käyttöaste on korkea,
jolloin käyttötilojen kuluminen on korkea.

Sairaala- ja terveydenhuoltorakennukset, puiset

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Vanhainkodit ja palvelutalot, kiviset

Poistoaika 35 vuotta. Kivirakenteisten rakennusten tekninen pitoaika on erittäin pitkä. Peruskorjaus-
tarve yleensä 40 – 50 vuoden välein. Vanhainkotien ja palvelutalojen käyttöaste on suhteellisen mata-
la, jolloin myös käyttötilojen kuluminen on alhaista.

Vanhainkodit ja palvelutalot, puiset

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Muut hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset

Poistoaika 30 vuotta. Kivirakenteisten rakennusten tekninen pitoaika on erittäin pitkä. Peruskorjaus-
tarve yleensä 40 – 50 vuoden välein.

Muut hallinto- ja laitosrakennukset, puiset

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Tehdas- ja tuotantorakennukset**Tehdas- ja tuotantorakennukset, kivi / teräs**

Poistoaika 30 vuotta. Kivi- ja teräsrakenteisten rakennusten tekninen pitoaika on erittäin pitkä. Perus-
korjaustarve yleensä 40 – 50 vuoden välein. Tehdas- ja tuotantorakennusten käyttöaste on suhteelli-
sen korkea, jolloin myös tilojen kuluminen on normaalia korkeampaa.

Muut tehdas- ja tuotantorakennukset

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Talousrakennukset**Varastot, kivi / teräs**

Poistoaika 20 vuotta. Kivi- ja teräsrakenteisten varastorakennusten tekninen pitoaika on erittäin pitkä.
Peruskorjaustarve yleensä 30 – 40 vuoden välein. Varastorakennusten käyttöaste on suhteellisen
korkea, jolloin myös tilojen kuluminen on normaalia korkeampaa.

Varastot, puurakenteiset

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Muut talousrakennukset, kiviset

Poistoaika 20 vuotta. Kivi- ja teräsrakenteisten talousrakennusten tekninen pitoaika on erittäin pitkä.
Peruskorjaustarve yleensä 30 – 40 vuoden välein. Talousrakennusten käyttöaste on suhteellisen kor-
kea, jolloin myös tilojen kuluminen on normaalia korkeampaa.

Muut talousrakennukset, puiset

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Vapaa-ajan rakennukset

Uimahallit

Poistoaika 25 vuotta. Nykytekniikalla rakennettujen uimahallien sekä tekninen että taloudellinen pitoaika on korkeampi kuin 1970 – 1990 – luvuilla rakennettujen hallien, johtuen muun muassa ilmanvaihto- ja vedeneristystekniikan ja lämmitysjärjestelmien teknisestä kehityksestä. Nykyisissä uimahalleissa peruskorjaustarve on yleensä noin 30 vuoden välein. Käyttöaste uimahalleissa on suhteellisen korkea ja tilat altistuvat koko ajan kosteudelle.

Liikuntahallit

Poistoaika 30 vuotta. Nykyaikaisten liikuntahallien peruskorjaustarve itse rakennuksen osalta on 30 – 40 vuoden välein. Käyttöaste on suhteellisen korkea, mutta käyttö sinänsä ei rasita rakennusta ja siihen liittyvää tekniikkaa, vaan lähinnä liikuntahalleissa käytettäviä kuntoilulaitteita.

Urheilukenttien huoltorakennukset

Poistoaika 25 vuotta. Huoltorakennusten peruskorjaustarve noin 30 – 40 vuoden välein. Käyttö kohdentuu pääasiassa iltoihin ja on kausiluonteista.

Virkistysalueiden mökit / saunamökit

Poistoaika 30 vuotta. Virkistysalueiden mökit ja saunamökit ovat pääsääntöisesti hirsirakenteisia ja niiden käyttöaste on suhteellisen matala. Peruskorjaustarve nykyaikaisille mökeille on noin 35 – 40 vuoden välein.

Muut vapaa-ajan rakennukset

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Asuinrakennukset

Kerrostalot, kiviset

Poistoaika 40 vuotta. Kivirakenteisten rakennusten tekninen pitoaika on erittäin pitkä. Peruskorjaustarve yleensä 40 – 50 vuoden välein. Kerrostalojen käyttöaste on suhteellisen korkea, jolloin myös käyttötilojen kuluminen on suhteellisen korkeaa. Nykyaikaisella rakentamisella kuitenkin voidaan välttää aikaisempien vuosien kosteus- ja homeongelmat muun muassa kehittyneemmän vedeneristys- ja putkitekniikan ansiosta.

Kerrostalot, puiset

Poistoaika 35 vuotta. Nykyaikaisten puurakenteisten rakennusten tekninen pitoaika on erittäin pitkä. Peruskorjaustarve yleensä 40 – 50 vuoden välein. Kerrostalojen käyttöaste on suhteellisen korkea, jolloin myös käyttötilojen kuluminen on suhteellisen korkeaa. Nykyaikaisella rakentamisella kuitenkin voidaan välttää aikaisempien vuosien kosteus- ja homeongelmat muun muassa kehittyneemmän vedeneristys- ja putkitekniikan ansiosta.

Rivi- ja pientalot, kiviset

Poistoaika 35 vuotta. Kivirakenteisten rakennusten tekninen pitoaika on erittäin pitkä. Peruskorjaustarve yleensä 40 – 50 vuoden välein. Rivi- ja pientalojen käyttöaste on suhteellisen korkea, jolloin myös käyttötilojen kuluminen on suhteellisen korkeaa. Nykyaikaisella rakentamisella kuitenkin voidaan välttää aikaisempien vuosien kosteus- ja homeongelmat muun muassa kehittyneemmän vedeneristys- ja putkitekniikan ansiosta.

Rivi- ja pientalot, puiset

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Rakennusten peruskorjaukset

Rakennuksen perusparannusmeno voidaan joko lisätä rakennuksen poistamattomaan hankintamenuun tai kirjata erilliseksi pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintamenuksi, jolle määritellään oma poistosuunnitelma hyödykeryhmän mukaisesti.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Noudatetaan kunkin hyödykeryhmän kohdalla Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa tai menojäännöspoistoprosenttien ylärajaa.

Koneet ja kalusto**Rautaiset alukset**

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Puiset alukset ja muut uivat työvälineet

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Muut kuljetusvälineet**Kuorma-autot**

Poistoaika 7 vuotta. Kuorma-autojen tekninen pitoaika on yleensä yli 10 vuotta ja kaupungin käyttöaste on huomattavasti yritysten käyttöasteita pienempi.

Paketti- ja henkilöautot

Poistoaika 5 vuotta. Paketti- ja henkilöautojen tekninen pitoaika on yleensä huomattavasti pidempi kuin 5 vuotta. Käyttöasteet kaupungilla ovat yritysten käyttöasteita pienemmät.

Trukit ja traktorit

Poistoaika 5 vuotta. Trukkien ja traktoreiden tekniset pitoajat ovat 10 – 20 vuotta ja kaupungin käyttöasteet ovat yritysten käyttöasteita pienemmät.

Mönkijät ja moottorikelkat

Poistoaika 5 vuotta. Mönkijöiden ja moottorikelkkojen tekniset pitoajat ovat noin 10 vuotta ja kaupungin käyttöasteet ovat yritysten käyttöasteita pienemmät.

Muut kuljetusvälineet

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Muut liikkuvat työkoneet, muut raskaat koneet, muut kevyet koneet

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet**Rtg-laitteet**

Poistoaika 10 vuotta. Röntgenlaitteiden tekninen pitoaika on 10 – 20 vuotta. Taloudellinen pitoaika 10 vuotta.

Hammashoitoyksiköt ja autoklaavilaitteet

Poistoaika 10 vuotta. Hammashoitoyksiköiden tekninen pitoaika on noin 15 vuotta ja taloudellinen pitoaika 10 vuotta.

Muut sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Atk-laitteet ja muut laitteet ja kalusteet

Noudatetaan Kuntajaoston suosituksen poistoaikojen alarajaa.

Muut aineelliset hyödykkeet**Luonnonvarat**

Käytön mukainen poisto.

Arvo- ja taide-esineet

Ei poistoaikaa.

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Ei poistoaikaa.

Pysyvien vastaavien sijoitukset**Osakkeet ja osuudet**

Ei poistoaikaa.

Pakollisten varausten muutokset**Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot****Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely**

Poistosuunnitelma

POISTOSUUNNITELMA

Kuntajaoston suositukset

Vimpelin kunta

Vimpelin kunta

Kohteet ennen 1.1.2013

Uudet kohteet 1.1.2013

PYSYVÄT VASTAAVAT Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto vuosi	Menojäännös	Tasapoisto	Menojäännös	Tasapoisto	Menojäännös
Kehittämismenot	2-5 v*	ei suositella	5 v		2 v	
Aineettomat oikeudet	5-20 v*	ei suositella	5 v		5 v	
Liikearvo	2-5 v*	ei suositella	5 v		2 v	
Muut pitkävaikutteiset menot						
Atk-ohjelmistot	2-5 v*	ei suositella	5 v			
Laajat tietojärjestelmät					5 v	
Muut atk-ohjelmistot						
Osallistuminen toisen yhteisön -tihakkeisiin	15 – 20 v	ei suositella			15 v	
Osake - ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	5 – 10 v	ei suositella			5 v	
Muut	2-5 v*	ei suositella	5 v		2 v	
Osuudet tai avust. muiden yhteisöjen käyttöön. hank. menoihin					5 v	
Muut pitkävaikutteiset menot					2 v	
Aineelliset hyödykkeet						
Maa ja vesialueet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat						
Hallinto- ja toimisto rakennukset, kiviset	20 - 50 v	5 % - 10 %	50 v			
Hallinto- ja toimisto rakennukset, kiviset					40 v	
Hallinto- ja toimisto- rakennukset, puiset					30 v	
Koulurakennukset, kiviset					30 v	
Koulurakennukset, puiset					20 v	
Päiväkodit, kiviset					30 v	
Päiväkodit, puiset					20 v	
Sairaala- ja terveydenhuolto- rakennukset, kiviset					30 v	
Sairaala- ja terveydenhuolto- rakennukset, puiset						
Vanhainkodit ja palvelutalot, kiviset					20 v	
Vanhainkodit ja palvelutalot, puiset					25 v	
Muut hallinto- ja laitos- rakennukset, kiviset					25 v	
Muut hallinto- ja laitos- rakennukset, puiset					20 v	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 v	10 % - 15 %	30 v			
Tehdas- ja tuotanto- rakennukset, kivi / teräs					30 v	
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset					20 v	
Talousrakennukset	10 – 20 v	15 % -20 %	20 v			
Varastot, kivi / teräs					20 v	
Varastot, puurakenteiset					10 v	
Muut talousrakennukset, kiviset					20 v	
Muut talousrakennukset, puiset					10 v	
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 v	10 % - 15 %	30 v			
Uimahallit					25 v	
Liikuntahallit					30 v	
Urheilukenttien huoltorakennukset					25 v	

Virkistysalueiden mökit / saunamök.					30 v	
Muut vapaa-ajan rakennukset					20 v	
Asuinrakennukset	30 - 50 v	5 % - 10 %	50 v			
Kerrostalot, kiviset					40 v	
Kerrostalot, puiset					35 v	
Rivi- ja pientalot, kiviset					35 v	
Rivi- ja pientalot, puiset					30 v	
Rakennusten peruskorjaukset			30 v		**	
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20 v	15 % - 20 %		20 %		20 %
Sillat, laiturit, uimalat	10 - 30 v	10 % - 25 %		25 %		25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30 v	10 % - 20 %		20 %		20 %
Vedenjakeluverkosto	30 - 40 v	7 % - 10 %		10 %		10 %
Viemäriverkko	30 - 40 v	7 % - 10 %		10 %		10 %
Kaukolämpöverkko	20 - 30 v	10 % - 15 %		20 %		15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20 v	15 % - 20 %		20 %		20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12 v	20 % - 22 %				22 %
Maakaasuverkko	20 - 25 v	12 % - 15 %				15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20 v	15 % - 20 %		20 %		20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	10 - 20 v	15 % - 25 %	20 v		10 v	
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20 v	15 % - 20 %	15 v		15 v	
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15 v	20 % - 25 %			10 v	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15 v	20 % - 25 %	15 v		10 v	
Koneet ja kalusto						
Rautaiset alukset	15 - 20 v	15 % - 20 %			15 v	
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 - 15 v	20 % - 27 %			8 v	
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 v	25 % - 30 %	5 v			
Kuorma-autot					7 v	
Paketti- ja henkilöautot					5 v	
Trukit ja traktorit					5 v	
Mönkijät ja moottorikelkat					5 v	
Muut kuljetusvälineet					4 v	
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 v	25 % - 30 %	5 v		5 v	
Muut raskaat koneet	10 - 15 v	20 % - 25 %	10 v		10 v	
Muut kevyet koneet	5 - 10 v	25 % - 30 %	5 v		5 v	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 v	20 % - 30 %	10 v			
Rtg-laitteet					10 v	
Hammashoitoyksiköt ja autoklaavilaitteet					10 v	
Muut sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet					5 v	
Atk-laitteet	3 - 5 v	30 % - 40 %	5 v		3 v	
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 v	30 % - 40 %	5 v		3 v	
Muut aineelliset hyödykkeet						
Luonnonvarat						
Arvo- ja taidesineet	käytön mukainen poisto ei poistoaikaa		käytön mukainen poisto ei poistoaikaa		käytön mukainen poisto ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

**) Pysyvien vastaavien hyödykkeen peruseränusmeno voidaan joko lisätä sen poistamattomaan hankintamenuun tai kirjata erilliseksi pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintamenoksi, jolle määritellään oma poistosuunnitelma.

Kunnanhallitus voi tarvittaessa tapauskohtaisesti määrittää joillekin hyödykkeille hyödykeryhmästä poikkeavat poistosuunnitelmat poistoaikoinen, kuitenkin Kuntajaoston suosituksessa määriteltynä poistoaikojen rajoissa. Poikkeamat kunnanvaltuuston hyväksymistä poistoaikoista on perusteltava.

Poistonalaisen hankintamenuun raja on 10 000 euroa (alv 0 %).

5.3.6. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot- ja tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot				
Rakennusten myyntivoitot				
Koneiden ja kaluston myyntivoitot	1 064,50			
Muut myyntivoitot				
Myyntivoitot yhteensä	1 064,50			
Muut toimintakulut				
x osakkeiden ja osuuksien myyntitappio		-630,90		-630,90
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	-510,26		-510,26	
Myyntitappiot yhteensä	-510,26	-630,90	-510,26	-630,90

5.4. Tasetta koskevat liitetiedot

5.4.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5.4.1.2. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Muut pitkävaik. menot	Aineett. hyöd. yht.
Poistamaton hankintameno 1.1.	32 156,39	32 156,39
Lisäykset tilikauden aikana		0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella		
Vähennykset tilikauden aikana		
Tilikauden poisto	-15 485,82	-15 485,82
Arvonalennukset ja niiden palautukset		
Poistamaton hankintameno 31.12.	16 670,57	16 670,57

AINEELLISET HYÖDYKKEET	Maa-alueet	Rakenn.	Kiint. rakent ja laitteet	Koneet ja ja kalusto	Keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 072 220,08	9 971 471,13	3 130 599,66	131 731,71	357 342,36	15 663 364,94
Lisäykset tilikauden aikana	0	12 373,62	785 874,33	54 463,89	407 642,39	1 260 354,23
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00				0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-1 248,26					-1 248,26
Siirrot erien välillä	0,00		46 914,29	12 971,23	-59 885,52	0,00
Tilikauden poisto		-394 275,09	-384 837,57	-62 769,35		-841 882,01
Arvonalennukset ja niiden palautukset						0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 070 971,82	9 589 569,66	3 578 550,71	136 397,48	705 099,23	16 080 588,90

OSAKKEET JA OSUUDET	Tytär- yhteisö- osakkeet	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut ja osuudet	Muut osakk. ja osuud. osak. ja om.yhteis.	Osakkeet ja osuudet yht.
Poistamaton hankintameno 1.1.	749 136,15	2 243 035,22	989 759,49	16 800,00	3 998 730,86
Lisäykset tilikauden aikana					0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella					
Vähennykset tilikauden aikana			-6 270,74		-6 270,74
Tilikauden poisto					
Arvonalennukset ja niiden palautukset					
Poistamaton hankintameno 31.12.	749 136,15	2 243 035,22	983 488,75	16 800,00	3 992 460,12

5.4.1.2. Arvonkorotukset

Arvonkorotuksia ei ollut vuoden 2017 taseessa.

5.4.1.3. Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Olennaisia kuntayhtymäosuuksien arvonmuutoksia ei ollut vuoden 2017 taseessa.

5.4.1.4. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 2018

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Rentolankartano	Vimpeli	100,00	100,00	185 276	3 066 447	15 355
Vimpelin Lämpö Oy	Vimpeli	70,80	70,80	526 399	404 993	32 501
Vimpelin Keskuskiinteistöt Oy	Vimpeli	64,17	64,17	387 610	4 749	77
Asunto Oy Vimpelin Kotipiha	Vimpeli	100,00	100,00	407 804	1 028	674
			Yhteensä	1 507 090	3 477 217	48 607
Kuntayhtymät						
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky	Seinäjoki	2,16	2,16	1 308 927	4 456 211	47 843
Eskoon sosiaalipalvelujen ky	Seinäjoki	1,88	1,88	133 002	470 061	-8 385
Etelä-Pohjanmaan liitto	Seinäjoki	1,75	1,75	30 113	14 318	3 427
Järviseudun koulutuskuntayhtymä	Lappajärvi	9,74	9,74	771 995	92 341	-97 230
Järviseudun Sähkövoiman ky	Alajärvi	33,33	33,33	236 541	1 542 539	3 351
			Yhteensä	2 480 578	6 575 470	-50 994

5.4.1.5. Saamisten erittely

Saamisten erittely				
	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		12 183,98		65 566,63
Lainasaamiset	330 665,99			135 000,00
Muut saamiset	724 065,48	63 247,70	724 065,48	39 027,46
Siirtosaamiset				
Yhteensä	1 054 731,47		724 065,48	239 594,09
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		1 128,30		474,50
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä				474,50
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä				
Saamiset yhteensä	1 054 731,47	76 559,98	724 065,48	240 068,59

5.4.1.6. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yht.				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot		348,00		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	10 522,44	9 119,90	10 522,44	9 119,90
EU-tuet ja avustukset				0
Muut tulojäämät	126 022,84	80 340,26	11 565,88	11214,09
Tulojäämät yhteensä		89 808,16		20 333,99
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yht.	136 545,28	89 808,16	22 088,32	20 333,99

5.4.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

5.4.2.1. Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	10 969 570,99	10 969 570,99	10 969 570,99	10 969 570,99
Lisäykset				
Vähennykset				10 969 570,99
Peruspääoma 31.12.	10 969 570,99	10 969 570,99	10 969 570,99	10 969 570,99
Muut omat rahastot	27 485,57	31 858,64		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.	672 813,67	-421 756,10	250 752,35	-710 776,92
Muu lisäys tilikaudella	-148 817,63	-44 387,15		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	523 996,04	-466 143,25	250 752,35	-710 776,92
Tilikauden ali/ylijäämä	-506 538,61	1 138 956,92	-503 010,33	961 529,27
Oma pääoma yhteensä	11 014 513,99	11 674 243,30	10 717 313,01	11 220 323,34

Oman pääoman muutokseen vaikuttava tekijä
Kuntayhtymän oman pääoman muutos

5.4.2.2. Velat jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat		
	2018	2017
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 317 215,00	3 468 523,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 317 215,00	3 468 523,00

5.4.2.3. Vieras pääoma, erittely

Vieras pääoma				
	2018		2017	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		62 788,16		47 140,35
Muut velat ja liittymismaksut				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		242,78		474,00
Muut velat ja liittymismaksut				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat ja liittymismaksut				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä		63 030,94		47 614,35

5.4.2.4. Siirtovelkoihin liittyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukul. jaksotukset	245 397,71	218 597,86	245 397,71	218 597,86
Korkojaksotukset	11 953,22	12 979,20	11 953,22	12 979,20
Muut menojäämät	1 152 537,05	729 445,26	421 811,95	43 614,04
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 409 887,98	961 022,32	679 162,88	275 191,10
Siirtovelat yhteensä	1 409 887,98	961 022,32	679 162,88	275 191,10

5.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

5.5.1. Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	1 924 742,83	2 209 658,94	1 924 742,83	2 209 658,94
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	349 780,06	459 209,33	349 780,06	459 209,33
	2 274 522,89	2 668 868,27	2 274 522,89	2 668 868,27

5.5.2. Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2018	2017
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	16 978 348,00	16 934 434,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	10 907,80	11 192,21

5.5.3. Muut kuntaa koskevat ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Koronvaihtosopimus	-194 900	-121 807	0	0

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Vuokravastuut*				
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 31.8.2037 asti	2 499 356,01	2 649 813,61		
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	198 874,40	200 796,24		
- sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet				
Leasing vastuut yhteensä	154 339,95	114 481,23	8 515,78	7 398,74
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	61 592,91	39 900,88	5 212,42	3 838,00
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut				
Yhteensä	2 653 695,96	2 764 294,84	8 515,78	7 398,74
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

*) Vuokravastuusiin ei sisällytetä mahdollista palvelumaksun osuutta, joka esitetään sopimusvastuissa.

5.6. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2018	2017
Suomen Kristillisdemokraatit ry/Vimpelin paikallisosasto	331,50	289,50
Vasemmistoliitto ry/Vimpelin paikallisosasto	542,90	515,33
Kansallinen Kokoomus ry/Vimpelin paikallisosasto	81,00	
Vimpelin Perussuomalaiset	275,00	278,00
Haloo Vimpeli	659,25	387,25
Etelä-Pohjanmaan Vihreät ry	30,00	90,00
Suomen Keskusta ry/Vimpelin paikallisosasto	1 611,00	1 564,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	3 530,65	3 124,58

Tilintarkastuspalkkiot		
	2018	2017
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	4 062,00	4 286,94
Tilintarkastajan lausunnot		560,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin palkkiot	953,00	1 323,60
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	5 015,00	6 170,54

ARVONLISÄVERON PALUTUSVASTUU 31.12.2018

Hallinto ja laitosrakennukset

Hyödyke	Nimi	Rakennus- vuosi	Rakennus- kustannus	Alv-vastuu koko summa	Päättyy	
652	Aisakellon peruskorjaus	2009	9 590,72	757,79	2018	0,00
653	Järviseudun Sairaalan pk	2009	6 068,04	912,91	2018	0,00
733	Järviseudun sairaalan peruskorjaus	2012	21 920,26	4 858,08	2021	1 457,43
654	Järviseudun sairaalan tukitalo	2009	240 291,82	51 049,44	2018	0,00
655	Sääksjärven koulu pk	2009	32 905,59	3 457,84	2018	0,00
675	Liikuntahallin kuntosali	2010	33 304,63	7 559,87	2019	378,00
677	Liikuntahallin katto	2010	25 586,23	4 242,78	2019	424,28
735	Liikuntah. Katto + salin lattia	2012	58 748,25	12 274,80	2021	6 137,40
700	Lakaniemen koulun muutostyöt	2011	156 038,75	29 228,78	2021	8 768,64
727	Paloas. Remontti	2012	9 441,95	1 961,14	2021	588,33
777	Vimpelin palvelukeskus	2015	6 064 342,91	1 358 881,69	2024	679 440,85
781	Aapiskujan liikuntasalin lattiap.	2015	21 149,60	3 680,12	2024	1 840,10
782	Liikuntahallin peruskorjaus	2015	15 649,03	4 973,67	2024	2 486,85
806	Yhteiskoulun kellaritilojen korjaukset	2016	124 165,52	29 115,76	2025	17 469,48
818	Yhteiskoulun ikkunoiden uusiminen	2017	53 420,95	12 821,03	2026	10 256,80
820	Kirjaston hissi	2017	27 357,16	6 565,73	2026	5 252,56
Arvonlisäveron palautusvastuu 31.12., kunta				Yhteensä		734 0,72

6. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Vesihuoltolaitos (vesilaitos + viemärlaitos) taseyksikkö

TULOSLASKELMA	2018		2017	
Liikevaihto		671 334,68		650 731,37
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot				
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-100 422,92		-115 496,09	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-185 915,07	-286 337,99	-132 376,97	-247 873,06
Henkilöstökulut				
Palkat ja palvelut	-108 646,30		-102 800,39	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-19 526,45		-20 662,43	
Muut henkilösivukulut	-1 829,70	-130 002,45	-1 636,08	-125 098,90
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-239 144,88		-261 394,28	
Arvonalentumiset		-239 144,88		-261 394,28
Liiketoiminnan muut kulut		-4 320,01		-1 880,45
Liikelylijäämä (-alijäämä)		11 529,35		14 484,68
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot		-0,04		0,06
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-48 307,84		-48 307,84	
Muut rahoituskulut		-48 307,84		-48 307,84
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-36 778,53		-33 823,10
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-36 778,53		-33 823,10
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-36 778,53		-33 823,10

Vesihuoltolaitos (vesilaitos + viemärlaitos) taseyksikkö

TASE			
VASTAAVAA	1.1.2018	31.12.2018	Muutos
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 624 659,28	2 621 360,29	-3 298,99
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	0,00
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	2 624 659,28	2 621 360,29	-3 298,99
Maa- ja vesialueet	65 994,59	65 994,59	0,00
Rakennukset	0,00	0,00	0,00
Kiinteä laitteet ja rakenteet	2 364 649,42	2 163 190,52	-201 458,90
Koneet ja kalusto	0,00	2 645,16	2 645,16
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	194 015,27	386 530,02	192 514,75
			0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	547 918,53	477 930,80	-69 987,73
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	0,00
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00
			0,00
Saamiset	547 918,53	477 930,80	-69 987,73
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	0,00
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	547 918,53	477 930,80	-69 987,73
Myyntisaamiset	216 537,59	204 689,08	-11 848,51
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	331 380,94	273 241,72	-58 139,22
			0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 172 577,81	3 099 291,09	-73 286,72

VASTATTAVAA	1.1.2018	31.12.2018	Muutos
OMA PÄÄOMA	1 905 521,03	1 868 742,50	-36 778,53
Peruspääoma	2 415 391,88	2 415 391,88	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-509 870,85	-509 870,85	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	-36 778,53	-36 778,53
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET			0,00
VARAUKSET	0,00	0,00	0,00
Poistoero	0,00	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00	0,00
Eläkevaraukset	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA	1 267 056,78	1 230 548,59	-36 508,19
Pitkäaikainen	1 152 859,84	1 171 707,06	18 847,22
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Muut velat	1 152 859,84	1 171 707,06	18 847,22
Lyhytaikainen	114 196,94	58 841,53	-55 355,41
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	114 196,94	58 841,53	-55 355,41
Muut velat	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00		0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 172 577,81	3 099 291,09	-73 286,72

Korvaus peruspääomasta 2%

Vesihuoltolaitos (vesilaitos + viemärlaitos) taseyksikkö

RAHOITUSLASKELMA	2018		2017	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	11 529,35		14 484,68	
Poistot ja arvonalentumiset	239 144,88		261 394,28	
Rahoitustuotot ja -kulut	-48 307,78		-48 307,78	
Satunnaiset erät				
Tuloverot				
Tulorahoituksen korjauserät		202 366,45		227 571,18
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-235 845,89		-174 914,21	
Rahoitusosuudet investointimenoihin			25 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot		-235 845,89		-149 914,21
Toiminnan ja investointien rahavirta		-33 479,44		77 656,97
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys kunnalle				
Antolainasaamisten lisäys muilta				
Antolainasaamisten vähennys kunnalta				
Antolainasaamisten vähennys muilta		0,00		0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		0,00		0,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos kunnalta	58 139,22		-217 059,31	
Saamisten muutos muilta	11 848,51		45 342,20	
Saamisten muutos				
Korottomien velkojen muutos kunnalta				
Korottomien velkojen muutos muilta	-36 508,19	33 479,54	94 060,14	-77 656,97
Rahoituksen rahavirta		33 479,54		-77 656,97
Rahavarojen muutos				
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12				
Rahavarat 1.1				

7. YHTEENVETO YHTESTOIMINTAKUSTANNUKSISTA

Maaseututoimi, sivistystoimi ja perusturva

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 + muutos	TP 2018	Tot. % TA 2018	Muutos € TP18/TA18	Muutos- %
Maaseututoimi							
Maataloustoimen hallinto	6 882	6 300	6 300	5 788	91,9	-512	-8,8
Maatalouden tuki ja viran- omaistehtävät	32 904	38 514	38 514	34 556	89,7	-3 958	-11,5
Maaseutupalv. kehittämi- nen	5 402	6 083	6 083	5 708	93,8	-375	-6,6
Avustukset			0			0	
Lomatoimen hallinto	3 034	5 998	5 998	2 329	38,8	-3 669	-157,5
Lomituspalvelut							
Maaseututoimi yht.	48 222	56 895	56 895	48 381	85,0	-8 514	-17,6
Sivistystoimen projektit	11 509	0	0	13 095		13 095	
Varhaiskasvatus	884 225	950 981	950 981	880 933	92,6	-70 048	-7,4
Esi- ja perusopetus	2 958 547	3 133 678	3 133 678	3 032 840	96,8	-100 838	-3,2
Kuraattoritoiminta	33 907	33 570	33 570	33 714	100,4	144	0,4
Vimpelin lukio	121 358	155 523	155 523	125 146	80,5	-30 377	-19,5
Musiikkiopisto	71 246	71 134	71 134	73 494	103,3	2 360	3,3
Kansalaisopisto	51 619	59 238	59 238	51 841	87,5	-7 397	-12,5
Kirjastopalvelut	202 903	216 571	216 571	210 124	97,0	-6 447	-3,0
Kulttuuripalvelut	0	7 600	7 600	3 025		-4 575	-60,2
Museopalvelut	5 385	2 762	2 762	4 063	147,1	1 301	47,1
Liikuntatoimi	125 023	134 569	134 569	135 719	100,9	1 150	0,9
Nuorisotoimi	58 131	59 526	59 526	70 185	117,9	10 659	17,9
Sivistysltk yht.	4 523 853	4 825 152	4 825 152	4 634 179	96,04	-190 973	-4,0
Perusturvalautakunta							
Hallinto + projektit	8 831	8 742	8 742	8 925	102,1	183	2,1
Vast.otto ja terv.neuvonta	1 101 939	1 175 516	1 175 516	1 100 280	93,6	-75 236	-6,4
Erikoissairaanhoido	4 363 174	4 100 000	4 100 000	3 945 731	96,2	-154 269	-3,8
Suun terveydenhoito	286 240	264 436	264 436	326 815	123,6	62 379	23,6
Työterv.huolto	16 683	0	0	11 868	-3 026,4	11 868	
Eläinlääk.+ ymp.terv.h.	71 536	87 900	87 900	72 074	82,0	-15 826	-18,0
Hoito-ja hoiva	3 328 162	3 416 948	3 616 948	3 688 026	102,0	71 078	2,0
Kuntoutus	216 824	253 566	253 566	246 176	97,1	-7 390	-2,9
Aikuisten palvelut	523 177	555 431	555 431	573 792	103,3	18 361	3,3
Perhepalvelut	539 657	504 569	504 569	525 981	104,2	21 412	4,2
Vammaispalvelu	1 169 225	1 122 156	1 122 156	1 228 079	109,4	105 923	9,4
Perusturvaltk yht.	11 625 448	11 489 264	11 689 264	11 727 747	100,3	38 483	0,3
Kaikki lautakunnat yhteensä	16 197 523	16 371 311	16 571 311	16 410 307	99,0	-161 004	-1,0

8. LUETTELOT JA SELVITYKSET

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Tilikautena 1.1.- 31.12.2018 on käytetty seuraavia kirjanpitokirjoja:

Pääkirja
Päiväkirja

Talousarvion toteutuminen
Tuloslaskelma
Tase
Rahoituslaskelma

Tositesarjat 2018

Muistiotositteet	002	001201-001527
Vyörytykset	007	007000-007070
Käyttöomaisuusviennit	010	010001-010034
Sähköinen kierrätys	030	300001-303804
Ostoreskontra/suoritukset	040	040001-040250
Yleislaskutus	101	110000-110337
Teknisen osaston yleislaskutus	103	130001-130011
Vuokralaskutus	104	140001-140972
Yhteislautakuntien laskutukset	110	108201-108658
Vesi- ja jätevesimaksut	143	700001-705361
Myyntireskontran viitesuoritukset	151	151001-151717
Myyntireskontran suorakirjaukset	153	154001-154135
Myyntiresk. Intrumin viitesuoritukset	155	155001-155074
Myyntiresk. Intrumin suoritukset	156	157001-157020
Rakennusvalvonta/Vimpeli	177	177001-177066
Palkat ja palkkiot	310	310001-310019
Matkalaskut	320	320001-320042
Tiliotekirjaukset (maksuliikenneohjelmasta)	201	201001-201928

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

VIMPELIN KUNNANHALLITUS

Vimpelissä 25. päivänä maaliskuuta 2019

Marja-Leena Laakso
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Martti Lassila
kunnanhallituksen I varapuheenjohtaja

Anita Ammesmäki
kunnanhallituksen II varapuheenjohtaja

Terhi Honkonen
kunnanhallituksen jäsen

Harri Niemitalo
kunnanhallituksen jäsen

Eija Rannanpää
kunnanhallituksen jäsen

Marko Timo
kunnanhallituksen jäsen

Sami Gustafsson
kunnanjohtaja

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vimpelissä päivänä kuuta 2019

BDO Audiator Oy
JHTT - Yhteisö

Tuula Ylikangas
JHTT, HTM